

Sayı : ~~12~~

12 Mart 1976

Sayın ~~12~~

12 Mart döneminin sona erdiği ve o dönemde uygulanılan baskı ve işkencelerin son bulduğu düşüncesi kamuoyunda bir süre yaratılmaya çalışılmış, hatta geçerlik kazanmıştır.

Oysa, siyasi nedenlerle gözaltına alınan ve tutuklananlara uygulanan baskılardan işkence, çok kısa bir aradan sonra, yeniden başlamıştır. O zamandan beri de işkence giderek yoğunlaşmaktadır.

Okadar ki, işkencenin siyasi içeriği, yapılan bu anti-demokratik ve insanlık dışı uygulamalarla, işkenceden medet umanların elinde bir umut, bir ışık olma yolunda giderek kurumlaşmakta, siyasal yaşantımızdan sosyal yaşantımıza geçmiş bulunmaktadır.

Ülkemizin imzalayıp ilkeleri doğrultusunda hareket etmeyi kabul ettiği İnsan Hakları Evrensel Bildirisinde(1) ve aynı parantezdeki Anayasamızda, geriye doğru değiştirmelere rağmen, işkence yasa dışı ilan edilmiştir.

Anayasanın 14. maddesi (2) hiç kimseye işkence yapılamayacağını açıkça belirtmektedir.

Kişileri yıldırma yoluyla köleleştirmek ve demokratik mücadeleyi bastırmak için uygulanan insanlık dışı, yasa dışı bu eylemin pervasızca sürdürülmesi bir yandan da işkence yoluyla alınan asılsız ifadelerle dayanılarak yurdumuzun bağımsızlığı ve halkımızın demokratik haklarının savunucusu kimseler hakkında 141, 142, 146 ve benzeri faşist maddelerin uygulanmasını sağlayacak davalar açılmaktadır. İşkence altında imzalatılmaya çalışılan ifadelerle çok sayıda kişiyi kapsayacak toplu davaların açılması hazırlıklarının yapıldığı anlaşılmaktadır.

İşkencenin doğrudan söylettiği, sıkıyönetim savcı ve yargıçlarından başka hiç kimsenin kabul etmediği, edemiyeceği bir inançtır, bir vahşettir, bir anayasa ihlalidir.

Ülkemizde işkencecilerden hesap sorulmamış olması bu uygulamayı meşru görme heveslerini bilemiştir.

Anayasaya, İnsan Hakları Evrensel Bildirisine aykırı işkencelerin son bulması için çaba göstermenin bütün demokrat ve yurtsever kişilerin görevi olduğu kanısındayız.

Bütün demokrat ve yurtseverleri işkence zorbalığının son bulması, kişilerin anayasal haklarının savunulması ve işkencecilerin cezalandırılması için mücadeleye çağırıyoruz.

Saygılarımızla

Armağan Anar

TUMAD-DER

TUTUKLU VE MAHKUMLARLA
DAYANIŞMA DERNEĞİ BAŞKANI

Ek. 1975 başından bugüne kadar yapılan işkenceler hakkında Derneğimizin derleyebildiği bilgiler ilişiktir.

- 1) İnsan Hakları Evrensel Bildirisi 27 Mayıs 1949 tarihli Resmi Gazetede yayınlanan 7217 sayılı Kanunla yürürlüğe girmiştir.
- 2) Anayasa, Madde 14, fıkra 3
"KİMSEYE EZİYET VE İŞKENCE YAPILAMAZ"

1975 başından buyana siyasal nedenlerle çeşitli yerlerde gözaltına alınan ve tutuklanan kişilere yapılan işkencelerden Derneğimize ulaştırılan örnekler.

İSTANBUL.

10 Ocak 1975 günü gözaltına alınıp, Devlet Güvenlik Mahkemesi tarafından tutuklanan Celal Kaçmaz'a yapılan işkenceler hakkında DGM'ne verilen dilekçe :

Devlet Güvenlik Mahkemesi Başkanlığı,
İstanbul.

Arkadaşımız Celal Kaçmaz Gayrettepe'deki Birinci Şubede polisler tarafından ağır bir şekilde dövülmüş, tehdit edilmiş ve ifadesi bu şartlar altında alınmıştır.

Yine arkadaşımız, savcılıkta bizlerden ayrı tutulmuş ve savcı Taylan Erimer, arkadaşımızın poliste geçirdiği şoktan istifade ederek istediği yönde bir ifade almaya çalışmıştır.

Celal Kaçmaz tutuklandıktan sonra Paşakapısı Cezaevinin sübyan koğuşuna verilmiştir. Arkadaşımızın bizden ayrı tutulmasının sebebi, savcının arkadaşımız üzerindeki baskı ve tehdit havasını sürdürmek çabasından başka bir şey değildir.

Celal Kaçmaz şu sıralar ne konuşabilmekte, ne yemek yiye-bilmekte, ne de uyuyabilmektedir. Söylenenleri anlamamakta ve yakınlarını dahi tanıyamamaktadır.

Celal Kaçmaz bir orta okul öğrencisidir. 1959 doğumludur, yani ancak 15 yaşındadır. Bütün "suçu", tamamen kanuni imkanlarla çıkmakta olan Aydınlık Dergisi bürosuna gitmiş olmaktadır. Birinci Şubede eskiden beri yuvalanmış olan ve eski durumun pek değişmediğini açıkça söyleyen işkenceciler, 15 yaşında bir çocuğu karşılarında görünce kendilerine göre bir av yakaladıklarını düşünmüşler ve arkadaşımızın üzerine yüklenmişlerdir. Celal Kaçmaz, Emniyette kaldığı bir hafta içinde üç kere yukarıya sorguya çıkarıldı. Alt katta, hücrelerde kalan bizler, polislerin bağırışlarını, tehditlerini ve dayak seslerini kulaklarımızla duyduk.

İşte Türkiye'de bugün olan budur. "Demokrasi" sahtekârlığının altında yatan, dayak ve zulüm düzenidir. Devrimci yayınlar okuyan orta okul talebelerine şuurunu kaybettiren bir zorbalık düzenidir bu.

Bu yapılanlardan kim sorumludur? En başta işkenceciler sorumludur. Onlar, 12 Mart sonrasında mevzileminde karanlık köşelerinde varlıklarını sürdürüyorlar.

İkinci olarak savcı sorumludur. Savcılar, poliste dayakla tesbit edilen ifadelere dört elle sarılmakta ve şok geçirmekte olan 15 yaşındaki çocukları hastahaneye sevkedeceklerine, on saat süreyle sorguya çekmektedirler.

Üçüncü olarak, mahkemeniz sorumludur. Bir mahkemenin görevi, önüne gelmiş insanları sorgusuz sualsiz tutuklamak değildir. Mahkeme, herşeyden önce tutuklanması istenen insanların ifadelerinin hangi şartlar altında alındığını tesbit etmek zorundadır. Bu yapılmadığı sürede ve arkadaşımızın tutukluluğu mahkemenizin kararı ile devam ettiği sürece sorumlusunuz demektir.

Talebimiz açıktır : Bizlerin ifadesini, Birinci Şubeden Mete Altan adlı polis şefi, Orhan adlı bir polis memuru ve diğer bir kaç polis aldı. Celal Kaçmaz'ın ifadesini de bunlar aldı. Mete Altan ve Orhan, geçtiğimiz sıkıyönetim döneminde siyasi sanıklara işkence yapmakla ün yapmış işkencecilerdir. Bugün de fütursuzca işlerine devam etmektedirler. Celal Kaçmaz'ı bugünkü durumuna getirenler bunlardır. Mahkemeniz bu olay hakkında derhal tahkikat açmalı, Mete Altan, ve yardımcılarını hakkında soruşturma açılması için harekete geçmelidir. Talebimiz bundan ibarettir.

Ocak 1975

İmzalar : Ali Lütfü Tınç, Erdoğan Kaymaz, Gün Zileli, Nuri Çolakoglu, Bülent Boyer, Orhan Bursa, Mustafa İlker Gürkan, Can Deriş, Mehmet Canpolat, Meriç Özerler, Aydoğan Büyükközen.

Celal Kaçmaz'ın babası Lütfü Kaçmaz'ın gazetelere verdiği beyanattan :

"..... Daha önce sapaşaglam olan oğlum 17 Ocak tarihinden itibaren aklı dengesini kaybetmiş. Hapishanede yemek, içmek, uyumak ihtiyaçlarını dahi bilmeyen bakımsız bir şekilde tutuklu kalmıştır. 21 Ocak günü ağabeyi ile birlikte ziyaretine gittiğimizde bizi tanımadı, hiç bir şey konuşmadı. Hapishaneye geldiğinden beri de hiç bir şey konuşmamış. Hapishane savcısı "benim selahiyetimde değil, ben hastahaneye sevkedemem, Cumhuriyet Savcılığı veya Devlet Güvenlik Savcılığına başvurun" dedi. Önce Cumhuriyet Savcılığına, oradan Güvenlik Savcılığına gittik. Orada dilekçemiz kabul edilmedi, "siz bunu Ankara'ya götürün, evraklar bizden çıktı" dedi. Biz hayatının tehlikede olduğunu söyleyince, "burada belki akıllanır" dedi bize. Derhal müdahale edilmesini istememize rağmen, "siz gidin ben çocukla konuşun" dedi, oysa çocuk konuşamıyordu. Sonradan öğrendiğimize göre Bakırköy Akıl Hastahanesine gönderilmiş. Bugün gidip onu orada gördük. Bizi gene tanımadı. Akıllı yerinde değildi"

Ocak 1975

Fikret Elbaşı'na yapılan işkence :

20 Mart 1975 günü sabah altı sıralarında evden alındım. İstanbul Gayrettepe'deki Birinci Şubeye götürüldüm. Burada sorgum sırasında bir örgütten olduğumu, aradıkları kişilerin yerlerini bildiğimi iddia ederek sorular sormaya başladılar. Hiçbir şey ile ilişkim olmadığını defalarca söylememe rağmen, ağır hakarete bulundular. Burada sıralıyamıyacağım küfürler ettiler. Tabii sürekli olarak dövüldüm. Bu dövülme sırasında görevli memurların dediğine göre İstanbul Devlet Güvenlik Mahkemesi savcısı orada bulunuyordu. Ondan da ayrıca dayak yedim. Sonradan Ankara'da Emniyet Sarayında gözlerim bağlı, ellerim arkadan kelepçeli olarak sorgum yapılırken, İstanbul 1. Şube memurlarından birisi de Ankara'daki sorguma katıldı. Ana avrat söverek "bu o.... çocuğu İstanbul DGM savcısına da hiçbir şey söylemedi" diyerek beni dövenim savcı olduğunu doğruladı.

Altı gün maddi ve manevi işkence altında kaldım. İfadem bu koşullar altında alındı.

Fikret Elbaşı

Zeytinburnu Operasyonu sanıklarından Naki Özkan, Hasan Aksu, Seyfi Cansu'nun işkence dilekçelerinden :

"..... Bundan sonra bizleri alıp Gayrettepe/Birinci Şubeye götüren polis burada bizlere zorla ve işkenceyle kendi yazdıkları ifadeleri imzalattılar. Bu işkenceler esnasında, hepimize fakalaya çekmek, rastgele tekme tokat dövmek, iç organlarımızı sarsacak şekilde vurmak, kafalarımızı duvarlara vurmak, tırnak çekmek, ayaktan havaya asmak, uykusuz ve aç bırakmak, elektrik vermek, falakadan patlamış ayaklarımızda yanar sigarayı söndürmek gibi benzeri şekilde ağır maddi ve manevi işkence yaptılar.

Bu yüzden sağ ayak başparmak tırnağı çekilen ve ayagında sigara söndürülen arkadaşımız Hasan Aksu halen sakat bir vaziyettedir. Buna rağmen 31.1.1976 günü Haydarpaşa Numune Hastahesine tedavi olmaya ve rapor almaya giden Hasan Aksu'ya Dr. Ali Fikri Ayhan (12718) "mutlaka bir suçun var ki böyle yapılmış, ben sana rapor vermem" diyerek sadece bir reçete ile ilâç yazmıştır. Dr. Ali Fikri Ayhan'ın bu davranışını yoğunlaşmakta olan faşizmden ayrı görmediğimizi ve görülmesi gerektiğini ayrıca belirtiriz.

Ayrıca, gözaltına alındığı günden buyana 17 gün ve gece geçmesine rağmen halâ cezaevine getirilmeyen ve biz Emniyetten bizimle beraber ağır işkence gören ve bizleri sadece kişi olarak tanıyan Mustafa Yapişkan'ın hayatından endişe ediyoruz. Ve sizin vasitanızla halkımıza duyuruyoruz. Ve de Mustafa Yapişkan'ın bugüne kadar, yani 17 gün işkenceye tabi tutulmasını da yoğunlaşan faşizmden ayrı görmediğimizi belirtiriz...."

Ocak 1976

Yukardaki dilekçede imzası bulunan Hasan Aksu'ya Kadıköy Adli Tabibliğinden 515 sayı ile 5.2.1976 tarihli raporun kopyesi :

Toptaşı Cezaevi Müdürlüğüne

17.1.1976 günü darpedilmesi sonucu yaralanan 1955 d.lu Hasan Aksu'nun yapılan muayenesince :

Sağ ayak başparmağında yeni sökülmüş tırnağın yeri, sağ ve sol ayak parmaklarında ve tabanda maddi ekimoz, her iki ayak bileği ön yüzde maddi yara, her iki ayak tabanında (sigara ile olması muhtemel) yanık yarası (1x1 cm.lik) etkisinde kaldığı trauma ve ilişkili belirtilen bulgular, kişinin ön gün mutad işgücüne engel olarak tıbbi tedavisiyle yirmi günde iyi olabilir niteliktedir.

Adli Tabib Metin Bulut

Yukardaki dilekçede imzası bulunan Seyfi Cansu'nun hukümet Tabibliğinden aldığı 13 Şubat tarihli raporunda "başında, belinin solunda, boynunun arka bölgesinde ve göğsünün solunda sübjektif ağrı şikayetleri olduğu, sağ ayak tabanında çok hafif maddi sıyrık ve her iki ayak tabanının baş parmakları iç alt bölgelerinden eski bir maddi yaranın bakiyesi olma ihtimali olan siyahlaşmış şerit tarzında 2x0,5 cm.lik sıyrık olduğu..." belirtilmiştir, ki bu rapor olaydan 26 gün sonra verilmiştir.

Aynı operasyonda yakalanan ve yukarda imzası bulunan Ali Naki Özkan'ın da olaydan 26 gün sonra aldığı resmi rapor da şiddetli travma geçirdiği belirtilmiştir.

Zeytinburnu operasyonu ile ilgili olarak bilahere tutuklanan Mehmet Sümer'e yapılan ağır işkence sonucunda ayakları falakadan deforme olmuş, tırnağı sökülmüş, dişi kırılmıştır.

(Yukardaki raporun fotokopisi ve diğer bilgiler Cumhuriyet gazetesinin 2 Mart 1976 tarihli sayısında mevcuttur)

Nesim Ovađye'ye yapılan işkence :

19 Ocak 1976 Pazartesi günü Emniyet 1. Şube polisler, yöneticisi bulunduğum, ilgili bütün konuları formaliteleri yerine getirilmiş olan Kasımpaşa Halk Dayanışma Birliği Derneğini aradı.

Dernek derli toplu olduğu halde arama sırasında ortaya birdenbire bir torba, içinde de bir tabanca, değişik hüviyetler çıktı.

Tabancayı bulan polisler, dernekte bulunan diğer üyelerin gözü önünde vahşi bir sevinçle üzerime yürüdüler ve arka arkaya yüzüme ve boğazıma yumruk atmaya başladılar. "Tamam artık seni yaktık, bu tabanca senin üstünden çıktı" tehdidinde bulundular... Bundan sonra hiçbir tutanak hazırlanmadan dernekte bulunan tüm kitap ve afişleri, dergileri toplayıp bir taksiyle Gayrettepe'deki dernekler masasına götürüldüm. Tutanak tutma konusunda ağzımı açınca yine yumruklarla cevap aldım. Derneklermasası girişinde hemen sağında bulunan ilk kapıda, bu bölümün şefi olabilecek durumdaki kişi bana muhtelif sorular sorarak bir süre dövdü. Daha sonra koridorun sonunda bulunan arşiv bölümüne alındım, burada da bir süre sorular ve yumruklara maruz kaldım. Ben sürekli olarak tabancanın kime ait olduğunu bilmediğimi ve bilhassa bana ait olmadığını söyledim. Buradan alıp, 1. Şubedeki hücrelerin bulunduğu yere götürüldüm ve 10 Numaralı hücreye konum.

Aynı gün saat 17.45'de gözlerim bağlı olarak iki kat yukarı giriş katındaki bir odaya götürüldüm. Burada alınan ifadem iki konu üzerindeydi. 1) Tabancanın bana ait olması meselesi; ki ben bunu kabul etmedim, 2) 17 Ocak Cumartesi İran Konsoloslusunda meydana gelen olaylarda bulunmam meselesi, ki ben bu olayın vuku bulduğu saatte İst. İnşaat Müh. Odasının kongresindeydim. Bu durum karşısında bu olayın bizim dernekçe planlandığını kabul etmemi istediler. Ben bunu da reddettim. Üç saat süren ifadem boyunca sık sık dövdüm, bilhassa en etkili olanı başımın duvara defalarca vurulmasıydı.

Daha sonraki günlerden, 20 ve 21 Ocak günleri hiç ifadeye çağırılmadım. 22 Ocak Perşembe akşamı dernekler masası arşiv odasına gözlerim kapalı olarak götürüldüm. Daha önceki ifademi alan aynı ses burada benden illegal çalışmalarımı anlatmamı istedi. Böyle bir çalışmamın olmadığını söylemem üzerine ayakkabılarımı çıkarttırıp yere yatırdılar ve ayaklarına cop ile vurmaya başladılar. İfade alan ses odayı terketmiş ve cobu bir başka kişiye vermişti. Yaklaşık yarım saat küfür ve müsevî olman nedeniyle bir sürü hakaret dolu sözlerle falakaya devam edildi. Zaman zaman ayağa kaldırıp sırtıma bir kişi biniyor ve odada dolaştırıyorlardı. Kendimden geçmem üzerine falakaya son verip ellerime copla vurdular ve bu kısa sürdü. Bu arada ifademi alan şahıs geldi ve illegal çalışmalarımı yine sordu. Olmadığını söyleyince

bana kâğıt kalem verip hücrede doğuşumdan başlayarak dernekten alındığım saate kadar bütün hayatımı, dernek çalışmalarımı ve illegal çalışmalarımı yazmamı istedi.

Ondan sonraki günlerde daima gözlerim bağlı olarak gün boyunca ifade aldılar ve ifade sırasında zaman zaman falakaya yatırdılar. Genellikle akşam hücreye yollamadan önce mutlaka dövüp yolluyorlardı. Bu onların dilinde "Yumuşatma" olarak geçerdi.

27 Ocak günü falaka dışında başka yöntemlere başvurdular. İç çamaşırlarımla kalıncaya kadar soydular. Cinsel organıma sopa ile vurdular, ayağıma elektrik vermek üzere bakır bilezik bağladılar ve elektrik verme ile tehdit ettiler. Bir bardak tuzlu su olduğunu tahmin ettiğim sıvıyı zorla içirdiler. Bu suyun cinsel yönden kısırlaştırıcı bir ilaç olduğunu ve illegal çalışmalarını anlatmazsam bu konuda ilacın tesirini yokeden nötrleştirici ilacı vermeyeceklerini söylediler. Bu ilaç sözde Halkalı'da nükleer atom tesisinden gelme bir ilaçtı. Bu arada onlar hesabına çalışmamı ve bu şartla beni serbest bırakacaklarını söylediler. Ancak benim reddetmem üzerine tekrar falakaya yatırdılar. Tuzlu su içirmelerinden sonra 24 saat, bana su ve yemek verilmesini yasakladılar...."

Ocak 1976

ANKARA

Binali Akpınar'a yapılan işkenceler:

"12 No'lu hücreden alındım. Eğdirip kaldırarak, duvara süründürerek ve zig zag yaptırarak bir odaya getirdiler. Beni buraya getiren görevlinin adı Mehmet Beyazıd'dı.

Bir sandalyeye oturtular. Birçok isim sordular. "Söyle neredeler? Konuş" "Bilmiyorum" cevabını binbir çeşit küfürle, tekme, tokat, copla döverek cevaplandırıyorlardı.

Bir ara burnum kanamış olacak ki, üstüm başım kana bulanmıştı. Tuvalete götürdüler, temizleyip burnuma pamuk tıkadılar.

Bu defa kafama vurmuyorlardı. Kollarım, sırtım, bacaklarım, avucum... Ne kadar cop yediğimi saymam mümkün değildi.

İkinci gün yine götürdüler. İstanbul soygunundan tut da Filistin kamplarına kadar muhayyilelerinde kurduklarını tekrarlatmak istiyorlardı.

Bağdaş kurdurarak oturtular. Vuruyorlardı, tekme, tokat, copla. Kalın bir ağaca, bir iple iki kollarımı yana açarak bağladılar. Aynı şekilde ayaklarımı da... Ayaklarımı havaya kaldırdılar. Bir ucu elimin serçe parmağına, diğer ucu da ayağımın serçe parmağına bir kablo bağladılar. Vücuduma elektrik vermeye başladılar. Feryadımı önlemek için ağzıma bir bez tıkayarak, olanca güçleriyle çöküyorlardı. Fişin dördüncü takılışında elektrik vermeyi kestiler. Biraz hoplatıp sıçrattılar. Ayakta durabilecek hale gelmem için...

Birkaç gün sonra bir sesin "Konuşmadı mı daha? Konuşturun şu itti" dediğini

Bir ara "O kız kim?" dediler. "Arkadaşımın arkadaşı" dediğimde, "Ortak mı kullanıyordunuz? Lan o... çocukları" karşılığı verildi. Bir kısmı, "Getirelim onu, hepimiz üstünden geçelim, belki o zaman konuşur" dediler.

İşkence 12 Mart 1975'den 23 Mart 1975'e kadar devam etti."

Haziran 1975

Mustafa Olgun'a yapılan işkenceler:

"12 Mart gecesi evimize baskın yapıldı. Bizi arabaya bindirip götürdüler. Ertesi gün kaldığım hücreden alınıp, gözlerim bağlanarak götürüldüm. Bir sandalyeye oturtular. Sorular sormaya başladılar. Ben susuyordum. Genellikle ameliyat yarası olan dizime, kafama, kollarıma, sırtıma vuruyorlardı. Üç dört ses, "konuş" deyip, durmadan vuruyorlardı. Bir saat böylece geçti. Yarım saat düşünme payı verecek hücreye götürdüler. Orada gezen nöbetçiye tuvalete gideceğimi söyledim. "Sonra gidersin" dedi.

Sabah nöbetçi gelerek kollarımı kelepçeledi, gözlerimi bağladı. Başka bir odaya götürerek sandalyeye oturtular. Bir gün önceki işkence tekrarlandı. Sonra bir başka odaya geçirdiler. Bir ses "yat

ulan o... çocuğu" diye bağırdı. Kollarımı çözüp yanlara açarak arkadan bağladılar.ve başladılar copla vurmaya. "Ulan, P... konuş da kurtul, yoksa ananı avradını....Buradan sağ çıkamazsın. Aşağı atar, intihar ederek cop, tekme, tokat vuruyorlardı.

Sonra elektrik vermeye başladılar. Dört beş kişi değişik sorular sormaya başladılar. Sadece "bilmiyorum" cevabını veriyordum.

"Konuşmazsan ananı bacını getirdik, buradalar, gözünün önünde yapacağız" diye tehdit ediyorlardı. Akımın iyi geçmesi için sürekli su döküyorlardı. Sonra işkenceye ara verip ellerimi ve ayaklarımı çözdüler. Yerden kalkamayınca, tekmeleyerek kaldırdılar.

Akşam arkadaşların seslerini duydum. Onların iyi olduklarını öğrenince biraz rahatladım. Sabahleyin kalktığımda ayakta duracak halim yoktu. O gün yine aynı işkence tekrarlandı. Tam 12 gün maddi ve manevi işkence böylece devam etti.

Haziran 1975

Hüseyin Sezek'e yapılan işkence :

İlk sorguda bir sandalyeye oturtup sorular sordular. "Bilmiyorum" cevabını alınca cop, yumruk ve sert bir nesneyi kafama vurdular.

İkinci sorguya başlamadan önce gözlerimi bağladılar ve "Eğil, sağa sola otur" diyerek bir yere getirdiler.

Sandalye zannıyla otururken betona düştüm. Son sürat ayaklarımı ip halkalara geçirip kollarımı kalasa bağladılar ve coplamaya başladılar.

Aynı işlem üç sefer yapıldı. Kendime ligimde iki kişi beni sallıyorlardı. Hoplattılar, hücreye götürdüler.

Üçüncü sorgum ilk sorgumdaki gibiydi.

Dördüncü sorguda yine yatırıp bağladılar ve elektrik vermeye başladılar. Kafamı geriye iterek kollarıma binen ağırlığı hafifletmek istediğimde "dinlenmek yok, sallan ulen o..... çocuğu" diyerek boynumun köküne copla vuruyorlardı.

Elektrigin iyi geçmesi için devamlı su döküyorlardı. Bundan sonraki sorgular cop, küfür ve yumrukla giderek hafifleyen biçimde sürdü. İşkence 12 Mart'dan itibaren 11 gün sürmüştür.

Haziran 1975

İsmail Yıldırım'a yapılan işkenceler :

"16 Mart 1975 sabahı polisler evimi basarak aldılar. Renault marka beyaz bir taksiyle Konya yolundan Ankara'nın içine doğru götürüldüm. Beşevler mevkiine gelince, gözlerimi paltomla örttüler. Bir müddet daha gidince taksiden indirdiler. Kollarıma girerek bir binaya götürdüler.

Hücreye gelişimden onbeş dakika sonra, sivil bir memur hücreye girdi. Ellerimi arkama kelepçeleyip, gözlerime pamuk bantlar koyarak üzerinden iki kat bezle ayrı ayrı sıkarak bağladı. Kolumdan iteleyerek, bazı yerlerde eğilip doğrultarak, bazı yerlerde duvarlara sürdürerek bir odaya götürdü.

Yeşil halıfleksle döşenmiş bir odada ellerim kelepçeli olarak sandalyeye oturtttular. Tahminin on kişi kadar olan işkenceciler, birbirleriyle ilişkisi olmayan sorular soruyorlar, "Soygunlardan, soygun planlarınd an bahset" diyorlardı.

Hiç ilişkim olmadığı, ilk defa duyduğum isimleri soruyorlar, "yerlerini söyle" diye durmadan copla yumrukla vuruyorlardı. "Onbeş dakika düşün" diyerek hücreye yolladılar.

Yarım saat sonra aynı memur (adının Mehmet Bayazıt olduğunu öğrendik) beni başka bir yere götürdü. Yere oturtup soydular. Kollarımı gergin bir vaziyette ağaca bağlayarak yere sırtüstü yatırdılar. Ayaklarımı da bağladıktan sonra el ve ayaklarıma kablo bağlayıp üzerine su attılar. Aralıklı olarak yerde ve askıda cereyan verdiler. Organımda elektrik gezdirdiler. Bu arada ağzıma çaputla basarak feryadımı engellemeye çalışıyorlardı. Bir ara gözlerimde ki bağ kaydı ve bazı işkencecileri görebildim. Bunlardan, sarışın saçları hafif dökülmüş, 1.80 boyunda, şişmanca, tahminim 40 yaşlarında olanı eli arkasında uzakta duruyordu. Tavırlarından işkence yöneticisi olduğunu tahmin ediyordum. Mehmet Beyazıt da işkencelere giriyordu. Biraz zıplatıp hücreye götürdüler.

Bu işkenceler 16 Marttan, 23 Marta, Mamak Cezaevine götürülünceye kadar bazı günler iki kez bazı günler üç kez devam etti.

Haziran 1975

Yalçın Dal'a yapılan işkenceler :

27.8.1975 günü Ankara Devrimci Gençlik Birliğinin bulunduğu binadan çıkmak üzereyken sivil şahıslar tarafından yakalandım. Beni yakalayanların faşist saldırganlar olduğunu zannederek kaçmak istedimse de çelme takılarak yere düşürüldüm. Beş ilâ altı kişi takriben beş dakika tekme ve yumrukla beni dövdüler. Daha sonra polis olduğunu öğrendiğim bu sivil şahıslar kollarıma girerek beni biraz ilerdeki arabaya bindirdiler. Ayrıca arabaya giderken de tekme ve yumrukla dövüldüm. Götürüldüğümüz Emniyet Sarayı 6. katında büyük salonda bekletildik. Tek tek hücrelerin hemen yanındaki odada dövüldük. Yarım saate yakın bir süre tekme, yumruk, tokat ve copla bayıltıncaya kadar dövüldüm. Sonra 1 no.lu hücreye kapatıldım. Aradan bir saat kadar bir süre geçtikten sonra tekrar aynı odaya çekildim. Bu sefer de yumruk, tekme ve coplarla dövülerek yere yıkıldım. Yere yıkılınca ayakkabılarımı ve çoraplarımı çıkardılar. Önce demir çubukla sonra da kalın bir sopa ile tabanlarıma vuruldu. Arada bir tabanlarıma vurmaktan vazgeçip tokatlandım. Bu işkence yarım saate yakın bir süre devam etti. Sonra bir sivil polis kollarıma girerek beni tuvaletin bulunduğu kısma götürdü. Ayaklarımı orada bulunan suyun içine soktukten sonra hücrelerin bulunduğu koridorda koşturmaya çalıştı. Bu esnada beni kollarımdan tutup havaya kaldırarak durdurmaya çalışıyordu. Suratıma tükürüp küfrederek "Bütün komünistleri öldüreceğiz" diye beni tehdit ediyordu. Bana "Lenincimisin yoksa Maoçu mu, ulan ibne" diyerek tokat attı ve daha sonra tekrar hücreye kapatıldım. Bu dayaktan iki saat kadar sonra da tekrar aynı odaya alındım, beş dakika kadar dövdükten sonra, "sana cop sokacağız" diyerek pantolonumu çıkarmamı söylediler. Direndiğim zaman da sırtıma ve bacaklarıma demir çubukla vurdular. Pantolonumu çıkardıktan sonra Mehmet Arslan isimli polis ısrarla demir çubuk sokacağını söyleyerek beni dövdüyse de onun bu işi yapmasına izin verilmedi. Daha sonra on dakika kadar da orda

bulunan kalın bir sopayla dövüldüm. Ağzımdan ve burnumdan kan gelince odadan çıkarıldım ve hücreye kapatıldım. Emniyet'de bulunduğum sürece Ömer Mümtaz Akerman'a ve Ömer Faruk Erbil'e de işkence yapıldığına tanık oldum. Onlar da bana işkence yapıldığına tanıklırlar. Bana işkence yapanlar ise başta Komser Kemal Yazıcıoğlu olmak üzere Mehmet Arslan, Niyazi Porç ve Muhittin isimlerinde, ayrıca isimlerini bilmediğim iki kişidir.

İşkence izlerini tesbit için Adli Tıbbı sevk edildimse de aradan bir ay gibi uzun bir süre geçmiş bulduğundan vücudumda ve suratımda hiç bir iz tesbit edilemedi. Ayrıca işkencecileri tesbit için soruşturma açılan Yenimahalle C. Savcılığında bana ve arkadaşlarıma işkence yapan polislerin dışında bütün sivillerin (156 adet) fotoğrafları gösterildi. Ve sonuç olarak da işkenceci polislerin resimleri albüme konulmadığından bize işkence yapanlar tesbit edilemedi(!) ve soruşturma sonucu bize iletildi.

Ağustos 1975

Durmuş Korkunç'a yapılan işkence :

"... Beni de faşist Birinci Şube polisleri yoldan alıp götürdüler, 15 Ocak günü. Tekme, tokat hepsi sarhoş sarhoş sırayla yarımşar saat dövdükten sonra daha sonra toplu dövüldüler, fakakaya yatırdılar, en alçakça küfürleri ettiler, insanlık dışı en iğrenç tavırları aldılar. Alçakça tecavüz etmeye kalktılar...."

Ocak 197

İrfan Aydemir'e yapılan işkence :

Çankaya Lisesi olaylarından dolayı 15.1.76 günü evden 19.00 da İkinci Şube tarafından alınarak kardeşimle birlikte Kavaklıdere Karakoluna götürüldük. Oradan da başka İkinci Şube polislerine devredilerek Emniyet Sarayı İkinci Şube (5. Kat) a götürüldük. Burada kardeşimi başka odaya götürdüler. Ben kaldığım odada altı kişi ilk başta yumruk ve tekmeyle dövdüler. Daha sonra zaten her zaman kapı arkasında bulunan falaka tezgâhını çıkardılar. Beni tekme ve yumrukla yere yiktikten sonra falaka tezgâhını ayağıma geçirdiler. Sicimle ayağımı bu falaka tezgâhına sıkıştırdılar. Burada üstte kalan sağ bacağımın bileği yara içinde kaldı. Ve bana burada çeşitli sopalarla takriben bir saat kadar vurdular. Burda beni Çankaya olaylarını da üstüne almam için zorladılar, benden zorla ifade almak istediler, ve Çankaya Lisesindeki olayları devrimcilerin üstüne yıkmak istiyorlardı.

Emniyet Sarayında polisler beni diğer polislerle "Bu polis katilidir" diyerek tanıttılar. Polisler benim saçlarımı yoldular. Daha sonraki günlerde de Emniyet Sarayının 6. Katında Birinci Şube hücrelerinde kaldım. Bu süre beş gündür. Bu beş gün kaldığım sürece alt ve üst katlarda kendilerine işkence yapılan kişilerin feryatlarını dinledim. Burada beşinci günü benim bulduğum hücrelerin oraya getirilen Mesut Vural adlı öğrenciye de işkence yapıldı. Ben oradan götürüldüğüm zaman Mesut Vural adlı öğrencinin yüzü ve ellerinin kan ve morluk içinde olduğunu gördüm.

Bana işkence yapan kişiler : İkinci Şube Şefi Altay Polat, Kemal adında uzun boylu, şişman, kahverengi saçlı, ince bıyıklı kişi ve isimlerini bilemediğim dört kişi daha.

Biz Emniyet Sarayından Ankara Devlet Güvenlik Mahkemesine götürüldük. Orada savcıya ifade verdik. Ben savcıya bana işkence yapıldığı söyleyince bunu geçiştirdi...DGM tarafından kardeşim serbest bırakıldı. Ben tutuklanarak Ankara Merkez Cezaevine getirildim. 19.1.76.

Ben Ankara Merkez Cezaevinde işkence gördüğümün teşhisi için 20.1.1976 da Adli Tıbbı gitmek için başvurdum. Fakat hala bir cevap gelmemiştir. Ayaklarındaki ve vücudumdaki izler kaybolmaktadır. Bu şunu göstermektedir: İşkence yapılan şahıslar, işkence yapıldıktan sonra uzun bir süre Adli Tıbbı sevk edilmemekte ve işkence izleri geçtikten sonra bu teşhis için Adli Tıbbı sevk yapılmaktadır. Böylece işkence iddiaları örtbas edilmek istenmektedir.

Ocak 1976

Ali Kalan'a yapılan işkence :

23.1.1976 Cuma günü Başkent Devrimci Gençlik Birliği Derneğinde oturmakta iken polislerin yaptığı baskında gözaltına alındım. Üzerimde sadece başka bir şahsa ait bir nüfus hüviyet cüzdanı bulundu.

23.1.1976 gününden 27.1.1976 gününe kadar beş gün Emniyet'de 6. kattaki hücrelerde tutuldum. Kanuni süre 48 saat olmasına rağmen, kanunsuz olarak beş gün savcılığa çıkarılmadım. Bu süre içinde küfür, tehdit ve akla gelmeyecek her türlü hakaretlere maruz kaldım. Ayrıca dört gün sürekli falaka ve copla el ve ayaklarım dövüldü, yumruk, tekme ve çeşitli biçimlerde dövüldüm.

26.1.1976 günü ise, Konya'lı Mehmet Yıldırım adlı polis tarafından gözlerim bağlanarak 10 no.lu hücreden alınarak 7-8 kişilik bir grup tarafından ite kaka, sağa sola döndürülerek karanlık bir odaya alındım. Burada önce kollarım ve bacaklarım çarmlıha gerilircesine sıkıca ağaçlara bağlandı. Bu vaziyette ayaklarım havaya çekildi. Daha sonra ise, sağ el küçük parmağım ile sağ ayağımın küçük parmağına kablo

bağlanarak el ve ayaklarıma su dökülerek ceryan verildi. Çeşitli fasılalarla aynı işleme devam edildi. Saatlerce süren bu işkenceden sonra ellerim ve ayaklarım çözümlenerek su dökülmüş yerde zıplatılarak spor yaptırıldım, sağa sola koşturuldum.

Ayrıca parkalı, uzun boylu, sağ el işaret parmağı beyaz bir bezle satılı bir komser tabancası alnıma dayayarak beni tehdit etti ve pencereden atacaklarını söyledi. Yine aynı kişi dört beş kişiyi mimlediklerini, bir olay sırasında bunları öldüreceklerini, benim de bunlardan biri olduğumu söyledi.

Benim dışımda birlikte gözaltına alındığımız Refik Saydamın da falaka ve dayığa maruz kaldığına tanık oldum.

Ocak 1976

Refik Saydam'a yapılan işkence :

23.1.1976 tarihinde Başkent Devrimci Gençlik Birliğinden alınarak Emniyete götürüldüm. 23 Ocaktan 27 Ocak tarihine kadar falaka, dayak, tehdit, küfür ve hakarete maruz kaldım.

Götürüldüğüm günün akşamı, hücreden gözlerim bağlı olarak çıkarıldım. İfade odasında beni gözlerim bağlı olarak dövmeye başladılar. Bu sırada birisi, sağ ayacağımın başparmağını çigniyor ve cevap vermek isterken birisi saçlarıma kuvvetle asılıyor, bir diğeri de tekme ve yumrukla vücudumun çeşitli yerlerine vuruyordu. Bu şekilde bir kaç defa sorgu almaya devam ettiler. Daha sonra ise, hücreden çıkarılarak 6. kattaki hücrelerin bulunduğu bölmenin tuvaletinde falakaya yatırdılar. Benimle birlikte götürülen Ali Kalan'a daha ağır işkenceler yapıldığına tanık oldum. Bana işkence yapanlardan Enver, genç ve orta boylu Süleyman adlı birisi ve Murat adında bir başka işkenceciyi teşhis edebilirim.

Ocak 1976

Gökhan Harmandalıoğlu'na yapılan işkence :

4.2.1976 günü saat 19-19.30 da Yenidogan'da benimle birlikte gözaltına alınan bir arkadaşın evine Birinci Şube görevlileri tarafından baskın yapıldı. Aynı gün dört arkadaşım ile birlikte Birinci Şubeye götürüldük ve ön sorgulardan sonra ayrı ayrı hücrelere kapatıldık. Bize isnat edilen suç: gizli örgüt kurmaktı.

Ertesi gün, evlerimizde arama yapıldı, diğer arkadaşların evinde hiçbir şey bulunmadı. Aynı gün benim evimde bulunan yazı, broşür vs.leri nereden aldığımı sordular, ve aynı günün gecesi ismini bilmediğim nöbetçi polis memuru, bulunduğum hücrenin kapısını açarak, "Genel Kurmay"a götürüleceğimi söyleyerek gözümü bağladı. Yine gözlerim kapandıktan sonra

gelen diğer görevlilerin yardımıyla Genel Kurmaya(!) "ameliyathane"ye götürüldüm. Götürüldüğüm yer aynı kattaydı. Çünkü gözlerim bağlı olmasına rağmen merdiven inmedik. İçeriye girdiğim zaman üstümdekileri çıkardılar ve ellerimi arkadan kelepçelediler. Konuşup konuşmayacağımı sordular. Ben de "bir şey bilmediğimi, sorduğu isimleri tanımadığımı, ve bazı isimlerle de arkadaşlıktan öte ilişkilerim olmadığını belirttim. Daha sonra sırt üstü yatırdılar. Uzunca bir ağaca ellerimi daha sonra da ayaklarımı bağladılar. İlk önce copla her iki ayağıma kıyasıya vurmaya başladılar. Ayaklarıma sürekli vuruyorlardı. Gözlerim kapalı olmasına rağmen işkencecileri seslerinden tanıyordum. Bunlar eve baskın yapan uzun saçlı, açık gözlü, uzun boylu (daha sonra komser olduğunu öğrendim) görevli ve yine eve baskın yapanlardan iriyarı, bıyıklı, parkalı görevli işkencede sorular soruyordu. Yine ameliyat(!) sırasında odaya birisi girip konuşup konuşmadığımı soruyor ve bana da sorular yöneltiyordu. Bahsettiğim bu kişi odaya girince ayağa kalkıyorlar ve "komutanım" diye hitap ediyorlardı.

Falakadan sonra elektrik işkencesine başlandı. Sağ el ve sağ ayak parmağıma taktıkları telden elektrik veriyorlar ve bu arada elektrik verdikleri el ve ayağıma su döküyorlardı. Bu tür işkence tahminen iki üç saat kadar sürdü. Daha sonra uzun saçlı, açık gözlü ve içkili komserin emriyle "ara verilmesi" istendi. Yine gözlerim bağlı olarak tuvalet olduğu belli olan yere getirildim. Burada bana konuşmamın daha doğru olacağını, işkenceye dayanmamın imkânsız olduğunu söylüyorlardı. Takriben yarım saat burada dinlendirildikten(!) sonra aynı yere götürüldüm. Aynı metodlar devam ediyordu. Bu arada verilen elektrigin voltajı daha da arttırıldı. Takriben bu durum birbuçuk iki saat daha sürdü. Ve bu arada sürekli sorular yöneltiliyorlardı. İstediklerini söylemezsem karımı ve çocuğumu da getirip onlara işkence yapacaklarını söylüyorlardı. Ayaklarım şişmiş, tüm vücuduma değişik uzuvlarıma verilen elektrikten dolayı vücudum uyuşmuştu. Tekrar çözdüler ve ıslak zemin üzerinde koşmamı hoplamamı belirtip ayaklarıma vuruyorlardı. Biraz sonra yine işkehceye başladılar. Konuşmazsam bulunduğum yerden aşağıya atacaklarını söylüyorlardı. Tekrar ayağa kaldırdılar ve yine gözlerim bağlı üstümü giydirdiler. İçkili komser ayakta mideme, ayaklarıma ve karnıma vuruyordu. Diğer bir görevlinin yardımıyla pencere kenarına getirdiler. Konuşmazsam aşağı atacaklarını ve intihar süsü vereceklerini söylüyorlardı. Bu durumda kendilerine bir şey getirmediğini görünce ayakta dövmeye başladılar. "10-15 gün daha misafirimizsin, nasıl olsa çözeceğiz"diyorlardı. Tekrar yatırdılar. Bu sefer sürekli elektrik veriyorlardı. Bir süre sonra "bugünlük yeter, yarın konuştururuz" dediler. Gözaltında bulunduğum sürece saat 17.30 dan itibaren ve Cumartesi Pazar sürekli devrimci ve diğer tutuklulara işkence yapılıyor ve sesleri hücrelerden rahatlıkla duyuluyordu.

Şu hiçbir zaman unutulmamalıdır ki, faşizmin baskı ve zulmu, insan mezbahaneleri devrimci ve yurtseverleri yıldırılmaz, yıldırılmamıştır da. İşbirlikçi tekelci burjuvazi ve toprak ağalarının faşist uygulamaları ve baskı ve zulmu, zulme karşı koymayı, işkenceleri ona karşı direnmeyi de geliştirecektir. Yaşasın milletlerin özgürlüğü ve halkların birliği. Kahrolsun faşizm.

Şubat 1976

Harun Kolbaşına yapılan işkence :

12.2.1976 günü saat 11.30 sularında Dikimevi kavşağından alındım ve polis otobüsüne bindirildim. Arabaya alınıp alınmaz, coplarla kafama ve vücudum diğer yerlerine, tekme tokat ile vurdular. On kadar polis devamlı küfür ederek tekrar tekrar arabada Cebeci Karakoluna kadar dövdüler, orada tekrar arayıp Emniyete götürmek üzere yola çıkardılar. Bu arada sivil emniyet memurları arabaya alındılar, kız arkadaşlara ağza alınmayacak küfürlerle onlara saldırdılar ve bayıltıncaya kadar dövdüler. Bu sefer bizleri bırakıp emekli bir memur olduğunu söyleyen soyadı (Aykul) olan 55 yaşlarındaki kişiyi on-oniki polis araya alarak bayıltıncaya kadar dövdüler. Emniyet Sarayında 6.kata çıkarıldıktan sonra beni Salih adında bir sivil memur iki defa cop ve tekme tokatla tuvalete sıkıştırarak dövdü. Burnum, ağzım kanadı. Miğde kanaması geçirdim. Büyük bir salona alındık ve tüm sivil memurlara teşhir edildik. Geceleri ise ben ve diğer beş kişi özel hücrelere alındı, orada sabaha kadar yapılan işkence seslerini dinlettiler. Ayrıca salona alındığımızda bizleri öldürmedikleri için pişman olduklarını söyleyerek manevi işkenceler yaptılar. Ayrıca dayak ve cop tesiriyle iç kanama geçiren Dilber Ağca isimli arkadaşın doktora gitme isteğini reddettiler. Sonnur Bakır adlı kız öğrenci arkadaşına ayrı ayrı sivil memurlar tarafından cop ve tekme ile dövülerek elleri ve kafası şişirildi. 14.2.1976 günü 15.00 sularında Emniyetten sekiz kişi alınarak Devlet Güvenlik Mahkemesine çıkarıldık ve tevkif edilerek Ankara Kapalı Cezaevine gönderildik.

Şubat 1976

Bayram Kargın'a yapılan işkence :

"... Ankara Emniyet Sarayı 5. kata çıkarıldım. Orada nezarete kondum. Saat 5.00 sularında beni nezaretten çıkartarak Komser Altay Beyin odasına aldılar. Bana olayı nasıl yaptığımı sormaya başladılar. Hiç bir şeyden haberim olmadığı için ben suskunx ürkek bakışlarla komseri bakıyordum. Ne söyleyeceğimi bilmiyordum. Beş tane sivil polis ceketlerini çıkartıp, falaka, değnek ve aletlerini çıkarttılar.

Kollarımı çarmıha gerer gibi bağladılar. Ayaklarımın üzerinden bez koyarak tekrar uzun bir ağaca bağladılar ve hususi yapılmış sopayla vurmaya başladılar. Bir saat kadar olmuştu ki bir şey bilmediğim için bir şey söyleyemiyordum. Bayıldım. Beni tekrar ayılttılar. İki polis memuru beni gezdirmeye başladı. Bir müddet gezdirdikten sonra zıplamamı söylediler, ve tekrar falakaya yatırdılar. Vuruyorlardı vuruyorlar. Bir de kan toplamasın diye kaşıyorlardı. Dayanılmayacak acılar içinde kıvranıyordum. Konuş diyorlardı. Bırakın dediler. Ben kendimde değildim. Getirin ceryanı dediler. Bana ceryan vermeye başladılar. Ceryanda ne olduğumu bilemiyordum. Her tarafım patlayacak gibi kan başımdan fırlayacak gibi oluyordu. Acısına dayanılmaz bir haldeydim. Kendimi tutamıyordum. Artık yapmadığım şeyi komser benim yapış şeklini anlatıyor bana da tasdik ettiriyordu. Tasdik etmediğim zaman ceryan tekrar takılıyordu..."

Şubat 1976

Dilber Ağca'ya yapılan işkence :

Saat 11.00-11.30 arası idi. Karşı kaldırıma geçmek için tam asfalta iniyordum ki, bir polis koluma yapıştı. Küfretmeye, tekmelemeye, copla vurmaya başladı. Ben de neden yakaladığını, vurmaya hakkı olmadığını, suçumun ne olduğunu sordum. O da şöyle cevap verdi : "Sus, çok konuşma, komünist ö....Seni sarı saçlarından tanıyorum. Bize taş atıyordun, katil polis diye bağıırıyordun" dedi. Sonra beni sürükleyerek ve döverek otobüse doğru götürüyordu. Orada bulunan halk beni polisin elinden almak isteyince onlara da küfretti ve bir keç kişiye copla vurdu.

Tam otobüse ayağımı atmıştım ki, kırk elli polis başıma copla vurdular. Üzerimi aramaya başladılar. Üzerimde boğazlı kazagım vardı. Onun altında bluzum vardı. Bluzun altına bakmak istediler. Ben de kadın polis gelsin arasın dedim. Bunun üzerine tekrar coplarla dövdüler. Karşı koltukta bir erkek arkadaşın ağzından burnundan kan geliyordu. Ona rağmen polisler dövmeye devam ediyorlardı. Ben de döven polislerle ters ters baktım. Bir polis gelerek "Sen nasıl polise ters bakarsın" diye gözümün üstüne copla vurdu. Ve bütün polisler başıma üşüştü. Onlar da copla, tekmeyle, tokatla giriştiler. Burnumdan kan gelmeye başladı. Birisi çantasını arayın dedi. Bunun üzerine dört beş polis çantamı kapıp içindekilerini koltuğa döktüler. Çantamın içinden Halkın Kurtuluşu Çıkarken broşürü çıktı. Bu ne diye bana sordular. Ben de her tarafta serbestçe satıldığını ve her kitapçıda olduğunu söyledim. Bana

"Sus, o...Bizi mi kandıracaksın" diyerek tekme tokat, copla nekadard polis varsa beni dövmeye başladılar. Beni yakalayan polis şebekemi ve pasomu alarak benim hayatımla oynayacağını ve beni hayatım boyunca ne yaptığımı takip edeceğini, hiçbir zaman peşimi bırakmayacağını söyledi.

Bizi Dikimevinden Kurtuluş'taki Trafik Polisi şubesine kadar döverek getirdiler. Otobüsten inerken sarışın bir polis bana bir tekme attı, kendimi yerde buldum. Tekrar polisler başıma üşüşüp tekrar vurmaya başladılar. Bir kadın polis üzerimizi ararken erkek polislerle, "Yeter, dövmeyin" diye bağırdı. Üzerimiz arandıktan sonra bizi başka bir otobüse naklettiler.

Otobüste tesadüfen yanıma bizim okuldan bir arkadaş oturuyordu. Arkadaşın her tarafı kan içindeydi. Bir polis bize hangi okulda okuduğumuz sordu. Biz de ODTÜ'de okuduğumuzu söyledik. Bunun üzerine otobüste nekadard polis varsa bizi dövmeye başladılar. Döverken de ODTÜ'nün komünist yatağı olduğunu ve orayı ellerine geçireceklerini, o zaman siz görürsünüz diye tehdit ediyorlardı. Otobüste nekadard polis varsa bizi kimi copla, kimi tokat ve tekmeyle aralıksız dövdüler. Sonra bir ara yine sarı polis gelerek benim hangi memleketten olduğumu sordu. Ben cevap vermeyince copla nereme gelirse vurmaya başladı. Tekrar sordu. Ben de Sivas'lı olduğumu söyledim. Neresindensin dedi. Ben de Şarkışla kazasından dedim. Polis ben de Şarkışladanım diyerek beni tekrar dövmeye başladı. Kendisi arkaya gidip ordan polis göndererek beni devamlı dövdürtüyordu. Tekrar yanıma gelip "sen de ana olacaksın ha? Çocuğun olacak ha?" diyerek tekrar sille tokat girişiyordu. Sonra bana acıdığını, benim gibi temiz kızın buralara nasıl düştüğünü söylüyor, bir taraftan da dövüyordu. Polisler devamlı bizi döverken ağza alınmayacak küfür savuruyorlar, bir yandan da "hadi bağırın, bağımsız Türkiye, kahrolsun faşizm, katil polis" diyerek gülüşüyorlardı. Polisinbiri bize satılmış dedi. Bunun üzerine bir arkadaş da "Asıl siz satılmışsınız" dedi. Bunun üzerine otobüste nekadard polis varsa arkadaşın başına üşüşüp pestilini çıkarana kadar dövdüler.

Nihayet Emniyet Sarayına geldik. Bizi otobüsten indirirken yine dövmeye başladılar. Bizi Emniyet Sarayının 6. katında bir salona dizdiler. Beni yakalayan polis beni sıradan alıp pencerenin önüne çekip dövmeye başladı. Sonra Emniyet Sarayında ne kadar polis varsa beni teker teker dövdürttü. Polisleri teker teker çağırıp "Bu sarı kız bana adi polis dedi, şunu dedi, bunu dedi" diye beni hem dövdürtüyor hem de ağza alınmayacak küfürler savuruyorlardı. Birara bir polis geldi. Benim gibi kızın burada ne aradığını, bir sevgili bulup gezmemi söyledi. Ben de o polisi kovunca, tekrar dövmeye başladılar.

Sonra beni alıp bir odaya götürdüler. Orada sarı polis bir erkek arkadaşı dövüyordu. 10 dakika arkadaşın dövülüşünü seyrettirdi. Bana da "senin buraya ikinci gelişinmiş" dedi, sonra "çıkart bakalım mantonu" dedi. Sonra gelip göğsümü elledi. Ben de bağırđım ellemeyin diye. Bunun üzerine copla kafama, belime vurmaya başladı. Vurdukça kahkahalar atıyordu. Yorulunca başka bir polis dövüyordu. Sonra benim elimi açtırıp sonra belki yüz kez vurdu copla. Sonra "git elini yıka" dedi. Yıkadıktan sonra bana soruyordu çok mu acıdı diye. Benden cevap almayınca bu sefer daha hızla, tekmeyle, copla vurmaya başlıyordu. Artık ben kendimde değildim. Düşmemek için gayret sarfediyordum.

Sarı polis bana bir takım ideolojik sorular soruyor, cevap vermeyince nereme gelirse copla, tekmeyle vuruyordu. Belime çok vurduğu için belim artık tutmuyordu. Başım dönüyordu. Tekrar beni yakalayan polis copla yüzüme vurmaya, tekmelemeye başladı. Ağzımdan burnumdan kan geliyordu. Bana yüzünü yıka dediler. Sonra tekrar dövmeye başladılar. Belki bir saat dövdüler. Yoruldular. Bu sefer erkek arkadaşı dövmeye başladılar. Tekrar beni dövdüler. Oradaki bir polis "Yeter artık kıza bir şey olur" dedi. Bunun üzerine sarı polis "Ölsün pis komünist" dedi. Bana bir kaç defa daha copla vurarak "hadi defol" dedi. Ben de çantamı almadan gitmeyeceğimi söyledim. Bunun üzerine çantamı üzerime fırlattı. Arkamdan da tekme ve copla vurdu.

Sonra kimliklerimizi tesbit ettiler. Bizi büyük bir salona aldılar. Orda beni yakalayan polis yine kendisi ve başka polislerle dövdürttü.

Akşama doğru savcı ifadelerimizi aldı. Beni yakalayan polis kimliğimi ve pasomu alıp gitmiş. Geldikten sonra bana ait olmayan imzasız bildirilerin benim çantamdan çıktığını söyledi. Kabul etmedim.

39 kişi yakalanmıştık. Üç gün Emniyette kaldık. Sekiz kişi DGM'de tutuklandık.

Bizi baskı, işkence ve dayak hiçbir zaman yıldıramaz ve korkutamaz. Devrimci mücadelemizi durduramaz. Aksine daha da yükseltecektir.

Şubat 1976

Not : Dilber Ağca yediğı dayaklar ve tekmelerden dolayı ağır kanama geçirmiştir. Kanaması henüz durmamıştır.

Not : Dilber Ağca ile aynı anda (Semih Erbek'in cenazesi) yakalanan Fehime Sertkaya poliste aynı baskı, zulüm ve işkenceye maruz kalmıştır. Dilekçesi Derneğimizde mahfuzdur.

ADANA

"Bağımsız Bloksuz Türkiye Yürüşü"nden sonraki polis saldırısında gözaltına alınan ve tutuklanan 149 devrimciye Adana Emniyet Birinci Şubesinde yapılan işkenceler. Anlatan: Feyza Zileli

Bağımsızlık mitingi sona erdikten sonra, devrimcilere karşı saldırıya geçen polis önüne gelen herkesi yakaladı. Sokaklardan, lokantalardan, garajlardan rastgele toplananlar gözaltına alınarak 30 Ağustos akşamı Emniyetin bodrumuna tıkıldılar. Bodrum bir hamamın göbek taşından daha sıcaktı. Elbiselerimizi sıktığımız zaman şırıl şırıl su akıyordu. Tuvalete gidip gelenler dövüldüğü için tuvalete gitmiyorduk ve arkadaşlar ihtiyaçlarını orada görmeye başladılar. İçerisi kısa zamanda buhar, ter, koku ve havasızlıktan dayanılmaz hale geldi. Bu vaziyette saatlerce orada kaldık. 38 arkadaş, beş altı gün orada tutuldu. Bodruma her yeni gelen bir "hoşgeldin" dayağından geçiyordu. Daha sonra da içerdeki-ler sık sık sıra dayağından geçirildiler. Gece saat 11.00 den sonra teker teker yukarı çekilerek falakaya yatırıldılar ve dövüldüler. Gece yarısından sonra küçük guruplar halinde karakollara dağıtıldık. Bunu takip eden günlerde karakollardan sorgulama için Emniyet Birinci Şubeye götürüldük. Burada devrimcilere dayak atıldı, falaka ve elektrik işkencesi yapıldı. Elektrik işkencesi manyetolu telefonla yapılıyordu ve ellerinden bir tane bulunduğu için sorgulamalar uzadı. Emin Bilecan adlı arkadaşın tırnağı söküldü, Mehmet Çolak'ın bıyıkları yolundu. Sabahat Şahin adlı arkadaş, Emniyet Amiri Mehmet Cansever tarafından özel olarak dövüldü ve tecavüzle tehdit edildi. Savcılıkta işkence gördüklerini söyleyen ve Adli Tıbbı sevkedilmelerini isteyen arkadaşlar, savcılık sorgusundan sonra Emniyet Amiri Mehmet Cansever tarafından tekrar dövüldüler.

Arkadaşlar işkenceye yiğitçe göğüs gerdiler. Çoğunluğu 19-20 yaşlarından olan ve ilk defa işkence gören bu işçi, köylü ve öğrenci arkadaşlar, militan bir hava içindeydiler. İşkenceden çıkan bir gurup arkadaşın ilk söylediği sözler şunlar oldu : "Arkadaşlar, işkenceye dayanılmaz diye bir şey yok. Biz, 19 kişi elektrik ve falaka işkencesi gördük. Fakat şimdi demir gibiyiz!" İşkenceden gelenler, sahte ifadeleri reddettikleri ve devrimci vakarlarını korudukları için neşe içindeydiler. İşkenceden dönen başka bir gurup ise şöyle diyordu : Hayatımızda ilk defa işkence görüyoruz. Bize her şey yapıldı, ama işkenceden yılmadık. Şu anda kendimize ve bağımsızlık mücadelemize güvenimiz iki misli artmıştır." İşkenceden çıkan arkadaşların morali yüksekti ki, ertesi gün bir başka yürüyüş olsa, hepsi de aynı coşkunlukla yürüyüşe katılacaklardı.

Ben Pağlar Karakolundayken buraya önce Mehmet Çolak işkenceden hurdahaş vaziyette getirildi. Onu getiren Birinci Şube işkencecisi, dayğa karakolda da devam etmek istedi. Karakol polisleri, "bu karakolda adam dövülmez" diyerek işkenceci Birinci Şube polisini kovdular. İşkenceciye şöyle dediler : "Siz ne haysiyetsiz adamlarsınız. Biz de polisiz, sizin bu işkenceleriniz bize de leke sürüyor. Birinci Şubede dövdüğünüz yetmiyor mu?" Daha sonra aynı karakola Gün Zileli, ağzı burnu kan içinde getirildi. Karakol polisleri "Biz bu hale getirilmiş birini kabul etmiyoruz. Orada dövüp dövüp getirip buraya atıyorsunuz. Bizim de haysiyetimiz, şerefimiz var. Dövdüğünüz yere götürün, orada bakın. Biz sorumluluk kabul etmiyoruz " diyerek işkence ve dayğa karşı olduklarını belirttiler. Bu tutum karşısında iyice ezilen işkenceci, Gün Zileli'yi yüzündeki kanları yıkıyarak geri getirdi.

Toplum polisleri birinci şube polisleri arasında da açık düşmanlık vardı. Birinci Şubenin işkencecileri, toplum polislerini sanıkları bekleyen bekçiler olarak görüyorlardı. Toplum polislerinin büyük çoğunluğu ise işkencecilerden nefret ettiklerini açıkça ifade ediyorlardı. Nitekim, mitingden sonra bize saldırıldığı sırada, toplum polislerinden bazıları kalabalık arasındaki sivil polisleri bile bile dövdüler. Savcılıkta sorguya çıkarken bir kısım toplum polisleri kendilerine bizim aleyhimize zorla ifade imzalatıldığını söylediler. "Biz size yapılanları çok iyi anlıyoruz, biz de hakkımızı aradığımız zaman aynı baskı ile karşılaşıyoruz" dediler. Ayrıca mahalle bekçilerinden sevgi ve destek gördük. Bekçiler, yürüyüşümüzün haklı olduğunu ve bu yolda devam etmemizi söylüyorlardı. "Bir gün gelecek bu işkencecilerden hesap soracağız" diyorlardı.

Eylül 1975

Pazarcık, Topaluşağı Köyünden bir yurttaş anlatıyor

Ben "Tam Bağımsız ve Bloksuz Türkiye için İncirlik Yürüyüşüne" katılıp suçlusun diye Adana Emniyet 1. Şube polisliğinden gözaltına alınanlardanım.

Bizi Emniyete getirdiklerinde, daha sorgu sual edilmeden ellerinde cop, zincir, sopa bulunan 6-7 sivil polis tarafından dövüldük. Bu arada bize ağza alınmayacak küfürler ediyorlardı. Daha sonra ufacık bir bodruma atıldılar. Üç gün üç gece devamlı olarak hepimizi dövdüler. Tuvalette bile dövdüler.

Altıncı gün yer sıkışıklığından dolayı bazı arkadaşları karakollara dağıtıldılar. Karakoldaki yer de dar ve rutubetliydi. Penceresi olmadığı için gündüzle geceyi ayırt edemiyorduk. İçerisi fare ve böcek doluydu.

Biz hertürlü baskıya ve işkenceye maruz kaldık.

Eylül 1975

ERZİNCAN

Avukat Hüseyin Gökçearslan tarafından v. rilen bilgi

Erzincan'da, İstanbul'da öldürülen iki gencin öldürülmesini protesto amacıyla düzenlenen bir mitinge katıldıkları iddiası ile tutuklanan sekiz sanığa ağır işkence yapılmıştır.

Kemal Yıldırım, Metin Karagöz, Hakkı Düzgün, Arif Tan, Müslim Başar, İbrahim İmece ve Muammer Çuhadar adlı sanıklar, toplum polisi teknik bürosunda, Yenişehir Karakolunda ve Kurtuluş Karakolunda sivil ve resmi polis memurları tarafından çeşitli işkencelere maruz bırakılmıştır.

Sanıklardan Müslim Başar'ın babası İsmail Başar, oğlunun yerini söylemesi için beş gün gözaltında tutulmuş ve kendisine baskı yapılmıştır.

Sanıklardan Muammer Çuhadar teknik büroda yumruk ve tekme ile dövülmüş ve falakaya yatırılmıştır. Muammer Çuhadar'a daha sonra polis memurları tecavüze teşebbüs etmişlerdir. Sanık daha sonra Yenişehir Karakoluna da götürülerek dövülmüş ve tırnağı kırılmıştır.

Müslim Başar'a teknik büroda polis memuru Karadayı ve ismini bilmediği fakat şahsen tanıdığı bir polis memuru tecavüze teşebbüs etmiştir.

Metin Karagöz'ü Kurtuluş Karakolunda ağzına tabanca sokarak ölümlü tehdit etmişlerdir. Teknik Büroda hayalalarına kibrit yakmışlar, cinsel organlarını iki odun parçası arasına sıkıştırmışlar ve falakaya yatırmışlardır. Gözleri bağlı olduğu halde, teknik büroda Ökkeş ve tanımadığı bir polis memuru soyup sarkıntılık yapmışlardır. Metin Karagöz'e daha sonra Kurtuluş Karakolundaki Cemal ve Ferit isimli polisler tamamen soyarak tecavüze teşebbüs etmişlerdir.

Müslim Başar ve Metin Karagöz'e ayrıca elektrik işkencesi de uygulanmıştır. Diğer sanıklar da dövülmüş ve bazılarına sarkıntılık yapılmıştır.

Sanıkların savcılıkta yapılan sorguları sırasında başka bir şahsın bulunması kanunlarımızca da yasak sa da, MHP'li Nizam Polat adlı şahıs, Müslim Başar'ın sorgusu sırasında bulunmuştur. Buna Kâzım Koç ve Hatun Koşar adlı kişiler tanıktır.

Avukat Hüseyin Gökçearslan, bu sekiz sanığa yapılan işkencelerle ilgili olarak Erzincan C. Savcılığına baş vurmıştır. Sanıklara yapılan bu işkencelerin izlerini o sırada Erzincan Cezaevinde bulunan Kadir Zirek, Nurettin Koçer, Kemal Yürümez, Ali Yürümez, Mustafa Kaya, Halil Çınar, Müslim Ercan, Yusuf Pirsil, Vahap İskender, Tarık Adem, Mehmet Ali Yıldırım ve Saydam Poyraz tanıklarıdır.

Avukat Hüseyin Gökçearslan anlatıyor

Adana cezaevinde açlık grevi yapan 13 devrimciye cezaevi idaresi tarafından dayak atıldı ve işkence uygulandı.

Cezaevindeki devrimciler: Halil Akbay, Mehmet Çolak, Niko Varvacikis, Şerafettin Eyüp Abaza, Ertan Yıldırım, İmam Şahin, Kemal Demirel, Hüseyin Çalış, Halil Erbil, Hasan Ararat, Şeyho Dünder Tuzluca'da Kürt halkına yapılan baskıları protesto etmek için, açlık grevine başlamışlar ve bu kararlarını cezaevi idaresine bildirmişlerdir. Cezaevi müdürü Celalettin Özen devrimcileri, ikişer ikişer koğuşlardan aldırarak falakaya yatırmıştır. İşkence gören devrimciler daha sonra tuzlu su üzerinde çıplak ayakla dolaştırılmışlardır.

Cezaevi müdürünün baskılarına açlık grevinden vazgeçmezlerse ceza görecekları şeklindeki tehditlere boyun eğmeyen devrimciler, her tarafından sular sızan penceresiz bir hücreye kapatılmışlardır. Cezaevi idaresi, devrimcilerin avukatları ve ziyaretçileriyle görüşmelerini yasaklamıştır.

Devrimcileri avukatları, Adana İnfaz Savcılığına başvurarak görüşme imkânının yaratılmasını istemişler, ancak cevap dahi alamamışlardır. Cezaevindeki işkence açlık grevi yapan tutuklulardan birinin tahliye olması sonucu ortaya çıkabilmiştir. Avukatlar Barolar Birliğine ve Adalet Bakanlığına başvurmuşlar, baskı ve işkenceyi protesto etmişlerdir.

Kasım 1975

Not :

Adana Cezaevinde işkence, yalnız siyasi tutuklulara uygulanmaz. Bütün tutuklu vemahkumlar zulum altında bulunmaktadırlar. Adana cezaevinde bir gün yoktur ki, bir kaç mahkum falakaya götürülüp ayakları iyice şişineceye veya patlayıncaya kadar dövülmesin. Bir gün yoktur ki mazlumların feryatları işitilmesin. İdarenin hemen yanındaki avukatlar odasında dolabın üzerinde falaka durur. Bu falakayı oraya gelen bütün avukatlar gözleriyle görmüşlerdir. Hatta bazan avukatların gözü önünde gelip falakayı alırlar ve bir mahkumu dövmek için kullanırlar. Avukatlar odasından veya idarenin herhangi bir yerinden bile dayak yiyen mahkumun feryatları duyulabilir.

Müdür, mahkumları devamlı olarak dayak ve zulumle tehdit eder. Bütün koğuşlara konmuş olan hoparlörden müdürün mahkumları dayakla tehdit eden sesini her zaman duymak mümkündür. "Şöyle yapmanın anasını ağlatırım" der, "böyle yapmanı öyle bir döverim ki babasını tanıyamaz" der, "buranın tek hakimi benim. İstedigini yaparım, devlet benim, bana karşı geleni yatırırım falakaya kırk numara ayakkabı giyiyorsa 43 numara yaparım ayağını" der. Müdürün, kadın mahkumları dahi elinde copla dövdüğü görünen ve bilinen olaylardandır.

İşkenceler bazan gösteri halini almaktadır. Nurettin Çivici ve Serdar Durukan'a yapılan işkenceye vali, savcı ve sorgu hakimi seyirci olarak katılmışlardır.

Bir gün mahkumların dövüldüğünü söyleyen bir avukatı da "falakaya yatırmakla" tehdit eden bir kişinin müdürlük yaptığı cezaevinde devrimci ve yurtseverlerin ne gibi baskı ve işkencelere maruz kalabileceğini tasavvur etmek zor değildir.

TÜRKİYE SOSYAL TÜSTAV TARİH ARAŞTIRMA MERKEZİ

MALATYA

Hiçbir yerde yayınlanmayan özel bilgi

Malatya'nın Kürecik nahiyesinin Kasımuşağı köyünden bir genç "telefon tellerini kesti" iddiasıyla jandarma karakoluna götürülmüş, orada dövülerek öldürülmüştür. Cinayet örtbas edilmiştir.

CHP Malatya Milletvekili Celal Ünver'den alınan bilgiler

"Malatya'da bir polis ile bekçiyi öldürdükleri iddia edilen üç kişinin bambaşka olarak öldürülmesi olayı üzerine "Vali, Savcı ve Emniyet Müdürü Malatya halkı üzerinde bir terör havası estirmektedirler. Valinin emiryle solcu diye tanınanlar gelişigüzel toplanmaktadır. Bunlardan Atatürk Lisesi Matematik Öğretmeni Vahap Demir'e sopa ve falakayla ağır işkence yapılmıştır. Vahap Demir Sağlık Bakanlığına bağlı Adafı Sağlık Ocağı Tabibliğinden 6100-1/2 sayı ile aşağıdaki raporu almıştır :

Rapor

İlgi: C.Savcılığı 29.1.1976 tarihli yazılarına k.

Atatürk Lisesi Matematik Öğretmeni Vahap Demir'in yapılan muayenesinde; her iki ayagın künt travma sonucu bileklere kadar şiş ve ekimozlu olduğu, ayak tabanlarında yer yer erozyon ve büller teşekkül ettiği, yer yer kanadığı, sırtta kürek kemikleri altında sopa ile husule gelmesi muhtemel beş adet ekimoz olduğu teşhis edilmiş olup şahsın 15 (onbeş) gün iş ve gücüne engel olacağına, tıbbi tedavi ile 25 günde iyileşeceğine dair kat'i rapordur. 30.1.1976

Mühür

İmza

Dr. İbrahim Baş..(fotokopide okunamamaktadır)
Adafı Sağlık Ocağı Tabibi

Vahap Demir yukarıdaki raporun savcılığa hitaben yazılmasından da anlaşılacağı üzere kendisine işkence yapılmasından ve işkencecilerden davacı olmuş, davayı önce kabul eden savcı Naci Akıncı sonradan davayı kabul etmemiştir. Bir savcının vatandaşın dava açma hakkını engellemesi hukuk tarihinde pek rastlanan bir olay değildir.

Abuzer Karahan adlı kişinin işkencede ayak derileri yüzülmüş, ayaklarına çivi çakılmış, derisi yüzülmüş ayaklarıyla cam kırıkları üzerinde yürütülmüş, camlara iyice basması için o arada sırtına polisler binmiştir.

Ülkü Ocakları Başkanı Mesut Samanlı yapılan işkencelerde hazır bulunmuş ve işkenceleri yönetmiştir."

Malatya halkı üzerindeki baskılar ve işkencelerden diğer örnekler

Malatya operasyonu denilen olayda üç devrimcinin bombalanarak ve kurşunlanarak katledilmesinden sonra cesetleri ikizce köyünden, biri köyün öğretmeni olan üç kişiye taşıtılmış, sonra da bu üç kişi "Bunlar alevidir, kızılbaştır" diyerek coplanmışlar ve tutuklanmışlardır.

Yine bu olaydan sonra çoğunluğu alevi ve Kürt olan Çavuşoğlu ve Samanharığı gibi yoksul mahallelerde binden fazla ev basılmış, giriş çıkış yerleri, önemli tavşaklar polis tarafından tutulmuş, halk tehdit ve hakaret altında aranmış, yüzlerce kişi, hiç bir sebep gösterilmeksizin gözlatına alınıp işkence görmüşlerdir.

Bunlara uygulanan işkenceler falaka, ayaklara çivi çakılma, bıyık yolma ve sırta binmek suretiyle tuzlu suda yürütme gibi işkencelerdir.

Devrimcilerin gittikleri Ellinci Yıl, Akçadağ, Kelebek gibi kahveler, hiçbir gerekçe gösterilmeden kapatılmıştır. Piyasada serbestçe satılan bir kitabı okuduğu bahanesiyle Ellinci Yıl kahvesinde çalışan Hüseyin adlı bir işçi, yanında makas bulunduğu için de Ali Düzova adlı bir devrimci ile Kâzım adlı bir öğrenci karakola götürülerek sabaha kadar dövülmüşlerdir.

Atatürk Lisesi 6-Ed-A sınıfı öğrencilerinden Eysan soyadlı bir genç dövülmüştür.

Yolda yapılan aramalarda, üzerinden sol yayınlar çıktığı gerekçesiyle Hasan Ali Sevilmiş, Emniyete götürülerek burada copla dövülmüş, falakaya yatırılmıştır.

Aynı yerde Abuzer Karahan'ın gözüne mil dökülerek bir gözü görmeyecek duruma getirilmiş, makatına sokulan cop sonunda kanama geçirmiştir.

Gözaltında olanlar yakınlarıyla görüştürülmemiş, görüşme teşebbüsünde bulunan ziyaretçiler ise emniyetin biraz ötesinde bekleyen komandolar tarafından ağır şekilde dövülmüşlerdir.

GÖRDES

Gazete haberi :

1.1.1975 günü Gördes Yurtsever Derneği üyesi Tefvik Ersevin kavga suçundan, Mevlut Arı ve Muzaffer Albayrak gece sokakta gezdikleri için , Şerafettin Çelik'de hırsızlıkla itham edilerek karakola alınmışlardır. Polis, devrimcileri karalamak için asılsız iddialar öne sürmekte ve baskılarla yıldırmaya çalışmaktadır.

Karakolda polisler devrimcileri cop ve sandalye ile dövmüş ve çeşitli sorular sorarak baskı yapmıştır. Polisin bazı soruları şöyledir : "Dernekte neler konuşuluyor? Polis karakoluna kızıyorlar değil mi? Köylere dernekten kimler gidiyor? Derneğe kaç kişi kayıtlı?" Polisler ayrıca "Derneğe bir daha gitmeyeceksiniz. Geceleri sekizden sonra dışarda gezmeyeceksiniz" gibi sözlerle baskı yapmıştır. Ayrıca "Gördes Yurtsever Derneğinde ne konuşulduğunu anlatırsan senin her türlü işlerinde yardım ederiz" gibi pazarlıklara girişmiştir.

Ocak 1975

TARSUS

Gazete haberi:

Polis 14 Ocak günü Tarsus Devrimci Gençlik Derneğini basmış, devrimci yayınlara kanunsuz olarak el koymuştur. Dernekte bulunan devrimci işçilerden üç kişi Emniyete götürülmüş ve dövülmüştür.

Ocak 1975

GÖNEN

Gazete haberi :

Gönen'de biri işçi biri esnaf olan iki devrimci, sırf devrimci oldukları için jandarma tarafından karakola çekilip dövülmüşlerdir. Diğer bir işçi karakola çekilerek "Senin dilin uzadı. Çizmeyi aşırıyorsun" gibi sözlerle tehdit edilmiştir. Karakol komutanı işçiye bu işlerle uğraşmamasını söylemiştir.

Şubat 1975

25 Ekim 1975 günü Gönen Öğretmen Lisesi öğrencileri, okullarının tekrar öğretmen okuluna dönüştürülmesi, okuldaki keyfi uygulamanın kaldırılması ve faşist baskılara son verilmesi için bir protesto yürüyüşü yapmışlardır. Yürüyüş jandarma tarafından dağıtılmış, 50 öğrenci gözaltına alınmış, 15'i tutuklanmıştır. Gözaltına alınan öğrencilerden

Osman Argun, Ali Doğan, Mehmet Kırca, Cemil Günaydın, Fethi Ünal ve Hayrettin Çetinkaya jandarma karakolunda dövülmüşler ve işkence görmüşlerdir.

Ekim 1975

ESKİŞEHİR

Gazete haberi :

Eskişehir'de AP'li Ali Naili Erdem'in konuşmasını dinlemeye giden devrimciler, polis ve faşistlerin saldırısına uğramışlardır. Beş devrimci polis tarafından karakola götürülerek dövülmüştür. Gözaltına alınan devrimciler bir gün sonra serbest bırakılmışlardır.

Ekim 1975

Yine Eskişehir'de afiş asan devrimciler polis tarafından gözaltına alınmışlardır. Altı devrimci karakolun bodrumundan küfür ve tehditle karşılaşmışlardır. Bunlarla devrimcileri yıldırımıyan polis devrimci gençleri hücreye çekerek dövmüştür.

Ekim 1975

MUT

Gazete Haberi :

Mersin'in Mut İlçesinde faşist baskılar artmıştır. Başta komser olmak üzere polisler öğrencileri ve yurtseverleri tehdit etmekte, küfür etmektedirler. Hiç bir gerekçe gösterilmeden تنها yerlerde gördükleri devrimcileri karakola çekmekte ve dövmektedirler.

Ahmet Yeşildağ adındaki lise öğrencisi hiçbir gerekçe gösterilmeden komser tarafından zorla bir arabaya bindirilerek karakola götürülmüş, üstü aranarak fena halde dövülmüştür. Daha sonra Ahmet Küçük, Abdullah Karaer ve Salim Akça da karakola çekilerek dövülmüşlerdir.

Öğrencilerden Ahmet Yeşildağ'ın babası komseri mahkemeye vermiş fakat hiçbir netice alamamıştır.

Aralık 1975

ADIYAMAN

Ali Arslan anlatıyor :

Ben Adıyaman Gölbaşı lisesinde 2. sınıfta öğrenciydim. 26.10.1975 günü faşistler okula bir saldırı düzenlediler.

Amaçları, lisedeki devrimcileri sindirmek ve mücadelelerini bastırmaktı. Saldırgan faşistler arkadaşım Fevzi Çapan'ı yanımda bıçakla sırtından yaraladılar. Hastahaneye kaldırılan arkadaşımızı ziyarete gidenler kaymakam ve polislin saldırısına uğradılar. Aynıgece, Nazım Doğan, Aydın Dost, Mehmet Kapan adındaki üç devrimci arkadaşları polis çarşıda dövdü. Polis bu üç devrimciyi karakolun önüne getirince halk polisi yuhalamaya başladı. Bunun üzerine polisler, coplarla halka saldırdı, halk da buna taşlarla cevap verdi. Polisler halkı korkutmak için ateş etmeye başladılar. Fakat biz "arkadaşlarımızı almadan buradan bir yere gitmeyiz" diye direnince, Adıyaman'dan gelen bir yarbay arkadaşlarımızı serbest bırakmak zorunda kaldı. Fakat bir süre sonra o arkadaşlarla beraber, biz sekiz kişi tutuklandık.

Gölbaşı cezaevinde üç koğuşlu altı-yedi kişilik odalarda onbeş-yirmi kişi kalıyoruz. Yer toprak ve her taraf pis ve rutubetli. Bize devamlı küfür ediyor ve dayak atıyorlar..."

Ekim 1975

ELAZIG

Gazete haberi :

Elazığ Devlet Mühendislik Mimarlık Akademisinde faşistler öğrencilere saldırmaktadır. Vedat adındaki MİT ajanının önderliğindeki faşist komandolar önce boykot bahanesiyle öğrencilerin derse girmelerini engellediler. Derse girmek isteyen öğrenciler polis desteğindeki faşistlerin saldırısına uğradı. Saldırılarına göğüs geren öğrencilerden 26 kişi gözaltına alınarak, iki gece işkence gördü. Bu işkenceleri biz-zat Vedat adındaki MİT Ajansı yönetiyordu.

Aralık 1975

GAZİANTEP

Gazete haberi :

26 Ocak günü, Gaziantep'te PTT binası önünde kitap satan iki devrimci, polis tarafından gözaltına alındı. Daha sonra devrimcilerin kitapları satın aldıkları kitapçıya bas-kan yapıldı. Kitapçı Günnur Ünverdi ve iki devrimci daha Birinci Şubeye götürüldü. Devrimciler karakol karakol dolaştırıldılar ve gece gözleri bağlanarak MİT binasına götürüldüler. Burada falakaya çekilen devrimcilere gizli örgüt iddiaları zorla kabul ettirilmek istendi. Birinci Şube başkomiseri Ünsal Kekevi ve Hasan Kapan, Murat Tekin, Mesut, Muharrem, Cevat

Kekevi ve Hasan Kapan, Murat Tekin, Mesut, Muharrem, Cevat isimli polisler devrimcilere işkence yaptılar. İşkence sırasında bir MİT görevlisi de hazır bulunmuştur. Devrimcilere Türkiye İhtilalci İşçi Köylü Partisinin görüşlerini savunup savunmadıkları ve Devrimci Gençlik Birliği'nin TİİKP ile ilgisinin ne olduğu sorulmuştur.

Bu olay da göstermektedir ki, faşistler devrimciler ve devrimci örgütler üzerindeki baskıları yoğunlaştırabilmek için işkence ve yeni yeni tertiplere başvurmaktadırlar.

Ocak 1976

TÜRKİYE SOSYAL TÜSTAV TARİH ARAŞTIRMA

Sade siyasilere mi?

Halkımız üzerindeki polis zulmu, karakol dayaağı biçiminde sürüp giderken, siyasal nedenlerle gözaltına alınanların uğratıldıkları vahşi işkencelerin hesabı sorulmadığından, karakol dayaağı yer yer işkenceye dönüşme istidadındadır. Bunun en çarpıcı örneği 1975 Nisanındaki "hayali cinayet" olayıdır.

Nisan başlarında İstanbul Emniyet 2. Şube Müdürü Cemil Gülmen ve adamları üç yurttaşa ağır işkence yaparak işlemedikleri bir cinayeti kabul ettirmişlerdir. Hasan Albayrak, Hüseyin Albayrak ve Bekir Çağrı bir hafta boyunca sürekli işkenceye uğratılmışlardır. Polis, bu üç yurttaşa, işlemedikleri cinayeti savcılık ve mahkemede de kabul etmeleri için işkence ve tehditte bulunmuştur.

Ancak, bu üç kişinin öldürüp Haliç Köprüsünden attıkları iddia edilen İsmail Can ortaya çıkınca, gerçek aydınlanmıştır. İşkenceyi yaptıran Cemil Gülmen şöyle diyebilmiştir : "Ortada işlenmiş bir fiil yoksa da tasavvur edilmiş bir olay vardır."

Savcı Kemal Şimşek'in işkencenin tesbiti için başvurduğu Eyüp Hükümet Tabibi Dr. Cevat Katrancı, rapor vermekten kaçınmıştır. İşkenceciler suçlarını örtbas etmek için, Guraba Hastahanesinden sanıklara işkence yapılmadığına dair rapor çıkartabilmişlerdir. Öte yandan işkenceciler hakkında takibata geçen savcı Kemal Şimşek bir bekçi ve beş-on faşist komandonun saldırısına uğramıştır.

Nisan 1975

Karakol işkencesinin başka örnekleri :

Temmuz 1975'in üçüncü haftasında Adapazarı'nda karakola götürülen Abdülkadir Tüzün adlı bir işçi dövülerek öldürülmüştür. Öldürülen işçiyle beraber karakola götürülen ve dövülen arkadaşları katillerin Metin Ömer ve Mustafa adlı polisler olduğunu söylemişlerdir. Hasan Demircan ve Ahmet Çakır adlı gençler arkadaşlarının ölümünden sonra polislerin kendilerine zorla bazı kâğıtlar imzalatmaya çalıştıklarını söylemişlerdir.

Temmuz 1975

10 Temmuz günü Ankara İkinci Ağır Ceza Mahkemesinde görülen bir silah kaçakçılığı davasında Ankara Sıkıyönetim Komutanlığının ve Ankara Emniyet Müdürlüğünün yürüttüğü bir işkence operasyonu ortaya çıkmıştır. Sıkıyönetim Komutanı Arif Koçak ve Emniyet Müdürü Hüseyin Taluy tarafından operasyon için Niğde'nin Aksaray kazasına gönderilen başkomiser Orhan Kaymaz, polis Tamer Ardan ve diğer polislerin Çapan Dilek adlı bir vatandaşa ağır işkence uyguladıkları dava dosyasındaki belgelerle ispatlanmıştır.

Niğde Aksaray savcısı Kâmil Sezer'in Ankara Sıkıyönetim Komutanlığına gönderdiği 22/4/975 tarihli yazısından, adı geçen polislerin suçsuz olan vatandaşa işkence ettikten sonra kanunsuz olarak Ankara'ya kaçırmak istedikleri anlaşılmaktadır. İşkenceciler, Aksaray savcısı kanunsuzluğa müdahale edince Ankara ile haberleşmiş ve 12 Mart'ın meşhur işkencecilerinden İhsan Parlak'ın talimatıyla Aksaray'dan kaçmışlardır.

10 Temmuz'daki duruşmada tutuklu bulunan sekiz sanık da işkence gördüklerini belirtmiş ve mahkeme sanıklardan beşini serbest bırakmıştır.

Temmuz 1975

İzmir'de iş aramak için şehre gelen Sıddık Yazıcı adlı vatandaş poliste dört gün işkence görmüştür. Polisler, vatandaş işlemediği bir cinayeti zorla kabul ettirmeye çalışmışlardır.

Temmuz 1975

"...27-28 Aralık'da Iskenderun'da polis, kaymakamın emriyle önüne gelen insana dayak atıyor ve karakola götürüyordu. Kaymakama yaranmak isteyen faşist polislerin halktan iki kişiyi sokak ortasında insafsızca dövdüklerini gözlerimle gördüm. Dövülenler devrimci işçiler tarafından Iskenderun'un her tarafına yapıştırılan devrimci afişleri asmakla suçlanıyorlardı.

Afişleri onların astıklarına dair hiçbir delil yoktu. Karakola götürülenlere küfür edilmiş, dayak, tekme, tokat atılmış. Maksat halka, işçilere, devrimcilere hakaret, işkence etmek. Polis ve kaymakam işçiler hakkında istedikleri gibi ifade düzenliyorlar. Kanunlar önünde rezil olmamak için işçileri savcılığa bile çıkarmıyorlar..."

A.Çelebi, Aralık 1975

"Ben 1974 yılında Yeni Ortam gazetesinde "Ben bir işkenceci idim" başlığı altında işkence anılarını yazan eski siyasi polis Mehmet Pekşen'im. 25 Ağustos 1975 günü Ankara'da yapılan bağımsızlık yürüyüşüne bir halk bireyi olarak katılmışım. Yalancılığı, utanmazlığı ve sıkılmazlığı, taşıdıkları yoz ideoloji ile bağdaştıran toplum polisinin sivil istihbarat kurumundan Sezai Demirel isimli polis memuru, Ankara Koleji önünde miting dağıldığı sırada üzerine atladı ve beni sürükleyerek, toplum polisi otobüsüne bindirdi.

Sezai Demirel, arkadaşlarına "bu kanı bozuk çocuğu, teşkilatımızın yüz karası, polis arkadaşlarım işkence etti diye yazan, teşkilatımızın haini Mehmet Pekşen'dir" dedi. Beni otobüsün ortasına yüzükoyun yatırdılar. Coplarla vurdu- lar ve tekmelediler. Ağzım burnum kan içindeydi.

İlk götürüldüğüm Cebeci karakolunda bana dayak atmanın tadına varmak için bütün polisler sıraya dizildiler. Daha sonra Demirlibahçe polis karakoluna götürüldüm. Geceyarısı buradan alınarak, Emniyet Müdürlüğünün 6. katının 11 numaralı hüccresine bu sefer sanık olarak girdim.

Burada Ümit Erdal'ın işkence mangasındaki bir kısım elemanlardan, eski arkadaşlarım Rifki Dilaver, Osman Beylan, Hüseyin Karagöz, Ziya Ali Armağan, Hasan Dal, Ali ve Kemal'in küfürleriyle karşılaştım. Hücremde üç gün boyunca daha önce işkence ettiğim insanların durumunu yaşadım. Ekmeğini insan kanına banan işkence uzmanları tam kadro iş başındaydılar. Benim (ne Amerika ne Rusya) miting ve yürüyüşüne katılmam polisin elinegeçmiş bir fırsattı. DGB'nin düzenlediği bu yasal miting ve yürüyüşte "Katil İktidar" diye bağıarak hükümete ve polislere hakaret etmişim. Bu yüzden hakkımda dava açıldı.

Anayasaya ters düşen Devlet Güvenlik Mahkemesine yine Anayasaya aykırı olarak benim hakkımda gizli yazılar gönderildi. Savcı Yüzbaşı Atila Ülkü, hakkımda düzenlenen düzmece raporlara, zabıtlara, gizli yazılara dört elle sarıldı. Mahkeme heyeti bile bile lades örneği bana yirmi ay hapis, altı ay yirmi gün polis gözetimi cezası verdi. Gerçekte bana verilen ceza gördüğüm, duyduğum işkenceleri yazmamdandı. Ankarada yapılan işkencelerin yüzde birini, Emniyet Müdürlüğü 6. katında yapılan işkencelerin iğrençliğini, faşizmin yandaşlarının suratına fırlattığım için cezalandırıldım. Yazılarımdan bir yıl sonra...."

Eski Siyasi Polis Memuru
Siyasi Mahkum
Mehmet Pekşen
Ankara, Merkez Cezaevi
9.Koğuş

Ocak 1976

[illegible]

I.

27-3-1972 tarihinde göz altına alındım. 28.4.1972 tarihinde tutuklandım. Bu süre içinde devamlı işkence gördüm. İşkenceler tutuklandıktan sonra elahi devam edildi.

İSKENCE YAPILAN YERLER:

- 1- Ünye Jandarma Karakolu,
- 2- Ünye Çamlık merkezi,
- 3- Ankara Mamak Sulu cezaevi,
- 4- Ankara M.İ.T merkezi,
- 5- Ankara eski Mamak Muhabere okulu radyoeri (12 Mart 1972 den sonra işkence hane olarak tanzim edilmiş).

YAPILAN İSKENCELER:

- 1- TIRNAK SÖKME,
- 2- FALAKA,
- 3- TURLU SU İÇME,
- 4- ANÜŞE DEHİR ÇUBUK SOKMA,
- 5- ELEKTRİK SOKU
- 6- GELE ÜNVE ÇAMLIK merkeziinde kunsuno dizme gösterisi
- 7- AĞLIK

İSKENCEYİ YAPANLAR:

- A- Ünye'de Yüksek Rütbeli subaylar,
- B- M.İ.T. Subayları

(Mamak Muhabere Radyoerine götürüldüğümde orada bir askeri nayada vardı. Mahkemede somadın gördüm)

KALAN İZLER:

- A- Her iki ayağımdan 4 tırnak söküldü, izleri bellidir.

II-

B- Anüsüne Soba demiri sokulması yüzünden 45 gün kan geldi.

C- İki Kaburga kemiğim kırıldı. 2,5 ayda iyi oldu.

D- Heriki ayak bileğim kemiğe kırıldı. Şimdi bu izler çok belir şokla bellidir. Hayat boyunca kalacaktır.

E- İstence sırasında ağızından 2 defa kan geldi. Sonraları azaldı. Şimdi kesildi.

F- Kâbuslar hala devam ediyor.

Türkiye'de siyasi tutuklulara yapılanlar. Enpizasyon döneminde dahi yapılmamıştır. Bana yapılanlara tüm Kızıldere olayı sonrakları beniktuler.

3-1-1973

Genel Sadi

Siyasi Tutuklu

İstanbul'da Bayrathpe'de F. Subeyr dağıtıldığını
adada bir sünni polis var.

2 Eylül 1971 de yakalandım. Bana bu suç ismi atılıyorlardı. Kabul etmedim.
Bunun üzerine ^{Sonra} iki adam kökünden tuttu, beni aşağı ~~indirdi~~, hücrelerin
bulunduğu yer indirtiler. Orda gözlerimi bağladılar ve ite kaka ~~beni~~
yukarı çıkardılar - ~~teş~~ Nereye götürdüğünü anlamamam için mahkemeden
geziyorum basım eş yoksa sarpaşın? diyorlardı. - Dyse kendileri ayakta duru-
yorlardı - Biraz evvel bulunduğum odaya bu sefer gözlerim bağlı gelmişti -
Beni işkembeye tuttular, ayaklarına ve ellerini işkembeyle bağladılar bir
de göğüsünün hizasından ~~bağı~~ bağladılar. Sonra sol ayacağının ~~baş~~ ve
sağ elinin küçük parmağına bir halke geçirdiler. Seslerinden kalabalık
oldukları anlaşılıyordu, ~~kız~~ ~~Anet~~ ~~dağdağın~~ ~~sakalın~~ ~~İhsinin~~ sesini
tandım. * Ceryan vermeye başladılar - ~~Kaza Kaza~~ BIT müddet uzun ~~a~~ fasilalar
la sonra ~~Kaza Kaza~~ bir urun bir kusa, daha sonra kusa kusa vermeye
başladılar - Boynuma ve ~~a~~ sol ayacağına su döktüler - Bunun ne kadar sürdüğünü
hatırlamıyorum. Elektrik verirken bütün vücudumun kasıldığına
hiçmediyordum. Sanki pallyacok muzem gibi geliyordu ^{Güfte oluyordum seğire çıkmazın} En çok acıyı ^{dışında}
boynumda hissettim. ^{Birinci süzümüne de vurulmuş arına. İkinci dokunmuş.} Fenalet geçirdim herhalde, jira sonra nasıl bir bezhe ^{görmüş}
(* Birinin sonradan adını öğrendiğim Fahrettin Zelli olduğumun tahmini ^{kişisi}
ettiğorum -)

Henüz beş tane abaye ödünç vermiş ve diğerlerini de alarak toplamda 10 adet abaya almışlar.

Ben Hindistan odaya geldiğini hatırlamıyorum. ~~Her~~ Zor işliyordum.
 Su veriler, ~~her~~ ~~haletime~~ ~~getiren~~ Odaya bir sürü adam doluyordu herkes
 bir-şey ~~soruyor~~ soruyor, habaret ediyordu. Altın ^{off-boy} yaşlarında bir adam bana
 daha evvel elektrik verildiğini herhalde bilmiyordu ki, karşıdaki odanın kapı-
 sını açtı ve orda işemeye bağli ceryan verilen bir arkudaki gösterdi
 "baki sonra sen de böyle yaparsın" dedi.

Sonra ben hücreye koydular. *Bana yaptıkları müddet işence bu kadar oldu. Manevi işence yeni haharet, ~~asayiş~~ asayiş sözlük arkadaşlarını araştırmaya sözler, ihtarlar. I Sübeiden ayrılıncaya kadar sürdü - Asaf'da 15 hücre vardı. Potiler bir bir de mayordandı. ~~Birbirine her her meşgul olmayorduk.~~ Menut bir ara 32 kişi olmuştuk. *Bana yukarıdan ağıtlar, duvara vurulan kafanın gıcırdayıp boğuk sesler, yuvarlanmalar duyuluyordu. İşenceiden dönen arkadaşların bitap hallerini gördüm. Aynı hücrede olduğum Gökdeve'ye namile olduğu halde ceryan vermişler uzun müddet, ~~E~~ Sonradan ceryanın düzünde Güntül Zili'ye üç gün hemem hemem sürekli olarak muhtelif yerlerin den ceryan vermişti. Ben arkadaşlarımdan, damazından ceryan verilmemiş. Ben ^{kunduzun} gördüğümde işenceiden bir hafta sonra yeni yeni ~~yeni~~ birseyler yazabiliyordum. (Hücredeki yatay üzerinde neville ~~da~~, kuru kömür briketleri cereatli sasklar mevcuttu.) ~~Lâf ederim~~

Mine Hakeal -

Sekü Yönetim Komutanlığı As. Savcılığına,

ANKARA

Dosya No = 1371/90

Yukarıda esas numarası yazılan dosya ile hakkında T.C.K. nın 141/1 maddesini ihlalden dolayı hazırlık soruşturması açılmıştır.

Bilindiği üzere: bizler, Tokat ili Erbaa ilçesinde yaka kamp: beş kişi olarak 'ayrı ayrı' Ankara Sıkıyönetim/Merkez Komutanlığı bodrum kat odalarına konulduk. Buralarda beş gün tutulduk. Bu süreçte kuruya gelen görevliler bizi alıp: gözlerimizi bağlı olarak bilmeliğimiz bir yere götürdiler. Orada aklın alını yarağı iskençelere tabi tutuldu.

Bu iskençelerden amaç: ilginç olmayan olaylarda da suçlamak, hazırlanan ifadeyi imzalatmaktır.

Bu iskençeler sırasında sağ bolumun dirseğinde hareket kabiliyeti kalmamıştır. Hük. Ankara Merkez Hastahanesinde tedavi edilmekteyim. Dirseğimde hareket kabiliyetinin kalmadığı hastahanedeki; hasta müşahade kâğıtlarında ve diğer belgelerde mevcuttur.

Bu notlarla, hazırlık soruşturmasına esas olan ifademizin değerlendirilmesi açısından ve savcılığa hangi psikoloji altında aklımızın saptanması bakımından; Merkez Hastahanesindeki belgelerin colline ve gerekirse bu konuda bir kişi raporu alınması karar verilmesini ve bu karar alınırken işin verililiğinin nazara alınmasını arz ederim. 13.8.1971.

Mamuk As. Cezaevinde
Tutuldu.

Şeref Güle
Ş. Güle

Dilekçe 14.8.1971 günü teslim alındı.

inf. Men.
Tahsin Yüksel
T. Güle

13 Şubat Emek Mah. 74. sok. 25/2'deki evime baskın yapılarak yakalandım. Ev tamamen sarı-
mıhtı, gelenlerin hepsi şelik yeşil idi, bir sarı'da subay vardı. Emniyet Sarayındaki birinci
şubeye getirildim. Öğlene kadar hücre gibi küçük bir odada tutuldum. Ondan sonra ifadem
aldılar, akşam saat 6'da iki tane MİT görevlisi ile İstanbul'a gelmek için yola çıktık, arabada
tutulmuş olarak yalnız ben vardım. Yolda sürekli sorguya çekiyorlar, eğer cevap vermezsem yolda
indireceklerini; kaçıyordum yurdum diyeceklerini, bunun için kimseye hesap vermek zorunda
olmadıklarını, benim şu anda onların elinde esir bulunduğumu, eve gelip giden arkadaşların hep
sini benim idare ettiğimi, kocamı öldüreceklerini söylüyorlardı. Sürekli tartaklıyorlar, omuzlarımı
ellerimi vargüşleri ile sıkıyorlardı. Ellerim sıkılmaktan nasır tutmuş oğnatamıyordum. Uy-
mana izin vermiyorlar, habire tekmiyorlar, ağıza alınmıyacak küfürler ediyorlardı. 8 saat
süren yol boyunca, bu şartlar altında, sürekli işkence ederek getirdiler. İstanbul'a yaklaşıırken
etrafı görmemem gerektiğini söylüyerek arabanın içine yatırıp üstümede kalınca birşey ört-
tüler. Epey gittikten sonra arabadan indirdiler. Gözlerimi bağlayıp, alt katta bir odaya geti-
rip gözlerimi astılar. Odanın camları gazete kağıdı ile kaplı aygreten üstünde de ka-
lın perdeler vardı. Eğer gazeteleri dışarıyı görmek için yırtarsam, penayapacaklarını
söylüyerek gittiler. Ertesi gün gözlerimi gene bağlayıp üst katta bir odaya çıkarttı-
lar. Gözlerimi çömeden bir adam sorguya çekti, Albayım diye hitap ediyorlardı. Eğer
konuşmazsam esimide benide öldüreceklerini söylüyerek tehditler savurdu. Binanın
içinde nereye götürseler, yüznumaraya, sorguya, hep gözlerimi içi pamuklu gözlükle
kapatarak götürüyorlardı. Bir kaç gün sonra iki adam gelip sorular sordular. Anlaşılır
güzellikle konuşmıyacak ama bir usulünü biliyoruz şimen bütbüt gibi öttürürüz diye-
rek işkenceye yapmaya karar verdiler. Tahtadan büyükçe bir seye iki ayağımı da bilek-
lerinden özel olarak yapılmış alete rapt ettikiler. İki adam palakayı yüksekte tutu-
yor bir tanesi de çok kalın sopayla sürekli vuruyordu. Devamı sora soruyordu.
Ayağım vurmaktan uyuşmuş mosmor olmuştu, çözdüler, uyuşukluğu açtılar ikinci se-
ansa daha fazla acır diye bir müddet zorla, yürüyemediğim için iki asker koluna
girerek yürüttüler. Tekrar yatırdılar aynı işlem sürekli tekrarlandı. Bundan son-
ra bir sandalyeye oturup ellerimi, ayaklarımı, vücudumu kalın iplerle sandalye-
ye bağladılar. İlk önce el parmaklarımdan çeyan vermeye başladılar, bütün vücu-
dum zangır zangır titriyordu gittikçe de voltajı arttırıyorlardı. Bundan sonra
telleri kulağımın etrafına sardılar sürekli voltajı arttırarak işlemi tekrarladılar.
Beynim uyuşuyor, kafam hiç durmadan sallanıyor düşünme geteneğimi kaybedi-
yordum. Günlerce kulağımdan kan geldi. Bundan sonra palaka sopası, tekme
tokat nereme rast gelirse meydan dağıtı çektiler. Bu işlemler çok kere tekrar-
landı. Vücudum sopa izlerinden mosmor olmuştu. günlerce geçmedi. Birbirlerine
her "yarbağım, yüzbaşım, binbaşım" diye hitap ediyorlardı; O kadar az yemek
veriyorlardı ki bunun bile bize çok olduğunu söylüyorlardı, yani ölmeyecek kadar
az yemek yiyorduk. Geceleri herhangi bir saatte üstte, dört'de gelip uyandır-
ıyorlar sorular sorup sabaha kadar düşünmemi yolsa işkence odasına ala-

ellerimi Vargüşleri ile sikiyorlardı ellerim sikılmaktan nasır tutmuş oynatamıyordum. Uyuma-
ma izin vermiyorlar, habire tekliyorlar, ağıza alınmayacak küpürler ediyorlardı. 8 saat
süren yol boyunca, bu şartlar altında, sürekli işkence ederek getirdiler. İstanbul'a yaklaşıırken
etrafı görmemem gerektiğini. Söyliyerek arabanın içine yatırıp üstümede kalınca birşey ört-
tüer. Epey gittikten sonra arabadan indirdiler. Gözlerimi bağlayıp, alt katta bir odaya geti-
rip gözlerimi açtılar. Odanın camları gazete kağıdı ile kaplı aygreten üstünde de ka-
lın perdeler vardı. Eğer gazeteleri dışarıya görmek için yırtarsam fena yapacaklarını
söyliyerek gittiler. Ertesi gün gözlerimi gene bağlayıp üst katta bir odaya çıkarttı-
lar. Gözlerimi çörmeden bir adam sorguya çekti, Albayım diye hitap ediyorlardı. Eğer
konuşmazsam esimide benide öldüreceklerini söyliyerek tehditler savurdu. Binanın
içinde nereye götürseler, yüznumaraya, sorguya, hep gözlerimi tş pamuklu gözlekle
kapatarak götürüyorlardı. Bir kaç gün sonra iki adam gelip sorular sordular. Anlaş-
güzelikle konuşmayacak ama biz usulünü biliyoruz şimdi bütbüt gibi öttürürüz diye-
rek işkenceye yapmaya karar verdiler. Tahtadan büyükçe bir şeye iki ağağımı da bilek-
lerinden özel olarak yapılmış alete rapt ettiriler. İki adam falakayı göksekte tutu-
yor bir tanesi de çok kalın sopayla sürekli vuruyordu. Devamlı sora soruyordu
Ağagım varmaktan uyumuş mosmor olmuştu, çözdüler, uyuşukluğu açilsin ikinci se-
ansa daha fazla acır diye bir müddet zorla, yürüyem eddiğim için iki asker koluna
qirerek yürüttüler. Tekrar yatırdılar aynı işlem sürekli tekrarlandı. Bundan son-
ra bir sandalyeye oturtup ellerimi, ayaklarımı, vücudumu kalın iplerle sandalye-
ye bağladılar. İlk önce el parmaklarımdan ceyhan vermeye başladılar, bütün vücu-
dum zangır zangır titriyordu gittikçe de voltajı arttırıyorlardı. Bundan sonra
telleri kulağımın etrafına sardılar sürekli voltajı arttırarak işlemi tekrarladılar.
Beynim uyuşuyor, kafam hiç durmadan sallanıyor düşünme yeteneğimi kaybedi-
yordum. Günlerce kulağımdan kan geldi. Bundan sonra falaka sopası, felme
tokat nereme rast gelirse meydan dayagı çektiler. Bu işlem çok kere tekrar-
landı. Vücudum sopa izlerinden mosmor olmuştu. günlerce de geçmedi. Birbirlerine
her "yarbayım, yüzbaşım, binbaşım" diye hitap ediyorlar; O kadar az yemek
veriyorlardı ki bunun bile bize çok olduğunu Söylüyorlardı, yani ölmeyecek kadar
az yemek yiyorduk. Geceleri herhangi bir saatte üstte, dört'de gelip uyandı-
yorlar sorular sorup sabaha kadar düşünmemi yoksa işkence odasına ala-
caklarını söyliyorlardı. Sürekli işkence sesleri dinletiyorlar, arkadaşları bayıl-
maya kadar dövüyorlar, başlarından aşağı soğuk su bozaltıp tekrar bağlıyorlar
dı. Arkadaşlar bilmiyorum ağbi dedikçe ağbi dediğin için eli sopa daha
elezip basıyorlardı. Eşimi öldüreceklerini, arkadaşlarımı öldüreceklerini, Tür-
kiyede 30 milyon insan varsa bunun onbeş binine teniztenmeye kararlı olduk-
larını bunun içinde kendilerine izin verildiğini sorumlu olmadıklarını söyli-
yorlardı. Bir kaç gün sonra tekrar gözlerimi bağlayıp üst kata çıkardılar.
Bilmediğim, görmediğim şeyleri teyid ettirmek için tekrar falakaya yatır-

dılar. Yukarıda yazdığım işlem aynı tekrarlandı. Falaka seansı bit-
tikten sonra tekrar sandalyeye oturup başladık. Sonra ellerimden
ayaklarımdan ceryan verdiler uzun bir süre tekrarlandı. ve bol miktarda
meydan dağazı --- Tekrar aşağı kattadaki odaya indirdiler. Ertesi gün
ayaklarım şişmiş, morarmış, yürüyemiyordum. Tuvalete giderken ihtis-
as asker koluna girip beni askıya alarak götürüyorlardı, ayaklarım şiş bir
şey giymeye imkan olmadığı için yalınayak yürüyordum. Ertesi gün doktor
getirttiler, ayaklarımı pansuman yapıp sardı. Burada işkenceden iz kalma-
sin diye yapıyorlardı. işkence yapmadıkları zamanda arhaddılara yapılan
işkencelerin seslerini dinletiyorlardı. Getirdiklerinden bir kaç gün son-
ra ayaklarıma, ancak ufak bir adım atacak kadar mesafe bırakarak bir-
birine zincirleyip kilitlediler. Tuvalete giderken, yatarken sürekli taku-
lydılar kapının göz deliginden sürekli bakıyorlar nöbet bekliyen er hep
küpür ederek tahrik ediyordu. 25 gün bu şartlar altında kaldım. Ni-
hayet gene gözlerimi bağlayıp arabaya bindirdiler ve emniyet müdür-
lüğünde Kocatepe Cezaevi'nden yolda hücreye atıldılar. Ne pes almas bile
güç son derece havasız bir yerdi. ikide birde polisler kapıyı açıp
ağıza alınıyacak küpürler savurup tehditler yağdırıyorlardı. Bir huf-
tada burada kaldım. Nihayet Selimiye'ye götürüldüm. Savcılık sor-
gusunda mit rapadesini kabul etmek zorunda bırakıldım. Çünkü da
ha önce eğer değiştirirsem yeniden mit'e götürüleceğimi söylen-
mişti. Tutuklanarak cezaevine getirildim. Cezaevinde olmama
rağmen her an mit'e gidebilirim. Tutuklandıktan sonra Ceza-
evinden alınarak MIT'e giden arkadaşlarım var.

S. Selma

Selma DEYİSOĞLU
Sağmalılar Cezaevi
Siyasi Tutuklu
Hava kuvvetlerinde memur
1949 doğumlu.

İŞKENCE UZMANLARI VE İŞKENCELERİ

2. Mart 1972:

Ben, Ankara Dikmen Zekibay duragında oturuyordum ve taksî şöförlüğü yapıyordum. 2. Mart 1972 tarihinde sabah saat 10,00 - 11,00 sıralarında çalışmaya gitmek üzere arabamın yanına geldiğim sırada bir askeri jeep'ten inen albay ve iki er ellerindeki silahları üzerime çevirerek "teslim ol" dedikten sonra jeep'e bindirdiler. Albay, erlere "üzerini arayın silah varmı" dedi. Üzerimde arama yaptılar. Benim silahım zaten yoktu. En ufak bir kıpırdanma karşısında beni karıştırayıp cesedimi yol ortasında bırakıp gitmeye hazırdılar. Ayrıca civarda sivil giymiş bazı görevlilerin de olduğu anlaşıyordu. Oradan Ankara Merkez Komutanlığına getirip ellerime parmak kelepçesi taktılar. Biraz bekledikten sonra 3-4 tane askeri araçla tekrar evimin karşısına kadar getirdiler. Beni jeep'ten indirmediler. Diğer araçlardaki resmi ve sivil kıyafetli subay ve erler evin etrafını çevirdiler, içeri girip arama yaptılar. Evde yalnız, hasta ve yaşlı bir anam bulunuyordu. Bir süre sonra Apartman kapısından çıkılırken evdeki kitaplarımı kucaklarında gördüm. Tekrar Ankara Merkez Komutanlığına getirdiler. Burada Mehmet Yüksel adında bir şahıs daha vardı. Bir süre bekledikten sonra Merkez Komutanı Tüm general Tevfik Türüng'ün odasına götürdüler. Merkez Komutanı beni sorguya çekmeye başladı.

- Evinden kitaplar çıktı ne dersin?
- Ben kitaba meraklıyım kitap okuram. Bu kitaplar piyasada satılmaktadır.
- Bunkır hep sol kitaplar. Niyin başka kitap okumuyorsun?
- Ben Türkiye İşçi Partiliydim... der demez sözümü keserek
- Sus! Türkeş şerefli bir komutandır. Sen Türkeşçi olamazsın. dedi. Çünkü cevabımı ben Türkeşçiyim diye anlamıştı. (Alparslan Türkeş, Milli Birlik Komitesinden atılan 14 kişiden biridir. Milliyetçi Hareket Partisi genel başkanı ve fanatik faşisttir.) Tekrar cevap verdim.
- Türkeşçiyim demiyorum. Türkiye İşçi Partiliydim diyorum. Sol kitapları okumam normaldir.

Konuşmadan sonra Merkez Komutanı odasından çıkardılar. Başka bir odaya götürdüler. Bir albay kimlik tesbitini yaptıktan sonra erlerin bulunduğu kısıma götürdüler. Saat 16,00 sıralarında Mehmet Yüksel'e beni Emniyet sarayına götürdüler. Merkez Komutanlığının parmak kelepçelerini çıkardılar Emniyet Genel Müdürlüğü'nün bileklere takılan kelepçeleri ile oturdurum yere bağladılar. O geceyi Emniyet sarayında geçirdik.

3. Mart. 1972 :

Saat 18,00 sıralarında gelip ellerimi birbirine kelepçelediler, gözlerimi bağladılar, olduğum yerde döndürdükten sonra kollarımdan tutup yürütmeye başladılar. Bir asansörle aşağıya indirip yola çıkardılar. Tekrar döndürerek bir odaya bindirdiler. Araba sağa doğru Konya yoluna girdi. Bir süre Konya yolunda ilerledik. Bu gidişimiz tahminen Emek mahallesi sonlarına kadar oldu. Solu döndük. Bu civarda şaşırtmak için yolları değiştirdiler. Tekrar Konya yoluna çıkmış olabiliriz. Oto ile daire yapar gibi döndük. Bu dönüş balgat köprüsünde veya bir meydanla yapılmış olabilir. Biraz daha ilerledikten sonra tekrar oto ile dönmeler oldu ve en son olaruk daire şeklinde döndük arabayı durdurdular. Beni arabadan indirdiler olduğum yerde döndürdüler. Kollarımdan tuturak yürüttüler. Bir binanın salonuna girdik. Tekrar olduğum yerde döndürdüler merdivenlerden bodrum kata indirmeye başladılar. "o bekleşin" "ötekini çıkarın" gibi sözler duyuluyordu. Merdivende biraz bekledikten sonra tekrar inmeye başladık. Burada da birkaç defa olduğum yerde döndürdükten sonra bir kapıdan içeri soktular. Gözlerimi açtılar. Binaın bodrum katında bir odaya getirilmiştim. Burasının işkence odası olduğuna anlaşılıyordu. Sivil giyinmiş 7-8 kişi birden etrafıma toplandılar; "Biz hepimiz askeriz." Seni buraya getirdiğimizi kimse bilmiyor. İstersek seni öldürürüz." dediler. Odanın ortasına doğru çektiler. "Çıkar ceketini" dedi çıkardım. "kazığını çıkar" dedi çıkardım. "pantolonunu çıkar" dedi. Ne yapacağımı şaşırmıştım. "Ne duruyorsun çıkar pantolonunu" diye bağırdı çıkardım. "Kilolu da çıkar" dedi onu da çıkardım. Belden aşağıda başka çıkarılacak bir şey kalmadı. "Yat yere" dedi, yere de yattım. Ensemde bir sırık uzattılar. Kollarımı düz bir vaziyette sağa ve sola doğru açarak, bir sıımle omuzlarımdan ellerime kadar sıraya sardılar. Çarpmıya gerilmiş hale geldim. Orta kısmında kayış bulunan ve kayışın iki ucunun bağlı olduğu özel olarak hazırlanmış bir sırık (falaka) daha getirdiler. Ayaklarımı falaka kayışına takarak sıkması için sırayı çevirdiler. (Falaka kayışının yaptığı yaradan kalan iz halen ayak bileklerimde mevcuttur. Yara izi devamlı bir leke halinde kalmıştır.) İki tane resmi kıyafetli er çağırıldılar. Biri sağ tarafıma diğeri sol tarafıma geçti. Gelen erler de ne yapacaklarını gayet iyi biliyorlardı. Sırtları bana doğru idi. Hemen eğilip falakanın iki tarafından tuttular ve ayaklarımı havaya kaldırdılar. İşkence uzmanlarından birisi elinde çopla karşıma geçti. Cop'u havaya kaldırıp bütün kuvvetiyle ayaklarımın altına indirmeye başladı. İşkence uzmanları özellikle seçilmiş iri yarı kuvvetli kişilerdi. Yaptıkları işkenceler bu uzmanlar için bir nevi sipor oluyordu. Yorulmak bilmez bir hale geldikleri anlaşılıyordu. Beni dövmeye başlayan işkence uzmanı hiç durmadan ayaklarımın altına cop vuruyordu. Vurduğu cop darbeleri dayanılacak gibi değildi. Ama onlara göre yaptıkları işkence gayet normaldi. Copla dövmekle de yetinmiyerekti. Elimden ve ayak parmağımdan iki elektrik kablosu bağladılar. Bir başkası da elektrik vermeye başladı.

Bir süre sonra birincisi yoruldu. Hiç ara vermeden elindeki cop'a diğerine devretti. Bu defa ikincisi copla ayaklarımın altına vurmaya başladı. O da iri yarı kuvvetli bir işkence uzmanı idi. Elindeki cop'u havaya kaldırıp kaldırıp ayaklarıma indiriyordu. Bir süre sonra o da yoruldu. Cop'u tekrar birincisine verdi. Hiç ara vermeden bu defa o dövmeğe başladı. İşkence uzmanları işkence yapmak için kendi aralarında nöbetleşerek dinleniyorlardı. Ben ise hiç durmadan elektrik veriliyor ve dövülüyordum. Yattığım yerde acıdan kıvranıyordum. Bir ara dövmeyi bıraktılar. Beni ayakta kaldırdılar. Ayaklarımın üzerinde duramaz hale gelmiştim. İşlerinden birisi dışarıya doğru seslendi "Oradan iki er gelin" dedi. Gelenlerden birisine "sen yere su dök" dedi. İlfak olanına da "sen git ----- gelsin" dedi. Gidenin yerine iri yarı başka bir er geldi. Yeni gelene Beni göstererek "bin şunun sırtına" dedi. O da sırtıma bindi. Ayakta zor dururken bir de 80-90 kılduk sırtımdaki adamla sulu yerde beni koşturmaya başladılar. "Odanın içinde kaç defa döndüğünü sayacaksın" dediler. Hem koştum hem de kaç tur döndüğümü saydım. Ara sıra da birisi gelip kontrol ediyordu. 800 tur kadar olmuştur tekrar geldiler. Gözlerimi kapatıp beni işkence odasından çıkardılar. Olduğum yerde döndürdüler. Az ileride bir kişinin anca sığabileceği tabut gibi bir yere soktular. Elimden de havaya doğru bir demire kelepçe ile bağladılar. Başımda duran nöbetçi ara sıra copla bana dokunuyordu. Burada kaldığım süre içinde işkence odasından durmadan "Ah! Oh!" gibi bağırış sesleri geliyordu. Tekrar benim yanıma gelerek kelepçeyi çıkardılar, kollarıma girip 3-4 adım yürüttükten sonra olduğum yerde çevirdiler. 3-4 adım daha yürüdük, bir odaya soktular, gözlerimi açtılar. İşkence odasına gelmiştik. Yine aynı şekilde yatırıp bağladıktan sonra ayaklarımın altına copla vurmaya başladılar. Az sonra durdu, elektrik kablusunun elimdeki ucunu gözdüler. "Sen evlimesin" dedi. Hayır bekarım dedim. "Öyle ise sikinden elektrik vereyim de hiç evleneme. Bağlayın bunun sikine kabloyu" dedi. Kabloyu bağladılar, elektrik vermeye başladılar. Ayaklarımdan döverken diğer taraftan aynı anda elektrik veriyorlardı. Öldürün, fakat işkence yapmayın diye bağırmaya başladım. İşkencenin şiddetini daha da yükseltmişlerdi. Kendileri dinlenmek için nöbetleşerek işkence yapmaya devam ediyorlardı. Ben sürekli işkenceye kalıyordum. Aynı anda hem elektrik veriyorlardı hem de ayaklarımın altına copla vuruluyordu gece saat 03,00 ye kadar bu vaziyette işkenceye devam ettiler. Oturmak için parklarda bulunan bankalardan bir tane odaya getirdiler. Kelepçe ile beni bank'a bağladılar. Başıma bir nöbetçi koydular. Nöbetçiye "bunu uyutmajacaksın" dediler. Su da vermiyorlardı. Bitkinlikten ara sıra uyur gibi başım düşüyor. Nöbetçi hemen kapıya cop vurup "uyumak yok" diyordu.

4. Mart, 1972 :

Saat 13,00 sıralarında geldiler. Aynı şekilde yere yatırıp ellerimi ayaklarımı bağladılar. "Elektrik kablolarını sıkinden bağlayın" dedi. bağladılar. Hem elektrik verdiler hemde copla ayaklarımın altına vurmaya başladılar. Biraz sonra, "şimdi götüne cop sokacağım" dedi. Dışarıya doğru yağ getirin diye bağırdı. Elinde bir bardak dolusu yağ ile bir er geldi ve masanın üstüne bıraktı. İşkence uzmanı elindeki cop'u sokmak için bastırmaya başladı. Cop'u döndürerek sokmaya çalışırken Elektrik vermeye de devam ediyorlardı. Tekrar copla ayaklarımın vurmaya başladı. Akşama kadar bu vaziyette işkenceye devam ettiler. İşkence odasından çıkarıp kalorifer daireesine götürdüler. Mehmet Yüksel de oradaydı. Kalorifer daireesinden onu çıkardılar. Beni oradaki sandalyeye oturtup kelepçe ile bağladılar.

5. Mart, 1972

Bu gece de bağıriş sesleri duyuluyordu. Saat 22,00 sıralarında işkence odasına götürdüler. Orada soyunmuş bir şahsı göstererek "bunu tanıyormusun" dediler. Çok eskiden simaen tanıyorum dedim. (İsmi'nin Yavuz Gökmen olduğunu sonradan öğrendim.) Beni işkence odasından çıkardılar. Ayrıca, tanımadığım birçok isim soruyorlardı.

6. Mart, 1972

Öğleden sonra yazılı ifade aldılar. Akşam saat 21,00 sıralarında gözlerimi bağlayarak bir vasıtaya bindirdiler. Aynı vasıtada bir de bayan bulunuyordu. Bu bayanın Füsün Gökmen olduğunu sonradan öğrendim. İkimizi beraber Emniyet sarayına getirdiler. Beni Emniyet sarayının bodrum katına indirdiler ve bir odaya attılar. Bu odada geceleri 15-20 kişi kadar oluyordu. Bunlar adi suçlulardı, hepsi de işkence görüyorlardı.

Diğer günlerde öbür odaya geçirdikleri zaman (ismini sonradan öğrendim) Akin Yılmaz'ı ve daha sonra, Yavuz Gökmen'i de yandaki odada tekrar gördüm. Bilahare İstanbul'a getirildik. Selimiye kışlasında Mehmet Yükselle beraber Osman Cavit iyigün'ün ve diğer bazı şahısların da bulunduğu odada kaldık. Ayaklarımın altı su toplamıştı. Üst kısmına kadar ayaklarım çürümüştü. Ankarada olduğum süre içerisinde gerek işkence yapılan Milli İstihbarat teşkilatında, gerekse Emniyet sarayında ~~g~~ aq kalmıştım. Toplam yemek sayısı; bir defa M.I.T. de olmak üzere 4-5 defadır. Emniyet Sarayında da yemek verilmediği gibi kendi paramela da ıldırmak mesele oluyordu.

Halen İstanbulda sağımcılar ceza evinde tutuklu bulunmaktayım. Ankarada yürütülmekte olan Zeki Oruç Erel'le ilgili davada şahitliğim varmış. İfadem alınmak üzere İstanbul 3 nolu sikiyönetim mahkemesine götürülürken geçen olay da şöyledir:

3. Ocak 1973 tarihinde sabahleyin, selimiye kızlasına götürülmek üzere Bayrampaşa Ceza Evinin dış kapısına getirildim. Selimiyeden gelen üstezmen (Adil) sinirli bir çıkışla "Sana haber verilmedi mi, niçin geç geliyorsun" dedi. Ben de haber verildiğini söyleyip geldim dedim. Bir erle beni kelepçeledikten sonra, bir çavuş, bir onbaşı da benim arkamda coplu olarak bulunuyordu. Üstezmen de daha arkada silahlı idi. Ceza Evi kapısından bu vaziyette yürümeye başlar başlamaz üstezmen tarafından "Coplu! Coplu!" diye bağırarak emir verildi. Bu emir üzerine arkamda yürüyen biri çavuş, diğeri onbaşı iki asker tarafından dövülmeye başlandım. Cop darbeleri durmadan sırtıma, omuzlarıma ve bacaklarıma iniyordu. Bu arada üstezmen de tekme atmaktan geri kalmadı. Ceza Evi kapısı ile araba arasındaki 30 metre kadar mesafeyi hiç aralıksız en az 50-60 şiddetli cop darbesi vurularak yürüdüm. Bu sırada üstezmene karşı koymuş olsaydım belki de beni kurşunlayacaktı. Ondan sonra da kaçılmaya teşebbüs etti de ondan öldürdüm diyecekti. Bu tablo, orada bulunan 40-50 kadar görevli jandarma, bahçedeki siviller (görevli mahkumlar olabilir) ve yoldan gelip geçenlerin gözleri önünde cereyan etmiştir.

İBRAHİM DİKMEOĞLU
Bayrampaşa Ceza Evinde
tutuklu

Dikmeoğlu

Gece yarısı çelik yelekli polisler ve tomsonlu askerler kaldığım evi bastılar. Bu uzmanlaşmış bir ekipti ve bastılarında Ankara merkez komutanı Tervik Türeci vardı.

Beni evin bir odasına çekip yarım saat tekmeyle ve yumrukla dövdüler. İki kişi kollarından tutup diğerleri yumrukluyor, tekmeleyiyorlardı. Bu arada evi aramaya başladılar. Silah ve sol yağunlar arıyorlardı. Bana arkadaşlarımın nerede saklandıklarını soruyorlar ve hemen onları bulmamı, yerlerini bildirmemi istiyorlardı. Bilmediğimi söylüyordum. Devamlı döviş, sövüyorlardı.

Sonra ellerimi kelepçeleyip dışarıya çıkardılar. Üzerime ceket bile giymeme müsaade etmediler. Dışarı çok soğuktu. Evin yakınında birçok askeri arabalar ve silahlı askerler vardı. Beni bir otomobile bindirdiler. İki yanıma birer adam oturdu. Gözlerimi bağladılar. Yol boyunca devamlı vurdular. Tabanca kabzalarıyla göğsüme, omuzlarıma vuruyorlardı. Darbelerden birisi çenemi sıyrdı.

Bindirildiğim otomobil sonra askeri ekipten ayrıldı ve beni MIT karargahına götürdüler. Gittiğim yer bir bodrumdu. Orada önce beni copla dövdüler. Bir koridorun köşesine yüzümü duvara gelecek şekilde bir sandal yeye kelepçelediler. Önünde bir masa vardı. Masaya bol miktarda kağıt ve bir kursun kalem bırakıldılar. Bütün bildiklerini ve hayatını yaz dediler. Koriderda nöbetçi tomsonlu komando askerleri vardı. Nöbetçilere "buna sigara, yemek, su, çay yok - Bunu unutmayacaksınız da" dediler

ve gittiler.

Uyumak istediğim zaman nöbetçiler dürtüp uyarı-
dırıyorlardı. Arkama dönmeyi yasaktı cepi güyordum. Bu
arada verilen kağıtlara bir şeyler yazdım.

Beni oraya getirenler öğleden sonra geldiler. Yaz-
diklarımı okudular. Beğenmediler. Beni oradan alıp oda-
lardan birine götürdüler. Odada İlker Akgöl isimli bir
kız arkadaş vardı. Beni bir banka kelepçelediler. İlkerte
yürleştirdiler. Ben daha konuşmak için ağzımı açmadan
yumuşuk tekme bana girtiler.

O odadan alıp bir başka odaya götürdüler beni.
Burası işkence yaptıkları odaydı. Beni orada çıldırplak
sıydular. Yere yatırıp kollarımı bir sopaya bağladılar.
Ayaklarıma da falakayı taktılar. 10 kadar vardılar. Birbir-
lerine teğmenim, yürbaşım, binbaşım, yarbayım, albayım di-
yorlardı. Hepsinde sivil giyimliydi. Yalnız nöbetçiler asker-
ri elbiseliydi. Nöbetçiler kollarıma basıp, bacaklarıma
bağlı falaka tahtasını tutuyorlardı. Binbaşı dedikleri iri
yarı, kumral biri (sonradan bunun I. şubede baş komiser ve
MIT'te binbaşı rütbeli olan Ümit Erdal olduğunu öğrendim)
tabanlarıma kalın ve sert bir cepla devamlı vuruyordu.
Bu işi zevkle yapıyordu ve bu işte uzmanı. Bana devam-
lı sorular soruyorlardı. Bilmediğimi söylüyordum. Konuş-
mazsam beni öldürebileceklerini söylüyorlardı. Burası illegal
bir yer seni buradan kimse arayıp bulamaz, soramaz di-
yorlardı. Dayak devam ederken odaya daha önce ya-

kalanıp işkence görmüş arkadaşlarından Oğuzhan Müftüoğlu ile 'Ulker Akgel'ü getirdiler. Onların yanında dövdüler. Ve onlara, kendilerine neler yaptıklarını bana anlatmalarını söylediler. Konuşmadıkları için dövdüler onları, yumrukladılar, tokattadılar. Daha sonra arkadaşları çıkarttılar odadan. Beni tabanlarım şişene kadar cepladılar. Sonra sağ elimin serçe parmağı ile sağ ayağımın küçük parmağı arasından akım geçirdiler. Elektrik akımını kesik kesik veriyorlardı. Bu elektrikli, falakalı işkence ben halsiz düşene kadar devam etti, yani akşama kadar. Sonra çözdüler beni. Fiyindim. Ayaklarımın şişmesini önlemek için, koridoru ıslatıp, beni koşturdular. Sonra sırtıma nöbetçilerden birisi bindi onunla koştum. Koşmalarında koridorun iki ucunda iki kişi vardı ve ben gidip geldikçe varıyorlardı. Bu koşma işide bittikten sonra ayaklarımı yıkayıp, ayakkabılarımı giydim. ve beni yine eski yerime, koridorun köşesine sandalyeye kelepçelediler. Özüme kaput koyup tekrar yazmamı istediler ve gittiler.

Bana hâlâ hiç bir şey vermiyorlardı uyutuyorlardı. Kağıtlara bir şeyler yazdım. Akşam yemekten sonra tekrar geldiler. Yazdıklarımı okudular yine beğenmediler. işkence odasına götürdüler beni. Soydular. Yatturdular falakaya. Vurdular ayaklarına. Ben bilmiyorum diye bağıryordum. Bir ara bağırmayacağım diye ağızuma bastılar ayakkabılarıyla. Sonra elektrik akımı geçirdiler üzerimden. Bu sefer telleri erkeklik organıma

ve sağı elimin serçe parmağına bağladılar. Elektrik akımı daha iyi peçirir diye cinsel organıma, üzerine su döküyorlardı. Elektrik erkeklik gücünü koreltecek deyip gülüyorlardı. Akımı daha uzun süreli peçiriyorlardı. Ve elektriğin gerilimi öncekine oranla daha yüksekti, hissediyordum. Sonra kırıma çub sokmaya çalıştılar aptalca. Zorladılar. Ve devamlı küfür ediyorlardı bu işkence uzmanları. Bu işkenceler saatlerce sürdü. İyice bitkin düştüğümü dayanacak halim kalmadığını görünce çözdüler. Ve tekrar koşturdular koridorda. Fakat yine de şişti ayaklarım ve patladı.

Tekrar sandalyeye bağlayıp, bildiklerimi yazmamı söylediler ve gittiler. Yine bir şey vermediler ve uyutmadılar. Ertesi günü bir arkadaşı getirdiler işkence odasına. Beni oraya götürdüler arkadaşla yürüştürmek için. Sana neler yaptık anlat dediler. Arkadaşa falaka da dayak atıyorlardı. Amaşları beni de konuşturup moralini bozmaktı. Ben istedikleri biçimde konuşmadığım için, arkadaşını kaldırıp beni yatırdılar falakaya ve bir süre dövdüler. Ayaklarım iyice patladı.

İyiksiz, yarı aç, işkence çiplikleri, bağırtilar arasında işkence edilerek 3 gün geçirdim o bodrumda. İşkence uzmanları devamlı çalışıyorlardı, işkence ediyorlardı. Namuslular, devrimciler ve halk savaşçılar, devamlı getirilip yolda işkence odasına. Ve şimdide götürülüyordur. Ta ki kurtuluşu kadar bu böyle sürecektir. İşkenceciler deva

(5)

ederek işkencelerine. Devrimcileri yıldıma, çekertme, cezalandırma çalışmalarına. Ama boşuna uğraşacaklar. Zafer halkımızdır. Halkın kurtuluşu için savaşanlardır. Yaşasın halkımızın emperyalizme ve oligarşiye karşı mücadelesi. Faşizme karşı mücadelesi.

Kurtuluş kadar Savaş!

Kemal Kabaklı

Sajmatılar Ceza evinde

Siyasi Tutuklu İSTANBUL

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARŞİVİ
TÜSTAV

Sorgum, sırasında gördüğüm şikâyetler

(1)

3/4/1972 tarihinde yazıhanemde otururken, gelen sürat polislerince tehirif edildim. Evim ve yazıhanemde aramalar yapıldı, hiç bir şey bulunamadı ancak, sarımsakların ve unukların polisten tarafından alındı.

İlk önce, İstanbul emniyet müdürlüğüne getirildim. Burada birkaç saat bekletildikten sonra, bir polis arabası ile, Kadıköy emniyet müdürlüğüne getirildim. Burada hem karantinaya kadar bekletildim. Saat 19.00 sularında, hemen kapı önünde bekleyen arabası tenteli ile kapalı banyo bir Jeep'e getirildim. Aracın, arka kısmına bindirilmez bindirilmez ellerime kelepçe geçirildi ve gözlerim bağlandı.

Yaklaşık olarak 10-15 dakika bu şekilde yol aldıktan sonra, aracı durdurdu ve gözlerim, ellerim bağli olarak inmem söylenildi. İndirildikten sonra kollarıma girilerek bir binaya sokuldum. merdivenler den çıkarıldım ve bir odada gözlerim açıldı. Beni getirenler askardı ve odada bulunan, askerlerin gözbaşıma diye hitap ettikleri bir sürat şahıs vardı.

Bunaya kadar benim hiç bir şey sorulmadı bir açıklama yapılmadı. Burada, ayrılmadık elbiseler ve bütan eşyalarım (saat dahil) alındı ve buna giymem için kan lekeleri içinde aramalar yapıldı.

Saat 13.00 sıralarında, hemen kapı önünde bekleyen arkası tente ile kapalı büyük bir Jeep'e götürüldüm. Aracın, arka kısmına bindirilip bindirilmez ellerime kelepçe geçirildi ve gözlerim bağlandı.

Yaklaşık olarak 10-15 dakika bu şekilde getirdikten sonra, aracı durdurdu ve gözlerim, ellerim bağlı olarak inmiş söylenildi. İndirildikten sonra kollarıma girilerek bir binaya sokuldu. Merdivenler den çıkıldım ve bir odada gözlerim açıldı. Beni getirenler askeri ve odada bulunan askerlerin gözbaşı diye kutup ettikleri bir snail şahıs vardı.

Bunaya kadar benim hiç bir şey sorulmadı bir açıklama yapılmadı. Burada, içerisindeki elbiseler ve bütün eşyalarım (saat dahil) alındı ve bana giymem için kan lekeleri içinde pijama lar verildi. Bundan sonra ellerim ve ayaklarım kalın zincirlerle bağlandı ve kilitlendi. Sonra, askerler tarafından saçlarım ve bıyıklarım kazındı.

Bu işlemler bitince, gözbaşı denen şahıs gözlerimi sıkıca bağlattı. Askerler tarafından sarılarak daha aşağı katlara indirildim.

Kokasından, bodrum olduğum tahmin ettiğim bir yere sokuldu ve bir koltuğa (demir) oturtuldu.

Saat 15.00 sıralarında, hemen kapı önünde bekleyen arkası tente ile kapalı büyük bir Jeep'e götürüldüm. Aracın, arka kısmına bindirilip bindirilmez ellerime kelepçe geçirildi ve gözlerim bağlandı.

Yaklaşık olarak 10-15 dakika bu şekilde gel aldıktan sonra, araç durdu ve gözlerim, ellerim bağlı olarak inmeme söylenildi. İndirildikten sonra kollarıma giriterah bir binaya sokuldu. Merdivenler den çıkarıldım ve bir odada gözlerim açıldı. Beni getirenler askerdi ve odada bulunan askerlerin yüzbaşım diye hitap ettikleri bir sivril şahıs vardı.

Bunaya kadar benim hiç bir şey sorulmadı bir açıklama yapılmadı. Burada, üzerimdeki elbiseler ve bütün eşyalarım (sant dahil) alındı ve bana giymem için kan lekeleri içinde pijamalar verildi. Bundan sonra ellerim ve ayaklarım kalın zincirlerle bağlandı ve kilitlendi. Sonra askerler tarafından sağlarım ve bacaklarım kazındı.

Bu işlemler bitince, yüzbaşı denen şahıs gözlerimi sıkıca bağlattı. Askerler tarafından sarılarak daha aşağı katlara indirildim.

Kokasından, bodrum olduğumu tahmin ettiğim bir yere sokuldu ve bir koltuğa (demir) oturtuldu.

Verilen bir emirle gözlerim açıldı, karşımda bir sim general,
(daha sonra gazetelerde gördüğüm resimlerden bu generalin M.İ.T. görevlisi
General Memduh Ünlütürk olduğu teshis ettim) ve aynı anda kutup
edilen bir suikast şahsı vardı. O anda bulunan diğer şahıslar arkamda
duruyorlardı. Gözlerim açılmadan önce buna arkaya katıyıcı bakmamı
mama aksi takdirde öldürüleceğimi söylemişlerdi.

General bana çeşitli hakaretler ve ithamlarda bulundu,
Bulduğum yerin Kontr Gerilla örgütü olduğunu, istediklerini kabul
etmezsem "köpek gibi gebertilip" denize atılacağımı söyledi. Ve bu ölümün
şüphesiz ile olacağını, Komando-B grubuna teslim edileceğimi söyledi.

General beni, Müvekkilim sanıklarının (M. Çayan, U. Barlağcı,
Z. Yılmaz, C. Alptekin, Ö. Ayta) ceza evlerinden kaçmasına yardımcı,
örgüt üyesi olmakla, çeşitli illegal faaliyetlerle suçlayan, bunları
kabul etmemi ve diğer avukat arkadaşlarım, müvekkillerimin hakkında
aleylerine beyanlar vermemi istiyordu.

Reddedtim, Ben red edince general kızdı ve Komando-B
grubuna teslim edilmemi söyledi.

Tekrar gözlerim bağlandı ve yumruk, knute darbeleri ile
dövmeye başlandım. Darbeler daha çok boyun damarlarım, göğüs
kemiklerime ve karnıma vuruluyordu. Sık, sık kabul edip etmeyeceğimi
soruluyordu. Reddedtiğimi fethatlığının elle dövmeyi kestiler ve
patlamaya gatacaklar.

General ben , Mavchotin samkaları (M. Çayan , U. Bardakçı ,
Z. Yılmaz , C. Alptekin , Ö. Ayta) cema etinden kuyumlarına yardım la,
örgüt üyesi olma la, çeşitli illegal faaliyetlerde suçlanıyor, bunları
kabul etmemi ve diğer avukat arkadaşlarımla , mahkemelerin hakkında
aleylerine beyanlar vermemi istiyordu.

Reddettim, Ben red etince general kızdı ve Komando-B
gümrüküne teslim edilmemi söyledi.

Tekrar gözlerim bağlandı ve yumrukle , knute darbeleri ile
dövrölmeğe başlandı . Darbeler daha çok boğum damarlarıma , göğüs
kemiklerime ve karnıma vuruluyordu . Sık , sık kabul edip etmeyeceğimi
soruluyordu . Reddettiğimi tehditleniyordum elle dövrölmeği kestiler ve
falçhanıya yatırdılar.

Saatlerce kalıba atıldı . Falca sırasında tabanlarımla
parçalanmaması için , sık sık sert darbelerle aya vuruyorlar , sopa ile
masaj yapıyorlar sonra sopanın dişi ile tabanlarımla ortasına
sentçe bastırıyorlardı , bu hem sınırların uyuşmasını önleyor , hem
tabanların parçalanmasını önleyor , hemde acıyı arttırıyor du .
Ayrıca , sık sık da kaldırıp yürütüyorlar sonra , yatırıp tekrar
uvmaya başlıyorlardı .

(2)

İstoklemini yene ve el etineye devam edince fultuğu kestiler. İla oturtulduğum ağır koltuğa oturtulur, iplerle koltuğa sıkıca bağladılar. Bandan sonra sol ayak bir parmağın ile sol elimden bir parmağıma mengene gibi bir şeyler takıldı. Bunların neden ve ne olduğunu anide elektrik verince anladım.

Bandan sonra denamli elektrik işkencesi gördüm vücudumun çeşitli yerlerine elektrik verildi. Ancak kulaklarımdan verildiği zaman bu diğer hiç bir şeye benzemiyordu. Sanlı başım postlayacakmış gibi oluyordu. Bağlı olduğum koltukla birlikte kendimi yenden, yere vurduğumu hissediyordum. Ceryan kablolar sıkıca kollarıma kesmiyordu. Bu öylesine bir güçtür, koltuğu kimin duyurmayacak şekilde bağlı olduğum ve koltuk birkaç saat tarafından, zapt edilmeye çalışıldığı halde ceryan kesilip kendimi yerde bulduğumda bunun nasıl olduğunu anlayamıyordum.

Bu işkenceler sırasında, öldürme tehditlerinin bir bloop olduğunu anladım. Elektrik, hiç kesmeden uzun müddet veriyorlardı. Sık sık solukluğunun kesildiği, nefes alamadığını, suyunu kayb ettiğini anlar oldum.

İşkenceden sonra ayakta duramaz hale geldiğim için battanaya gibi bir şeye sarıp odama sıkıştırıldım. Sorgu ve işkenceler sırasında denamli gözlerim bağlı tutuldu.

Odamda, bir yatağa denamli zincirle bağlı yatırıyorduk. Oturmam dahi yasaktı. Gecce ve gündüzün zamanın

kudav hiç kesmiyorlardı. Bu öylesine b gölde bir şeydi, kottuğu
kınıl diğünayacak şekilde bağli olduğum ve kottuğu birkaç saat
tarafından zapt edilmeye çalışıldığı halde b ceyan kesilip,
kendimi yerde bulduğunda bunun nasıl olduğumı anlayamıyordum.

Bu işkenceler sırasında, öldürme tehditlerinin bir blöf
olmadığını anladım. Elbette, hiç kesmeden uzun müddet uymuyorlardı.
Sık sık solğunun kesildiği, nefes alamadığım, suyunu kayb ettiğimi
anlar oldı.

İşkenceden sonra ayakta duramaz hale . olduğum için
bittanrıye gibi bir şey sarıp odma çıkartıyorlardı. Sorgu
ve işkenceler sırasında devamlı gözlerim bağli tutuldu.

Odanda , bir yatakta devamlı zincirle bağli yatırıyorlar
dı. Oturmam daktı yasaktı . Gecce ve gündüzün zamanın
hiç bir belirtisi yoktu devamlı gözümün içinde kumetli
bir ışık yanıyordu. Tualete zincirli olarak ve gözlerim
bağlanarak götürülüyordum. Kapıda delikten devamlı gözetleniyor
uyumacak olsam kapıyı açıp işkenceye götürecekmiş gibi yapıyor
lardı. Ve devamlı işkence sesleri , feryatları duyuyordum, bu
durmaksızın devam ediyordu . Hatta işkence sesleri olmazsa
terp bantlarına alınmış sesleri bu arada kendi seslerimi,
feryatlarımı duyuluyorlardı.

Verilen yemek çok, çok azdı. Yarım dilim ekmek, bir
küşk yemek, veya beş tane zeytin seriyarlar. Ancak bunlarla
yememi saat başı seriyarlardı.

İşkenceler sırasında, bazı şeyleri zorla öğrettikleri ancak
ne olduğunu bilmiyordum. Elbisenin iletkenliğini arttırmak için
başından aşağı su döktürüyorlardı. Bu ıstırapta daha çok artırıyordu.

Burada tam Yirmi üç gün geçirdim.

Nihayet kendimi suçlamaya şöhle ifade vermeye kabül
ettim. Bu süre içinde ritüelle itimâ istediğim anlar çok
oldu.

Son iki gün içinde ifadem yapıldı bu sırada, toprağın
altında, kendi boğumdan kâğıt, beceklerle dolu bir deliğe
konuldum.

İfadem, yine gözlerim kapalı yapıldı. Sorguya gapanlar
tarafından ve benim ağzımdan yazıldı. İfadem ancak imzalandıktan
sonra, teybe okunam istenince görüldüm. Buynca el yazımı da
yardımla ve iyi muamele gördüğüm! darı bir kâğıt imzalandı
ıldı.

Bundan sonra yine gözlerim bağlı olarak bir arabaya bindirildim.
Elbiselerimi ilk defa giyince, üzümde durmayacak kadar bol
olduklarımı gördüm.

Burada bana, bu işkencelerden bahs etmememi, Sarcı
ve hakim önünde de aynı şeyleri tekrarlama. İşkenceleri
anlatırsam caza evinden alınp öldürüleceğimi söylediler.

altında , kendi boğumdan kışık , bacakları dolu bir deliğe konuldum.

İfade , yine gözlerim kapalı yazıldı . Soruşu yapanlar tarafından ve benim ağzımdan yazıldı . İfadeyi ancak imzalandıktan sonra , teyze okumam istenince görebildim . Aynı el yazımı da yazıldı ve iyi muamele gördüğüm ! darı bir kâğıt imzalandı .

Bundan sonra yine gözlerim bağlı olarak bir arabaya bindirildim . Elbiselerimi ilk defa giyince , üzümde durmayacak kadar bol olduklarını gördüm .

Barada bana , bu işkencelerden bahs etmememi , Sarı ve hakim önünde de aynı şeyleri tekrarlamam . İşkenceleri anlatırsam ceza evinden alınıp öldürüleceğimi söylediler .

Ceza kapalı olarak bindirildiğim araba yine tahminen 10-15 dakika yol aldı . Araba durdurulup gözlerim açılınca Selimiye kırsasında olduğumu gördüm .

Barada bir hücreye konuldum . Bir müddet sonra Sarıya (Yarbay Naci Gür) çıkarıldım . Burada yapılan ithamları red ettim , işkence gördüğümü söyledim . ve bu şekilde ifade verdim . Ancak sarı buna karışmayacağımı söyledi ve tekrar beni hücreye gönderdi . Mahkeme önüne çıkartıldım ,

Askeri Hakimlere durumu anlattım . Ancak cevap tutulmam ve yine hücreye gönderilmem oldu.

Bu kaldığım hücre , Selimiye hastahanesi altında , bir zindandir , rutubetli , ancak bir yatak olarak başka bir yerdi . Rutubetli sergare dahi yapmıyordu.

Burada 3 ay kaldım bir maddet içinde hiç bir yakınım ile görüşemedim , çoğu avukatımla görüştürülmedim . Hiç gün ışıgına çıkartılmadım.

Doktor istedim , işence izleri tespit edilmesini diye , yürüm alditap yaptığı halde doktor gönderilmedi . Banyo yapmak istediğim müsaade edilmedi . Tualete , bir süngü ile bir cop ile askerle götürülüyordum . ve ancak günde iki kere tualete gitmemi müsaade ediliyordu.

Bu koşullarda geçirdiğim üç buçuk aydan sonra daha normal sayılabilecek bir cema etine getirildim . Halen Dahur aydan fazla bir tutulduğum ve hâlâ yargılanmadım.

Bu zarırlarımınla gerçek diye hiç bir şey yoktu , hatta yazmadığım daha pek çok detay bulunmaktadır.

6/1/1973

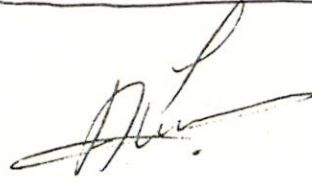
ilkihap yaptığı halde doktor gönderilmedi. Banyo yapmak istediğim
müsade edilmedi. Tuvalete, bir sargalı, bir cap lu askerle
götürüldüğüm. ve ancak günde iki kere tuvalete gitmeime
müsade ediliyordu.

Bu koşullarda geçirdiğim üç buçuk aydan sonra
daha normal sayılabilecek bir cemaatime getirildim.
Halen Dohuz aydan fazla bir tutulduğum ve hâlâ yorgun
madım.

Bu zarırlarında gerçek diye bir şey yok, hatta
yazmadığım daha pek çok detay bulunmaktadır.

6 / 1 / 1973

Avukat Sadık Akınlar

SABRİ KARAOĞLU

SAGMACILAR CEZA EVİ

(4)

SİYASİ TUTUKLU

BAYRAMPAŞA - İSTANBUL

23 Mart Perşembe günü akşamı saat 8.30'da Sıgmacılar Demirkapı caddesi N. 72'deki dış kliniginde polisler tarafından yakalandım. Polisler hemen üzerimi aradılar, küfürler ederek, tüfek dipçisiyle vurmağa başladılar, burada yirmi dakika kadar dövüldüm.

Saat dokuzda dış kliniginde dışarıya çıkarıldım, ve bir polis kamyonetine getirildim, kamyonetin içinde de polisler tarafından dövüldüm.

Sonra kamyonetten alınıp, başka bir polis arabasına konuldum, Emniyet müdürlüğüne getirilene kadar devamlı dövüldüm. Emniyet müdürlüğüne saat on sıralarında

getirildim ve siyasi şubeye çıkarıldım, bir odada beş dakika bekletildim.

Buradan şube müdürünün odasına getirildim, odaya girer girmez küfürler başladı.

Bazı sorular sordular bilmediğimi söyledim, daha sonra tanımadığımı bir şahsı getirdiler. Bunu tanıyormusun dediler tanımadığımı söyledim. Bana gösterilen şahıs

ayakta duramayacak haldeydi. Tanımadığım şahsı dışarıya çıkardılar, bana nasıl

tanımazsın diyerek vurmağa başladılar, yere yatırıldım, bir polis cop ile devamlı

başıma vuruyordu. Müdürün odasında yirmi dakika kadar dövüldüm, ağzımı ve

burnum kan içinde başka bir odaya getirildim, odada yirmiye yakın polis

vardı, burada da küfür merasimi, ve arkasından falakaya yatırıldım, vurmağa

başladılar, hareket etmemem için sandalyeyi üzerime koydular bir poliste

sandalyeye oturdu. Başka bir poliste bağırmanın için ayakkasımın topuğu

nu devamlı ağzıma sokuyordu. Yirmi dakikada bir ayaga kaldırıyor, ve suyun içinde

dolaştırılıyordum, ~~bu~~ bu arada polisler de çember yapıyorlar ve yumruk

SABRİ KARAOĞLU

(2)

SAĞMACILAR CEZA EVİ - SİYASİ TUTUKLU

BAYRAMPAŞA - İSTANBUL

Zavuklerini tatmin etmek için yumrukluyorlardı. Sonra tekrar falakaya yatırılıyordum. Böylece sabaha yakın kalkamayacak bir hale gelince, ayaklarım patlamış bir vaziyette bir hücreye kondum, su istedim su dahi verilmedi.

Konduğum hücrede bir arkadaş vardı, onada işkence edilmmişti.

Hücre iki buçuk metre boyunda, bir metre enindeydi. Verde kan içinde bir yatak, pis bir batişaniye tavanda kör bir ampul ve hücrenin devamlı sahipleri bitler vardı. Hücrede temiz hava diye bir şey söz konusu değildi. Hücrenin değişmeyen bir havası vardı, işkence ve kan. Polisler devamlı gelip hakaret ediyorlardı.

Yanımızdaki hücrelerde doluydu devamlı iniltiiler geliyordu. Hücrelerde gündüzümü gecemi farkında değildik. Yürüyemeyecek halde tuvalete çıkarıldığımızda koridordaki polisler tekme ve yumruk atmak zevklerini hiç ihmal etmiyorlardı.

Tualete gidemeyecek arkadaşlar vardı. Polisler binbir küfürle kucaklarına alıp tualete getiriyorlardı. Tualete giderken gördüğüm arkadaşlar, yürüyemeyecek halde. Tuvaletlerin zemini kan lekelerinden renk değiştirmişti. Bağırtıların ve işkence seslerinin duyulmadığı gece yoktu. İntihara teşebbüs edenler vardı. Gazete ve kitap verilmiyordu. Yirmi gün göz altında tutulduktan sonra tutuklandım ve ceza evine getirildim. Hapishaneye geldiğim zaman hala yürüyemeyen, hepsinin bir yerinde arıza olan arkadaşlar vardı. Arkadaşlar birbirimizi dahi tanıyacak halde değildik. Tek kişilik hücrelere konduk. Tutuklanıp hapishaneye getirildikten 8 gün sonra hapishaneden alındım ve gözlerim bağlı olarak meşgul bir yere getirildim. Tekrar sorguya çekildim ve işkence yapıldı. burada da bir hücreye kondum, v.e. zincire vuruldum.

Hücre rutubetli ve kanlıydı, bana giydirilen pijamalarda kan içindeydi ve betonun

(3)

üzerinde ~~bir yatak~~ bir yatak ve bir battaniye vardı. hücrenin köşesi ve yatağın
içine dökülmüş saçlarla doluydu, ve akrepler duvarlarda geziyordu.
geceleri ıstence sesleri geliyordu. Buradan tekrar hapishaneye getirildim.
Tutuklandıktan üç ay sonra ancak ailelerimizle görüşebildik.

Tutuklandığımızdan buyana yani onbir aydır seksen kişi hala hücredeyiz.

YAKALANDIĞIM YER : SAĞMACILAR

6/1/1973

MESLEK : İŞÇİ

Sabri Karaoğlu

DOĞUM TARİHİ : 1950

Karaoğlu

BABA ADI : YUSUF

MEMLEKET : TRABZON

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMALARI

Gen Türlügerin yüksek idare mahkemesi olan Danıştay'ın rapor-
 koruyum. Hakim statüsünde oluyum için hakkımda soruşturma yapılmadı. Anayasaya
 ve Danıştay, kurumuna ve de Şahyâretin kanununa göre Danıştay'ın yetkili
 raporlarına görecek meselede bizi bulur. Böyle olduğu halde, kabakta oluyum
 babamın evinden iki kasaba er bir yarbay ve bir sivil sâhis tarafından
 zorla alırdım. Sivil sâhis, beni kapıda bekleyen kurma bir minibüse bindirdi,
 ve yarbay "Ben teslim alıyorum" dedi. İki sonra yolda yollarını buldu. Ben
 "İsimim, Milli Teshilat Testkisi pörcetisi oluyum" söyleyerek ismini kapatmış
 sureyle halk kanton pösterdi. Gözlem bizi olduğu halde bir binaya
 sokuldu. Küçük bir odada gözlerim açıldı. Bir sandalyeye oturtuldu ve
 bir elini sandalyeye tutuşturdu. Zif kısı basma üsteği ve evimde
 Şahyâretin kurutulmuş azeraz şahısların saklandıklarını, spremlerini, bunce
 kurdilerine anlatmamı, sayet anlatmasam başka usullerle anlatılacaklarını,
 söylediler. Bir iki saat devam "söyle itiraf et! Kurtulursun! diye ısrar
 ettiler. Kendikine önce, hakikî teminatı olupunu, beni soruya getirme
 hakkı olmadığımı söyledim. Gülele olay ettikler "biz kanun, Anayasa
 tanımıyor, seni öldürsek himsenin haberi olmaz, olsa da bizden hesap
 soramaz" dediler. Tebrar "söyle! itiraf et! diye sorular sormaya başladılar.
 Benim evimde herharbînin saklandığından haberi olmadığımı, ayrıca
 onun söredir kocamdan ayrılmak için mahkemeye mürşet etmiş oluyum
 için babamın evinde kalmakta oluyum, evimde kalmadığımı söyledim.
 "Peki sen kurumunaysan, görs bakalım" dediler. Basma bir elni pinto
 len örtip kulandan tutuş. merdiven indirip bodrumda bir odaya soktular.

[illegible]

cepte" diye kâğıtlar sarımsak pithiler, odada saklıyarak bulur olurum. Başına
bir siyah nöbetçi koydular. Bu nöbetçi odanın Arman Köklü olduğunu söyle-
di. Bir perinde tükürdü. Kendisinin süsü olduğunu güzelce burada bu-
lundurmuştu. Ertesi sabah kâğıt sarımsak pithilerle başladı. Her gün şeyleri
sarımsak ve bilmediğini söyledikçe kâğıt ve tükürdü. Kocam pice
evden baskıdan kendisinin arandığını duymuş ve merakla kâğıtları
pice pice ederek neden arandığını sormuş. Öptüden sonra kocamı da bulundurmuş
ya pekiştirir. Beni kocamla bulundurdular ve "Benim baskımdan söyle" diye
sordular. Kocam olduğunu söyledim "İşte o da elimde" diye pekiştirir sonra
beni kâğıt odama götürdüler ona işkence yapmaya başladılar. Gırtlakları
ve kâğıtlarını bulundurmuş odadan duyuyordum. Sırtı pekiştikten beni baya
hebat yiyerek vermeye kısılar işkence yaptılar ve kâğıtlarını dillerken
beni yemeye pekiştir "kâğıt ya" diye zorlamaya başladılar. Bir insanın işken-
ce edilirken yemeye yiyemeyeceğini söyledim. "Çünkü sen kocandan ayrılmıy-
mısın, işte o dayış yiyar, cereyan veriyor seni şimdiye kadar örmüş-
tür. Nemun olman lazım" diye dayış ederek yemeye zorlamaya başladı.
Sonra kâğıt bulundurmuş odaya telleri pekiştirir ve yine beni baskılayarak
elime yazıma kâğıtları baskılayarak. Elektrik şunu vermeye başladılar. "Kocam
söyle" diyorlardı. "Biraz bilmiyorum" deyince pekiştirirler. Adının sonradan
Unit Erdal olduğunu öğrendim sonra, kocamla sağ işkenceciyi, elektr
verirken "söyle Allahı baskılaymıyormusun" diye soruyordu. Arayışının baskı
esasını pekiştirir. İlkenizde, sarımsak ve işkence yapacak pice bir konu
lardi nihayet.
Daha sonra "söyle konuşmaktan annemi ve dört bu...
pekiştirir..."

"...insanlar insanıyormuş" diye soruyordu. Anasının bililiği
birde nihayet.

Daha sonra "şayet konuşmasan anneni ve dört beş yaşındaki çocuğumu
tekrar püskürte önünde, sana yaptığımız işkenceyi, onları yaptığımızı" dediler. Bunu
israrla tekrarlıyorlardı. En sonunda elleri bağladılar ve yine elektirik aletini
mi vermeye başladılar. Kollarını sımsıkı bağladılar. Elektirik aletini
tindiren yere göre yapılıyordu. Başının parçalanmaması için sımsıkı, saçları
rinden tutuyorlardı. En sonunda "daha devam edelim mi, yoksa anneni ve çocuğumu
mu petirelim" diye sordular. "Onları petiremeyin devam edin" dedim. O zaman beyaz
sıkı petireli "yaşayın" diye kutubetleri olan "Bunu görür anıysız" çocuğumu
da petirelim" diye emir verdi. Çocuğumu ve annemi ayrı işkenceler yapıyorlardı. Her
kuvvetle yapıldım 5-6 saat. Neyse onları petiremediler. Daha sonra bir bant
bir ip ile imzalı bant da püskürtekin burada yerleştirildi. "dubler. Holubster
dışarıda seslerden dolayı işkenceye yeni kutubetleri petireldiklerini duyuyordum.
Bir keresinde odama gelen bir işkenceci, yeni kutubetleri petireldiklerini, "de sonra" "vaysh-
lanmasın!" işiteceğini söyledi. Orada kutubetleri 3 gün 3 gece boyunca işkence
görüldü. En nihayet medresesinde 13 gün hapsedilme bantları bağlayıp oradan
13 Yildırım Balçık Askeri Cezaevine konuldu. Daha sonra istihbarat teklimiye Kışlasına
gerek 5 gün de burada tutuldu. Sadece oraya yaptıkları sonra transistörle
hücreye ile seslenişle beraber bağlandı. Ceza saat 9 da mahkemeye çıkarıldı
dım ve bantlı olan süsün ot öldüğünü de bildirmeden tutuldu. Çocuğumu
pimi bildirdi. Bütün bunlar o gece 12 saat hücrede kaldık kutubetlerle petireldik.
hi seslenişin sesini duymadık. Elbiseler ıslanmıştı. Daha sonra da şimdi halısta ot
dığım süslenişler Cezaevine petireldim. Tam 14 aydır süsünüm ve öldüğümü bilmi
den mahkemeye çıkarılmayı bekliyorum.

1949 Depu, Duvsky raporu,

Fusun Gönen

24 Mart 1971 Cuma günü örnektepe'de kaldığım evde, 250-300 kadar polis - asker baskını sonucu yakalandım. Yakalandığım andan itibaren dayak faslı başladı. Beraber yakalandığım arkadaşla birlikte hemen yakalandığımız yerde bir cemseye bindirildim. Bizimle birlikte cemseye milli emniyetten dört subay girdi. Bunlar elimizi ayrı ayrı tekepsektiler, dipçik ve tekmelemler bize girdiler. Bir, bir-buçuk saat kadar bu böyle devam etti. Biz yere serilmiş yatıyorduk. Kendime geldiğimde benim ağzından, burnumdan kan akıyordu. Arkadaşımla gözleri üstten kapamış, yüzü tanınamaz hale gelmişti. Dayak sırasında önceleri ellerimiz önden tekepseliydi. Tüzümümüzü ve karnımızı ellerimizle koruduğumuz gerekçeyle ellerimiz arkadan tekepseleldi ve dayak bu şekilde devam etti. Biz buradan küfür ve tehditler altında Harbiye Merkez Komutanlığına getirildik. Burada tekme ve tokatlarla ayrı ayrı hücrelere atıldık. Ellerimizi (Arkadan olmak üzere) ve ayaklarımızı kendilerle bağlanmıştı. Burada öğle saat 12-13'e kadar kaldım. Bu zaman sırasında aralıklı durak devamlı tekmelemlerdim. Öğleye doğru arkadaşımınla birlikte emniyete götürülme üzere hücrelerimizden çıkarıldık. Daha arabaya girer girmez küfürlerle yumruklanmaya başlandık. Sivil polilerden birisi benim erkeklik organıma yapışarak çekmeye başladı. Beni hadım edeceğini söylüyordu. Emniyete varıncaya kadar ve emniyete vardikten sonra bu işlem aralıklarla devam etti. Bu polisin sadist mi, yoksa bir cinsi sapık mı olduğunu anlayamadım!

Emniyete getirildikten sonra bir hücreye kapatıldım. ~~Bir müddet sonra~~ ~~bir müddet sonra~~ ~~bir müddet sonra~~. Bir müddet sonra ilk sorgum, 4 kişinin

bulunduğu bir odada bağladılar. Bunlardan birisinin ismi Zeki idi. Müdür muavini, diğer ikisi MIT'den olup birisi orta boylu, gözlüklü, alni açık, sarımsın; öbürü ise kısa boylu, tıknaz, esmerdi). Bana ilk serdikleri Marksist-Leninist olup olmadığımı ve bunun arkasından hemen sordular: «Eğer Komünist çizgiyi benimser Yusuf Küpeli ve diğer arkadaşlarının ~~apartman~~ ~~odasında~~ nerede olduğunu söylersen sana iyi davranacağız, eski düşüncende ınat edersen tavrımız başka türlü olacaktır. O zaman kendini şimdiden her türlü işkenceye hazırla.» Ben Marksist-Leninist olduğumu ve arkadaşların nerede olduklarını bilmediğimi söyleyince, küfür ederek saat 19'a kadar mihlet verdiler. Mihletin sonunda aynı adamlar tekrar sorguya geçtiler. Ben, daha önce söylediklerimi söyleyince küfürlerle üzerime yürüyerek dövmeye başladılar. Bu arada bana hümanist olduklarını fakat bu işi gayet iyi beceren «istince cellatları» olduğunu söylediler. Bana saat 20'ye doğru kendilerinin ifadesiyle «istince cellatları»na teslim ettiler. Bu «istince cellatları» önce beni müdürün ^{odasının} yakınında bir odaya geçirdiler. Burada bağılınca kadar dövüldüm. Yüzüme su dökerek beni hemen ayıttılar, oradan alarak 15-20 kişinin bulunduğu (K) grubu denenen bir yere getirdiler. Hepsi sadistçe, parçalayıcıları avı bekleyen köpeklerle benziyordu. Bunlar, sadistçe bir heyecandan gözleri donmuş-matlaşmış birer ruh hastalarıydı. Burada, vakit geçirmeden hemen falakaya yatırıldılar. Hiç ara verilmeden gece yarısına kadar dövdüler. Ben arkadaşlarımın yerini bilmediğimi söyleyince, tekrar falakaya yatırıldım. Bilmediğimi söyledikçe kudurmuşçasına saldırarak daha hızlı ve daha hızlı vuruyorlardı. Ayak-

tabi tutulacağıma ve bu işin bldürölünceye kadar devam edeceğini söy-
luyorlardı. İstence sırasında ilk sorgumu yaparlardan gözlüklü olanı saatte
bir geliyor ve durumu soruyordu. Her defasında istenceye devam edilmesini
söyleyerek gidiyordu.

Hücrede iki-üç gün yarı-baygın bir halde yattım. Ayaklarımın
üzerinde doğrulmam imkânsızdı. Hatta ellerimi arkaya dayamadan otur-
mam bile mümkün değildi. Tuvalete ancak bir-iki kişinin yardımıyla
gidiyordum. Tuvalete giderken veya gelirken çoğu zaman küfürlerle maruz
kaldığım gibi ayağıma da kasten basıyorlardı. Ayağıma basıldığı zaman
beynime kan hücumu ediyor ve büyük bir acı ile kıvranıyordum. Bundan
büyük zerk oluyorlardı. Hücrede kaldığım 28 gün zarfında hücrede dö-
ruldüm ve tekmelendim. İstenceden üç-dört gün sonra ayağımın mikrop
kapmaması için tuzlu suya sokmak üzere koridoru çıkardıklarında temise
olduğuna zannettiğim bir tuncesi bir petisle birlikte bağlanmaya kadar döv-
düler.

Tuvalete en fazla günde bir defa çıkarılıyorduk, bunun dışında
çıkmak isteyen arkadaş olursa hakaret edilerek dövrülüyordu. Çoğu zaman
işaret için su verilmiyordu. Sigara içmek tamamen nöbetçinin keyfine
kalmış bir işti. Bu süre içerisinde birçok defa soruya çekildim, bun-
ların çoğunda ya hakarete uğradım veya dövruldüm. Her şey okutulma-
dan zorla imza ettiriliyor, imzalamazsan hemen istenceye götürülü-
yordun. 27 nci gün ifadem ilk sorgumu yapan kimseler tarafından alın-
dı. Birçok şey istence tehditiyle kabul ettirilmeye çalışıldı. İfadem bittikten
sonra hücreden çıkarılarak büyük bir odaya götürüldüm. Akşam tekrar

sorguya sektiler. Bazı seyleri zorla kabul ettirmeye çalıştılar. Kabul etmeyince önce yumruklamaya başladılar daha sonra sayarak gözlerimi bağladılar, bir süre doladırdıktan sonra bir yere getirildim. Burada ellerimi ve ayaklarımı sandalyeye bağladılar. El ve ayak parmaklarımdan elektrik verdiler. Bu birkaç defa tekrarlandı. Durusu muhakkak ki ilk istenmedeki kadar acı duymadım. Falaka istencesinin yanında elektrik istencesi çok hafif geliyordu.

28 gün ceptli sekillerde uygulanan istencelerden sonra tutuklanarak Bayram Paşa ceza evine getirildim. Diğer arkadaşlarıma da yapıldığı gibi hücreye kapatıldım. 10 aydır kapatıldığımız hücrelerde mahkemeye çıkmayı bekliyoruz.

Ayaktarımnda bu gün dahi istence sırasında meydana gelen yaraların izi vardır. İstenceden 1,5 - 2 ay sonra ayak tırnaklarımdan bir kısmı döküldü.

Yakalandığım yer :
Okmeydanı - İstiklal
İSTANBUL

Ali Baykal Gürsoy
İstanbul Üniversitesi, Kimya
Fakültesi, 1951 doğumlu.
baba adı : Mehmet Nuri - ilköğretim
öğretmeni. Doğum yeri :
Kudirli - ADANA

5-1-1978

İmza

YAKALANIŞIM VE BANA YAPILAN İŞKENLİKLER:

2 Mart 1972 gece saat üçte, Ankara'daki evim, çelik yelekli ve tomsonlu ekiplençe basıldı. İki köhne finen silahlı kişiler, beni bir odaya tıktılar. Az sonra İstanbul sıkıyönetim kumandanının kadesi ve Ankara Merkez kumandanı Teyfik Tüning ve MİT (Milli İstihbarat teşkilatı) subayları, kapatıldığım odaya girdiler. Bir takım sorunlar sonarak, yarım saat kadar tekme-yumruk döndüler. Yürüm monandı, dudakımı patladı. Dayaktan sonra, ikisi kolundan tutup sürüyerek dört katın mendirini indirdiler ve elli metre kadan ilerdeki askeri arabaya bindirildiler. Arabaya binene kadar tekme-yumruk dundunup dundunup döndürülendiler. Bir yandan da "hadi kaçta uyanalım seni" diyorlardı. Aynı şekilde dönererek merkez kumandalarına getirildim. Burada beni odasına götürten Teyfik Tüning, copla dövmepe devam etti.

Aynı gün, benden biraz sonra getirilen şoför İbrahim Dikmeoğluyla beraber, emniyet genel müdürlüğü birinci şube kısmına götürüldük. O geceyi, elimizden banklara kelepçeli olarak, geçirdik.

3 Mart sabahı 1. şube baş komiseri olan Ümit Erdal ve birkaç MİT'çi tarafından, gözüm bağlı olarak bir arabaya bindirilip, işkence edileceğim MİT binasına götürüldüm. Gözlenim açıldığı zaman, kendimi beton zemini ıslak ve kan lekeli bir odada buldum. Beni getirenler

başına iki silahlı komando dikenek gittiler. Az sonra, ellerinde işkence aletleriyle, tekrar geldiler. Aletten falaka ve elektrik vermek istendi. İşkencecilerin başında, burada kendisine binbaşım denilen 1. şube baş komiseri Ümit Erdal, binbaşım denilen kısa boylu gözlüklü birisi, başka bir in-yeni binbaşı, kısa boylu, kını saçlı bir albay ve bir yanbay bulunuyordu. Ayrıca beş altı kişi daha ve komando askerleri...

Küfür ve tehditlerle, beni yene yıktılar. Ayaklarıma falakayı geçirenek, sopa vurmasına uyarak şekilde havaya dikdiler. Ayaklarım havadayken, pantolonumu süzerek, getirdikleri elektrik kablolarının bir ucunu cinsel organıma, diğer ucunu oysak parmağıma bağladılar. Bundan sonra, bir taraftan falaka, diğer taraftan vücudumdan elektrik geçirenek, işkenceye başladılar. Bu fasıl yarım saat sürdü. Sonra beni ayapa kaldırdılar. Yene su döktüler. Sırtıma binenek suyun içinde dolaştırdılar. Bunu ayapımın parçalanmaması ve tekrar falaka çekebilmeleri için yapıyorlardı. Bir müddet sonra, aynı şekilde, tekrar işkenceye başladılar. Aynı gün, bu şekilde beş seans işkenceye tabi tutuldum. Burada kaldığım dokuz gün sünesince, aynı şekilde sürekli olarak işkence göndim. İlk iki gün uykusuz ve kıpırdamasız tutuldum. Gözümün kapandığı veya kıpırdadığım an, nöbetçinin copu başıma iniyordu.

Burada kaldığım süre içinde, kadınlı erkekli, bir çok kişiye de işkence yapıldığına şahit oldum. Bunlardan Selâhattin Gülec'e 8(sekiz) saat analiksiz elektrik ve falaka işkencesi yapıldı. Bir süre coplarla vurdular. Sonra yangın anahtarının sopalarını çıkardılar, onlarla vurdular. Daha sonra, göğsümün önünde dışardan ince ayağ deli getirip, bunlarla vurdular. Tam sekiz saat sürdü, bu. Bir tanesi bana gelenek Selâhattin için "bu adam sadıst" dedi. Niye? dediminde "konuşmuyor" diye cevap verdi!! Sekiz saatin sonunda Selâhattin'in, ayak, bacak, el, kol, sırt ve göğsü tanınmayacak şekilde şişmişti. Bundan başka isimlerini öğrenemedim, şoför İbrahim Ekmecioğlu'na, Üstepner Salih Yılmaz Veyisoğlu'na (ikiimizi paralel ceryana bağladılar), Nasuh Mitat'a, Selâmi Şakinoğlu'na, TRT prodüktörü Yavuz Gökmen ve eşi Fışın Gökmen'e, Nurten Kaynar, aynı şekilde işkence yapıldığına şahit oldum.

Selâhattin Gülec'e yaparlarken, albay komando çapının diye emretti. Beş dakika geçmeden, teşkizat siz sekiz-on kadar komando geldi. Bundan ve beni getirip, göğsümdeki yol izlenimlerinden, kire işkence yapılan binanın, Bahçeli evlerindeki komando taburunun içindeki MİT binası olduğunu anladım.

Mehmet Yüksel

1-2-3

13-Şubat-1972 günü bir arkadaşımın evinden alınıp, on gün Ankara Emniyet Müdürlüğünde kaldıktan sonra, İstanbul Emniyet Müdürlüğüne getirildim. Bu günlerde üç aylık hamileydim. İstanbul Emniyet Müdürlüğünde kaldığım 15 gün içinde devamlı, hakaret, küğür ve tehdit edildim. Günün çeşitli saatlerinde, çeşitli kişiler gelerek, küğür ediyor ve konuşmadığım takdirde konuşturmak için çeşitli metodları olduğunu söylüyorlardı. Bir haftayı bu tür manevî işkence ve arasıroda meydana yağı yiyerek, daha önce hamile olduğuma söylememe rağmen bir tek tahta sandalye üzerinde geçirdim. Bir haftanın sonunda sancı ve kanama başladı. Şube Müdürü Mahmut Dikler'e durumumu anlatan bir dilekçe yazarak Doktor istedim. Benî odasına çağırıp neyin olduğunu sordu, hamile olduğumu, sancı ve kanama başladığımı söyleyince -birşey olmaz, zaten bir hafta sonra ifadeni alacağız - dedi. Bu sırada odaya sivil bir şahıs girdi - Bildiklerinizi söyle seni hemen serbest bırakalım - dedi, bir şey bilmediğimi söyleyince - yarın görürsün, seni kadınlığından utandıracağız, bizim konuşturmak için çeşitli metodlarımız var - diyerek kocamın ve arkadaşlarımın resimlerini gösterip - Bak işgenceden ne hale geldiler, yarın sende böyle olacaksın - diyerek, beni

dilekçe yazarak Doktor istedim. Beni odasına çağırıp neyin olduğunu sordu, hamile olduğumu, sancı ve kanama başladığını söyleyince - bir şey olmaz, zaten bir hafta sonra ifadeni alacağız - dedi. Bu sırada odaya sivil bir şahıs girdi - Bildiklerini söyle seni hemen serbest bırakalım - dedi, bir şey bilmediğini söyleyince - yarın görürsün, seni kadınlığın - dan utandıracağız, bizim konuşturmak için çeşitli metodlarımız var - diyerek kocamın ve arkadaşlarımın resimlerini gösterip - Bak işgen ceden ne hale geldiler, yarın sende böyle olacaksın - diyerek, beni tekrar kaldığım odaya gönderdiler. (Arkadaşlarımın ve eşimin hali resimlerde, korkunçtu, tanınmayacak hale gelmişlerdi.) Kanamamın artmasına rağmen doktor getirilmedi. Aynı günün gecesi (5-Mart-1972) kanamam çok şaralasıncaya varıncaya polis memuruna rahatsız olduğumu söyledim, birlikte nöbetçi komiserine gittik (saat 21,30,22,00 civarında) Nöbetçi komiser uykusundan uyandırıldı için çok kızdı, kilotla karşıma gelip - Ne var diye sordu, durumumu anlatınca polis memuruna dönüp - bulabilirseniz bir doktor çağırın - dedi ve tekrar yatmaya gitti. Saat 22,00 den, 0,3'e kadar doktor aramasına rağmen bulunamadı. Bu arada kanamam ve sancım çok arttı için mecbur kalıp. Beyoğlu İlk yardım Hastahanesine kaldırdılar. Muayenemi yapan doktor polis memurlarına - biraz daha getirmeseydiniz kurtaramazdık, çok kan kaybetmiş - dedi. Pazartesi (6-Mart-1972) sabaha karşı 4,30 da zor bir ameliyat geçirerek çocuğumu kaybettim. İki gün hastahane

yattıktan sonra tekrar I. Şube müdürlüğüne getirildim. Benim hastalandığım gece nöbetçi olan komiser gelecek - Senden amma sağlamıssın bee diyerek küğür etti. Ertesi gün işadem alındı, işadem sırasında - Seni öldürürüz, kimse birden hesap soramaz, sana öyle şeyler yaparız ki kadınlığından utanırsın, kocan elimizde ona göre, gibi çeşitli şekillerde tehdit edildim. Bir hafta daha emniyette kaldıktan sonra tutuklanarak sağanaklar ceza evine getirildim.

Türkân Şahin

Hava Kuvvetleri Komutanlığında
sivil memur olarak çalışmaktaydım.
Doğum Tarihim: 15-6-1942

24 - Mart 1972 sabahı erken saatlerde bir gürültüyle uyandık. Pencereden içeriye tuzlar atılıyordu. Hemen perdenen çekik yekeli polisler ellerindeki otomatik silâhların namlularını pencereden içeriye uzatıp teslim olmamızı istediler.

Testim alınmamızla birlikte arkadaşlarımıza ve bana dayak atılmaya başlandı. Tekme, yumruk ve dipsik darbelerle evin yatağındaki bir askeri oturun yuma kadar götürüldük. Bu oturun içinde ellerimiz kelepçeli olarak, MIT tarafından vâzifekendirilmiş istenice uzmanları tarafından yüzümüzün sekli değirniye kadar dövüldük. Dayak atılırken ortayönetim tarafından arayan arkadaşlarımızın yerlerini serayerlardı. Yüzümüzde vâtlaklar meydana gelip, tuzlar atılmaya başlayınca terdli deyimlerle "sonra devam etmek üzere" dayak atmayı durdurdular. Buradan Harbiye Merkez Komutanlığına götürüldük. Tekme ve tokat ile kırıldık. Beni bir tuvalete kapatdılar. Birtan saat sonra buradan çıkarılıp bir hücreye kapatıldım. Ayaklarım ve ellerim arkadan bir terdir ile bağlanıp yatağa uzatıldım. Öğle saatlarında emniyet müdürlüğüne götürölmek üzere yola çıkarıldık. Tabi ki emniyet müdürlüğünde de aynı şekilde kırıldık. Beni "tabutluk" dedikleri küçük bir yere attılar. Burada elektrik vermeyi düşündöktürse de, yüzüm tirmiş, derikrin altına kan toplanmış ve hatta gözlerimin etki tanıması, tirmiş bir renk almış olduğundan bundan vazgeçtiler. Fakat sık sık ifade için götürölüp her defasında da dayak atılıp, halsiz bir durumda "tabutluk" a kapatıldım. 26 gün böyle geçtikten sonra Selimiye'ye götüröldüm. Selimiye'de bedrim katındaki hücrelerden birinde kaldım.

(Bu hücrelerde rutubetten kibrit ıslanıp yanmamaktadır). Bu gün halâ bu hücrelerde tutulan arkaeplerimiz vardır.

6-1-1973

Yatalandığım yer : Okmeydanı - Sisli
İSTANBUL

Ahmet Sarıca

Meslek : işçi

İşyeri : Devlet Su İşleri Beton Boru Fabrikası
Tuzla - İSTANBUL

Doğum tarihi : 1951

Baba adı : Mehmet ~~AKINTI~~

Menleket : Gemlik - BURSA

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMALARI
TÜSTAV

Oerip hokk yipinlerimin basbelani olan fasizme ve emperyalizme karşı devrimci görevimi yerine getirebilmek için bir dereceye yakın bir kuredir kaçıyorum ve kendimi kamufla ediyordum. Kurdukları bir kaç tuzahtan kaçmayı başarmış, canımı kurtarmıştım.

Birgün bir arkadaşımın buluşmak üzere bir köpeboşında verdiği randevuya gittiğinde, arkadaşım yerine fasist güvenlik(?) kuvvetleriyle karşılaştım. Derhal biririz hale getirildim. yakalandıktan ve tutuk olduktan sonra dahi sürekli silah sesleriyle cınlıyorduk.

Derhal emniyet müdürlüğüne götürüldüm. Orada 10-15 dakika kadar kaldım. Bu arada -tahminen- emniyet müdürüne tanıtıldım.

- Espeköplü espek vatani parçalamaya utanmıyormusun.
- Kafır olme. gerçek vatan hainleri sizlersiniz ve bunun hesabını sizlerden soracağız.

Müdürün odasında piriş mahiyetinde epeyi sille-toket-tekme yedim. Sonra göşlerini kapadılar ve arabayla depo diye adlandırdıkları bir yere götürdüler. Depo'da göşlerini açtılar. Bir yipin resmi giyimli erin yanında gerece sayıları hayli kabarık olan sivil giyimli fasist subaylar vardı. Sevinçliyidiler.

- Soyun

Daha soymamı beklemeyen överime çullandılar ve anadan

bir yere götürdüler. Depo'da eşlerini açtılar. Bir yığın resmi piyimli erin yanında gere sayıları hayli kabarık olan sivil piyimli faşist subaylar vardı. Sevinçliydim.

- Soyun

Daha soyunmamı beklemeden üzerime çullandılar ve aradan geçen soydular beni. Ellerimi arkadan uyunca bir sopaya sıkı sıkıya bağladılar, yere yatırdılar ve ayaklarımı havaya dikerek cendereye soktular. Falaka başladı. Falakada özel olarak hazırlanmış küçük sopalarını kullanıyorlardı. Bu arada elektrik kellerinden birini ayarına ve diğerinde elimin serse parmağına bağladılar. Falakanın yanına vücudumdan elektrik akımında geçiyordu. Gene bu sıra özel olarak geliştirilmiş ve beslenmiş biri elindeki sopayı mahatma sokmaya çalışıyor ve bu pis işi yapmaya engel olmak için sağa-sola hareket ettiriyor. Yan taraflarımda bulunan faşistlerden boynuma herin boyluğuna göğüs kafesime tekme yığıyordum. Bu arada bağırmanam için biri topukla ağızma basıyordu.

Bu arada hiçbir şey sormuyorlardı, sadece işkence ediyorlardı. Bu uyunca bir süre devam etti. Sonra işkenceyi olurdurdular, arkadaşlarımın yerini

sordular. Bilmediğimi söylediyince bu sefer işkenceler daha şiddetli hale getirildi. Dövüyorlar, sövüyorlar, bağırıp çağıp tepiniyorlardı. Şimdi süresini hatırlayamadığım fakat kendilerince sakıncalı gördükleri ana kadar bu böyle devam etti. Elimizi ayıpımızı çöşüp ayıpa haldirdiler. Yere su döktüler ve suda kosturdular. Bu arada sıkrana, epilip kalkma, kopma gibi zoraki beden eğitime tâbi tutulduk. Sonra sırtına bir asker bindirdiler. Adelelerim iyice gerşediğinden askerle beraber birkaç sefer yere düştük. Bu arada başka bir asker arkadaşına "Sen şimdiye kadar hiç epe binmedinmi lan, düşünmesene" diyordu. Zavallı asker. Benim sırtında iken kendi sırtındaki asalakları, parazitleri görmüyordu.

(12) ↓ Sonra tekrar arkadaşlarımın yerlerini sordular. Bilmediğimi söyledim. Ameliye tekrar başlamıştı. Her seferinde elektrikli voltajı dahada artıyor ve elektrikli dipler teli vücudumun çeşitli uyuşlarına kaplanıyordu. Bu sefer sıra kamışındaydı. Kevirler kuyruk dalları sürekli olarak yenileniyor, tekmeler daha hınca iniyordu. Boynuna soruyorlar, bilmediğimi söylüyordum. Voltaj artıyor, tekmeler iniyor, ben yerde kıvranıyordum. Bir seans daha böyle geçti, haldirdiler. Bu arada "Albay geliyor.. sesleri. Albay geldi. Önce gayet babacan bir tavırla "Bek arkadaşlarımın yerlerini söyle, seni serbest bırakalım. Burası da bir illegal örgüt. Seni bıraksak ve yurt dışına çıkarsak kimdenin ruhu, dahi duymaz. Haydi söyle evlâdım, gibi lâflar. Albay'a bilmediğimi söyledim. O babacan tavır kaybolmuş gerçek kimliğini bulmuştu. "Şimdi senin ananı bacağı petireceğim, bütün askerleri üzerlerinden petireceğim" diye bir tehdit savurdu. Sonra anama bacıma gayaben küfür etmeye başladı. Bunlar utanç verici ve haysiyet kırıcı

örge. Seni bırakacak ve yurt dışına çıkarsak kimse'nin ruhu dahi duymaz. Haydi
söyle evlâdım, gibi lâflar. Albay'a bilmediğini söyledim. O babacan
tavrı kaybolmuş gerçek kimliğini bulmuştu. "Şimdi senin ananı bacını peşireceğim,
bütün askerleri ellerinden peşireceğim" diye bir tehdit savundu. Sonra anama
bacıma gayaben küfür etmeye başladı. Bunlar utanç verici ve hayriyet kerici
alkışla laflandı. Kısa bir beden eğitimi'nden sonra tebrar işkence başladı.
Bu sefer elektrikli teli hem kamışını ve hemde kayalarımı kavıyordu. Ve başları
güç voltajı oldukça yükseltilmiş, aynı zamanda elektrikli telin bulunduğu yere
su dökülüyordu. Bu şekilde daha etkili oluyordu işkenceler. Bu seansın
ortalarında, şimdi ne olduğunu bilmediğini ve hiçbir zamanda bilmeyeceğini
bardak "su" içtim. Bütün düşünme ve irâde yeteneklerimi bir anda alt-üst oldu.
Tehar işkenceler başladı. Sövüyorlar, vuruyorlar, bağırıp çağırıyorlardı. Saat
dışını 7⁰⁰ te (19⁰⁰ da) yakalamış en geç 7³⁰ (19³⁰) da işkenceler başla-
mıştı. Şimdi ise pece yarısı çöktürüldükten sonra ve sabaha doğru yol
alıyorduk. Yaptıklarıyla yetinmemiş olmaları bu saatte pompa aramaya baş-
ladılar. Amaçları beni rızıkla öldürmekmiş. Sonradan bunun bilsiz
olduğunu anladım. Pece saat 4⁰⁰ sıralarında işkence odasına ve yurt

sever, devrimci arkadaşımı daha getirdiler. Bu arkadaşlar benden daha önce
yahalanmışlardı ve perişan halde idiler. Yürüyemiyorlar, elleri hareket etmi-
yor idi. Her hallerinden çok işkenceye maruf kaldıkları belli idi. Bara konus-
mamı söylediler ve sonra pelenlerden biri ile beni bir birimize bağlayarak
beraberce cereyan verdiler. Sonra bu yurtsever arkadaşları dışarı çıkara-
rak beni yanlız bırakıldılar. İşkence faslı gene başladı, ve bu sabah 7²ye
kadar aralıksız devam etti. Kalktığında artık yere basamıyordum. İki asker
kaldırarak beni betonun üzerindeki bir çukur üzerine götürdüler. Bu bi-
gücelik ameliyesinin sonucu davul gibi olan ayaklar, kuruyan gutlak,
çıkımayan ses, elektrikli tırıgile bağlan ve hareket etmeyen bir vücut
idi.

Bu işkenceler bazen kısa bazen uzun ama sürekli selhi gün devam
etti. Yapılan şeyler genellikle aynı oldupundan burada tekrar ayrıntı-
larıyla anlatmanın zerepi yok.

Bu işkenceler sırasında bir defasında kahraman bir kız arkadaşım
la yüfleştirildim. Kız arkadaşım çıplak ve bitkin bir halde idi. İnsan
hayzıetine yarasmayan şeylere maruf kaldığı her halinden belli idi.

Selhiinci gün beni telkar birinci subeye götürdüler. Bir banka
kelepelediler ve 10-15 gün orada bağlı olarak kaldım.

Bu gün tarihienin hemen her yerinde bu tip işkenceler bütün

• hayriyetine yaraşmayan şeylere maruf kaldığı her halinden belli idi.

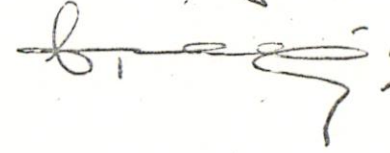
Selâhattin gün beni teluar birinci subeye götürdüler. Bir banka kelepçelediler ve 10-15 gün orada bağlı olarak kaldım.

Bu gün tahliyenin hemen her yerinde bu tip işkenceler bütün anti-faşist, namuslu insanlara yapılmaktadır. Yapsınlar. Bu yüreğimizi de bu devrim atpını dahada köşüleyecek ve onları korktukları sona dekada yaklaştıracaktır.

Dünyanın bütün ezilen ve sömürülen insanlarını aşapıdali çapıya davet ediyorum.

KURTULUŞ'A KADAR SAVAŞ

Selâhattin Güler

4 aydan beri anamıyordum. Saklanmama yardım eden arkadaş yaklaştı. Kaldığım yeri öğrenmek için gece 8.30 da işkenceye başladılar. Sabah 7.00 ye kadar sürdü işkence. Ayak ve kollarından bağladıkları halatla sandalyede 11 saat sürekli elektrik verdiler. Kulaktan, parmaktan, cinsiyet organından nesnelerle elektrik. Aynı işlem kız da erkek kardeşinde uygulanmış.

Bulduğum yer ~~muhtemelen~~ sivil giyimli 10 kadar "hakim" doldu. Trafik saundus bu arada makine li tüfek ve can yelekleri giyinmiş adamlarca. İçeriye girer girmez işkenceye saldırdılar. Büyük bir nefret ve kin li tutuldular, yunusukladılar. Küfürler arasında, süsük luyarak dışarıya çıkarıldılar. Emniyete gittik. Bir süre beni yitirtilen komisarin odasında dayak fack devam etti. Kısa boylu siyaman birisiydi. Gözlüklerimin alduğundan yüzümü göremedim işte. Sonra katlanarak sürgünelabiler ~~bu~~ islah bir silâhın olduğu hücreye atıldım. Burada da, ~~gelen~~ polisler ve komiserler küfür ve dayak işini sürdürdüler. Geceye kadar devam etti bu. (Sabah 11.00 de yakalaştım.)

kadar devam etti bu. (Sabah 11 de yakalaumsun.)

Gec hücrimden aldılar, gözlemleri bağladılar, 3-4 kişi omuzlarım-
dan kaotik olarak "bir dehlize giriyorsunuz", "çektik", "hekar giriyorsunuz" diyesek
çokturdılar, kaldırdılar. Bu aradada bacımı duvarlara vurmak dikkatsiz-
liğinde bulunuyordum! Dehlize girdiğimiz falan yoktu. Hücrelerin
bulunduğu katla bir odaya girdik sadece. Amac gittiğimiz yeri ne yöne
benim bilmememdi! Talata zeminli, bas bir odaya girdik. (Ayak sesle-
ri çok yansıyor du) Pasa diye hitap ettik biri birisi hemen tokatlandı-
la ise başladı. Yoru luncia talata bir sandalyeye oturdular. Oturimden ve
ayagimdan bağladılar sıkıca. Parmaklarına telleri taktılar. Sorgu baş-
lamış oldu. Bazen uzun, bazan kısa sürelerle elektrik vermeye başla-
dılar. Örne sesim isivilnesin diye ağzımı tıkladılar, nefes alamaz hale
gelince, sesimin isivilnesinin yararı olmayacağını söylediler birisi, aştılar,
Ne kadar sürdü bilmiyorum. Bağlarım bileklerine geçmişti, elektri-
ğin siddetinden dolayı saçlarımın hareketiyle. Biraz gevşektiler bir
ara ve devam ettiriler elektrik vermeye. Tam baygın bir hale gelince
bacımdan asagiya su döktüler. Bir süre devam edip edemeyiş kartı,

İhtar. Sonra o gece için yeterli gördüler. Hücreye gövürdüler sümküyle
rek. Doktor olduğunu söyleyen birisi geldi, neyim olduğunu sordu, dok-
tor falan istemediğimi de çok iyi olduğunu söyledi "Canın istene" de-
yip gitti. Gece sabaha kadar 5-6 kişilik gruplar halinde polisler gelenek
dayak fasana, küfüllere ve tehditlere devam ettirer. Özellikle Levent'teki
çalışmaya katılan polisler bütün hır ve seyahatlarıyla saldırganlar-
dı. Nöbetçi komiser orada olacak herhangi bir olayın kendi başına bile
getirebileceğini düşünmüş olacağı hücreye girilmesini yasakladı. Beni
"görme" isteyenler hücre dışından baka bilirler!

~~Öğleden~~ Öğleden sonraya kadar bu böyle devam etti. Bu müddet içinde
de ne yemek ne su verilirdi. Saat 17⁰⁰ ye doğru Emniyetten çıktık. Karşı-
yakaya geçtik. Gözlepe varaklarında bir karekolda bekleyen iki sivil sahi-
ber teslim işlemim yapıldı. Bu sefer beyaz bir minibüse bindirildim.
Gözlerim içi pamuk dolu süyah bir göz lükle kapatıldı. Arabanın arkasına
yattım. Uzunca bir süre gittik. Gidiliğimiz yerde, üst kata çıkar-
ıldım. Gözlerim açıldı. İki yatak, masa ve perdelerle kapalı bir oda-
daydım. Uzun boylu, göz lüklü, pişman birisi elindeki kare pijamada
11 senelik seyahatımı, onları giymemi söyledi. Sonra ellerim ve ayak-
larım zincirlendi. Sakaya yatırıldım. ^{Say} Kolum elektrikten kutmaz holden-
di. ... "Bütün dünya içi maullesim ve..."

lirim gincirildi. Sakaya yattım. Kolum elektrikten kutmaz kaldı.
di. Beynim hareket etmiyordu. "Bizim daha iyi usulümüz var. Buna
da konusmak zorunda kalacaksın, aklını başına toplu" laflarından sonra
gittiler. Bir kaç gün sonra aşağıya indirililer 10-15 kişi vardı odada.
gözlerini açtılar. Kısa boylu, zayıf, kulakları aynı sağı ve solunda
oturma yeri, albay olduğumu söyledi. Ziya yılmaz arkadaşlarımızın kaldığı
yeri basan ve çalışmada yaralanan kişiymiş. Uzun boylu, saçları dö-
külmiş, esmer birisi ve yine esmer, kalın siyah saçlı (biri de vardı)
bir başkası da bir takım şeyler söylediler. İsteklerini söylememi be-
nim yararıma olacağını, aksi halde beni öldüreceklerini, her türlü yit-
kiyi mühtaz olduklarını vs. söylediler. Yukarıya çıkardılar sonra. Kağıt
kalem verdiler 5-6 gün sonra. Vezirliklerim işlerine gelmedi. Olacak ki
dekar aşağıya indirililer. Bu sefer albay yanında resmi giyimli
şişman, gerdanlı, kalın saçlı, yalı biriyle geldi. "Hafsalasına
çivi çakarsın, seni aldattım, konusacaksın" dediler. Ben de bil-
diklerimin bundan ibaret olduğumu belirttim. "Biz sana hatırlatma-
sını biliyoruz" dediler. Ancak işkence yapmadılar. Bunun ne de

nlmı; THKP-C'nin en son yakalanan kişisi olmak, olarak diğerleri
deniyorum. Benden öğrenecekleri hiç birsey yoktu. Yabancı muydum
olmanın etkisi olmuş mudur bilemiyorum.

Ancak, bütün gün ve bütün gece, sürekli işkence yaptıkları arka
damların cıgıllıkları işitiliyor, bazen da banda atılmış işkence sesleri
dinletiliyordu. İki odalardan işkence yapılmış arkadaşlarımızın irtik
leri geliyordu. Aşağıda falakaya yatırılanları, kapı önünde yürüdüğü
yolları. İşkenceci, askerlere emir veriyordu: "Durursa, seyini çek".

Bir arkadaş, konuşmamak için bileklerini keserek intihara teşebbüs
etti bu sırada. Öldümü bilmiyorum. Ancak bağışmalar, konuşmalar
oldu: "Kim görmüş", "davrile sıkırmak gerek", "ne zaman yapmış". Akşam
da işkence, ellerimizi sürekli battaniye üzerine de vurmamızı söylödü.

Sorgum, daha önce yakalanan arkadaşlardan zorla alınan ifadelerine,
benim ifademe "geçirilmesi" ile son buldu.

Yeni gelenlerin işkence cıgıllıkları eşliğinde, beni Selimiye'ye, yine

gözlüm bağ olarak (ve bana işi muamele edildiği yolunda bir belge imzale ettikten sonra) getirdiler.

İşkence iddialarının aslıyız ve yalan olduğumu belirten Adli Mürşahat gazetelerinde bu konudaki beyanatının çıktığı günlerde, beni sunaklarımı söktürmekle tehdit ediyordu!

Bugün 16 Ocak 1973 ve hala MİT işkencecileri görevlerini(!) büyük bir ıstaklakla yürütmekte, işkencelerine devam etmekte ve Askeri ceza evlerinde bulunan arkadaşlarımız sürekli MİT'e götürülüp işkence edilmekte, ceza evlerinde kıyafetler topluca coplatılmakta, dövülmektedir. Bunu protesto eden avukatlara ise "Beş güne kadar hiç kimse'nin işkenceye tabi tutulmadığını, hiç kimse'nin ömediğini ya da işkence işi yaşamadığını, hiç kimse'nin bu yolda bir şikayeti olmadığını" söyleyerek "güvenlik kuvvetleri işlerini bilirler ve buna devam edeceklerdir" diye bilmeletmektedir. Bunun yanında, özellikle kız arkadaşlarda işkence sonu

cu ortaya çıkan yumurtalık rahatsızlıkları için, hastahaneler
den rapor verilmemekte, işkenceden akli dengesini bozulmuş arkadaş-
lar ise "daha önceki hastalıkları" sözleriyle gözlerden
kaybolmak istenmektedir.

Ülke Ahmet

19/1

16 Ocak 1973

Sağmalcılar Cezaevinde tutuklu

1948 doğumlu.

Hukuk Fakültesi son sınıf
öğrencisi.

18-19

Epithelin 17 sende

I

24. Ara 22 12'de konsonlar, geldi yelkili 15
kisi, başlarında 1. Gübre Mucirisi Sükrü Bolcu

Ölmek üzere ~~erimi~~zi bekler. Benimle yulurken
Ahl Ant'a bir odaya seni bir odaya aldılar.
Bir karoftan evin her köşefine didili didili oropken.
Öbir yenden Sükrü Bala beni sorguya alıyor.
di. Hiç cevap vermedim. İcin suretine tokatlar
indirmeye başladı. Dudağım pırladı. 1 saat sonra
dimiri ayağına ~~talap~~ Gayretkediği 1. Sadece
getirdiler. Başım tili nışfır nışfır. Gözümün
söylüyor 1 hüseye kılıklar. Hüseyin ~~gün~~ ~~gün~~ ~~gün~~
1. yata erenliği ~~avacı~~ 1 yata sipacalı kodardı.
Beni lipi de anlık yataşın yenden adam olacalı ka-
lardı. Hüseyin 2 kışkardas vardı. Birinin çantasında
Deniz Germişin senin bilmem ne onun için kışkardas-
ziye bevaler hüseye atılmış. Kışkardas Senal'a
polis adı istene yapmış. Vücudunun her karofene
elilikte verilmiş. Falcıyağı getirilmiş. Sirtına
bucaklara vurulmuş. Ben aldığımde bacakları
daha yeni kumullardan kışkardas morarmıştı
~~gün~~ ~~gün~~ ~~gün~~ Latif Avcısı ile iliki istene yap-
mışlardı. Senal'ı sandalyeye bağlayıp ayak ve el pormek-
lerinden elitrodoları germişler. Latif'i yere yotayıp
Senal'ın ayıldırından tutkirtmişler ve bilmem ne
istene elitrodoları yerleştirmişler. İki gün de bir
müddet elilikte vermişler. Bir yenden sorular yağ-
dırılan, öte yenden Senal'a nitoben hıkaratlı
savrarmışlar. "Bale istek altına yattığın adamına
acıyor mu. Senin kodurliğine olacalı" Latif'in
hale komusuman. Öl ve onun gözlerinde Öl
kaldırmışlar ve ağılları daha iyi duymun diye Senal'ın
gözünü ~~gün~~ ~~gün~~ ~~gün~~

İzmir'de kuru den götürür. Ne yapsanız
yapın. İsteseniz öldürür. Bır bir kışkırtıcı
dayaklı "İlirice" diye birbirlerinden
ayırır. Senel's bilmediği bir bir for-
kamen ^{hüme} ~~korobey~~ bendirirler. Her
da bunun izine bilicisi bir sentin
adını söyler. Gelmisler, eller bir denmiş
Yolculuğunun dünü günü Öne konmuş
luna gördüm. Yarı yarıya bir gördü
dayaklı komamen koparmış. Kıpırmış.
Bütün günü. ismi. Sol koltuğunun altı
kona bulmuş. Öne 1 gün uval dımlı
Soat 7 de Alisomen yedirden 12 ne
kader istencecin elindeymiş. Bir ora
asap, getirirler 10 deliken sonra "bu orası
arınımı ne diye brolukur. Ya deccah ya
konusacak denedim in", diye kelere yulur
almışlar. 3 gün sonra gitti, neye bilmeyorum
Kendisini 27 gün sonra gördüğünde "afak
apta bir dünya seyahati yaphadılar" dedi.
Olsun soat 7 de ben aldılar "bölbel elmek"
icin. Bayel "neyle bir dille konuşmamı, yolsu
nirchimen misnuleye uirileğini söylediler.
Ölmek için deha ceh gencim in. Sonra kelere
nircene aldılar. 3 gün ~~gün~~ Ertesi saba soat ondu
kelere yulur ^{götürdük} "konusacak misin"
dediler. "Hayır" dedim. "Ben bildiğimi" söyledim
dedim. O roman benim asafı götürür dediler.
Hicrelerin bildiğünü kopya götürdük.
Görlemi baflediler. Medivenlerden yulur al-
tılar. Yal dım dır oluklu bulde, bome de-
tirlenden zey yorum nissini vermek için
ihide bir "baram eç, yola cecane uirpersin,
eçil eçil, saba kome" gibis bir bilim kipler

Beni zehven adam "Yelikandan yolladılar dedi. Ben
mechul bir yere götürüldüm. Kıvrık uyandırmaya
calıyorduk. Teliadan saçları yopu. Bir istemleyle
okutular. İki elim ve ayağımı istemleyle seluc.
bırladılar. İstemleyle yere yekvareli arkaya döğre
alıklar. ~~Felut~~ İstemleyle normal varışına yekvareli.
Sağ elinin yirik parmağına ve sol ayağının
küçük parmağın yonudolu parmağına mekell halhalar
gece baflediler. Bir yerele kışırın sarıyıldım. El
Elle Elektrik vermeye başladılar. Evde 15 nize vıp deruget,
sonu sarıyıldık. Sonra Adalıhaya alırdılar. Vücutunda
korkunç bir ~~hafıza~~ hissetiyordum. Ondan sonra 15 nize
15 nize virdi. Bir müddet bu sağıle derugetti sonra
dındılar. Sonu virdiler. İstedikleride cıvır olmağınca
esir sarıyıldı. Dırdıren fosil köpek arıl getirilmesin.
ni emretti. Ben Elimden ayıpından bir sarı dırdıle.
Sımdı ayıp ayıp yonıyıpını yığılılar Zannıyordum.
ki bu sarı sadece sarıdır. Belhıde belhı yonından
vücutunda dıle. Parla bir vırdıle. Kışırın. Sağı
kolunun ısrına eğilimim. Zaten elimin yığılılar
göre iplerin virdiği imlen dırdılünde öne eğilıyor dığ-
rılıyordum. Sonra sağı elimden dırdılde alırdılar.
gıyımına baflediler. Sağı fışımına ayıp baflediler.

Aralarında bir farkına geçti. Beni ve yoparılılara
ne dırdı. Yekvareli ni bafledilende yekvareli dırdıle. Kışırın
vırdılde. Kışırın baflediler. Sağıle dırdılde. 5. 10 dırdıle
ki sağıle bafledim. Sonra dırdılde alırdılar. İplerin
vırdılde. Ben Arapı hücrene götürüldüm. İki isem kışırın.
Bir baflediler. Ben imlen dırdılde ve bafledim. Sağıle
bafledim. Yekvareli alım. Yekvareli sarı dırdılde. İstemleyle
bafledim. Sonunda ilk baflediler. Baflediler. Virdi.
Bir dırdılde. Ben dırdılde. Sonunda dırdılde. İstemleyle
dırdılde. İstemleyle kışırın, 1 sarıyıldı. Yekvareli. Dırdılde. Sonu
1 kışırın. Adımlar dırdılde. Dırdılde dırdılde. Baflediler.
Dırdılde. Ben dırdılde. Ben dırdılde. Felut dırdılde.

delişen bir kişi sayıp etmem. Buna yapı-
lan maddi istence bu kadarla kaldı. Ondan sonra
ben ~~o~~ istenceyle 6 devamlı olarak istenceyle
kaldı. "Düşünce" söylemessen başka bir
benim yanında istence yapacaklarına söylediler.
Gurettepe'de 30 gün kaldım. Ben gün 3 kişi bir hücre-
de kaldım. Ben kalan 25 günü tek başıma kaldım. Kapsi-
daki delişen getirilen bir gördüğüydüm. Apikelli
Erol altında birini tekmeleyerek getiriler. Sırtta
kurarmış. Gelir gelmez su bardağına yapışır.
Boynunda kalan bir ip vardı. Onunda sıvılla-
nır.

Füsun Oğuz.

(1952 doğumlu)

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARŞİVİ

"...Ve müthiş sıcaklıktaki bir buharın içine sallandırdılar. Ben can havliyle bağıırken, işkenceciler büyük bir hazzın içindeydiler..."

14.8.77
Vatan

Biraz daha işkence gördüğüm takdirde ölebileceğimi söyledim. Bu sözü, bana beş altı kez tekrarlattılar. Ardından da, "İsmail Gökhan Edge'ye bulduğumuz hastalıktan sana da buluruz" dediler. Elektrik işkencesinden kaldırıp, adına "devrim şurubu" dedikleri ve defalarca ağzıma zorla akıtmaya çalıştıkları tuz peltesini ağzıma akıttılar. Sonra ellerimi yine "beşon kalasına" bağlayıp, ellerimi mengeneyle sıkıştırılarak beni buhar kazanına atmak üzere götürdüklerini söylediler. Ve müthiş sıcaklıktaki bir buharın içine sallandırdılar. Ben can havliyle bağıırken, işkenceciler büyük bir hazzın içindeydiler. İşlerini zevkle yapıyorlardı"

SICAK BUHAR İŞKENCESİ

12 Mart döneminde sanıklara, kalasından elektrikli sine kade her türlü işkence yönteminin uygulandığı biliniyordu de "Sıcak buhar işkencesi" uygulandığı duyulmamıştı. İdris Köylü'nün buhar kazanına sallandırılması ile 12 Mart'tan bu yana işkence yöntemlerinde hayli aşamaya geldiği anlaşılmaktadır....

12 Mart'ta Avrupa Konseyi Danışman Meclisine sunulan ve Pier Dankert'in 28 şubat - 10 mart 1973 tarihleri arasındaki incelemelerine dayanarak hazırlanan "Türkiye'deki İnsan Hakları" adlı raporda, 12 Mart döneminde Türkiye'de en çok uygulanan işkence yöntemleri şöyle saptanmıştır :

FİZİKİ İŞKENCE

1. Fizik işlem: Çok dikkatli incelenmiş bir metod olup, vücutta herhangi bir iz bırakmaz.
2. Falaka: Bir çubukla ya da kalın bir sopa ile ayak tabanlarının dövülmesi.
3. Ayak tırnaklarının sökülmesi.
4. El ve ayak tırnaklarının yakılması (sigara ile)
5. Cinsel organlara yapılan işkence (Demir çubuk ya da copun anüs veya vajınaya sokulması)
6. Elektrikle yapılan işkence (Vücutun iki ayrı kısmına uygulanır)

PSİKOLOJİK İŞKENCE

1. Tehdit ve hakaret: (Kötü insan haysiyetine dokunur nitelikte söz ve davranışlar)
 2. Karısına, arkadaşına ya da yakınlarına işkence yapılacağı yolundaki şantajlar
 3. Şahidi, istenilen beyanı vermezse işkence edileceği şeklinde bir kuşkuya sokmak.
 4. Ekmeğe ve su vermeme...
 5. Açık olan cinsi organların (genellikle sadece kadınların) erkek seyircilere (asker ve polislerle) seyrettilmesi, teşhiri."
- Yeterli bir saptama olduğu belli olan bu metodlara 12 Mart dönemi sıkıyönetim sa-

nıklarının savunmasını yapan Av. Kemal Yücel şu yöntemleri de eklemektedir:

1. Ayaklardan havaya asmak,
2. Uyumamak, tam uyuklama anında nöbetçi ere dürtükletmek.
3. Karısını, çocuğunu, kız kardeşini aynı yere getirterek işkencesini seyrettirmek, onların öldürüleceği, ırzına geçileceği işkence edileceği, tehdidini savunmak ve hatta işkenceye tabi tutmak.
4. Yılgınlık yaratmak, dayanışma ve birliği bozmak amacıyla, sanıkların birbirlerine işkence etmelerini istemek.

leri dinletmek, karşılıklı olarak işkenceleri seyrettirmek, birlikte işkenceye tabi tutmak.

11. Ajanlık tekliflerini kabul edecek olursa, ya da tanıklık tekliflerini, kendisini salacaklarını hatta yurt dışına bile çıkarabileceklerini söyleyerek direncini kırmak, para teklif etmek.

12. Bir sandalyede günlerce hareketsiz olarak oturtmak"

(Kontr-Gerilla, Kemal Yücel Aralık - 1973, sayfa: 32-33)

İŞKENCE - 77 olayımızla bu metodlara yenileri eklenmiş oluyor: İşaret parmaklarını saatlerce duvara dayalı durumda ayakta tutmak ve sıcak su buha-

settirmek ve bana kabul ettirilmek istenen bütün suçlamaları kabul ettim. Daha sonra benden, otomatik silahları nereye sakladığımı sordular. Biraz nefes alabilmek için rastgele ev adresleri verdim. O evleri gidip aramaları bir saat kadar sürdü. Bu bir saatlik süre içinde hücremde dinleneceğimi umarken, işkenceye bu kez hücremde devam edildi. Ben inledikçe, atılan kahkahalar kafamda bir dum dum kurşunu gibi pathyordu.

Bir saat sonra geldiler ve beni sürükleyerek tekrar işkence odasına götürdüler. Bana tekrar otomatik silahların yerini sordular. Bilmediğimi söyleyince yeniden elektrik işkencesine yatırdılar.

PIJAMAMI VE DONUMU BACAĞIMDAN ÇIKARTTILAR

Pijamamı ve donumu bacaklarımdan çıkarttılar. Ve "önce cop denemesi yaparak sonra seni yapacağız" dediler. Erkeklik organımdan ve sağ göğsümden elektrik verdiler. Kendime bile yabancılaşan bir sesle çığlık attım.

Sonra göğsümdeki kabloyu çözerek kulak mememe bağladılar. Tekrar elektrik verdiler. Elektrik kablosunun bağlandığı yere bir sıvı döküyorlar acı onlarca kat çoğalıyordu.

Yazmakla bitmeyecek ve düşünülmesi ve tasavvur edilmesi bile asla mümkün olmayan işkenceler, işkenceler... Bu tür vahşice işkenceler tam sekiz gün sürdü..

İTİRAF(!) VE CEZAEVİNE KONUSUŞ

Ve ben, üstüme yüklenen bütün suçları kabul ettikten sonra 3 şubat 1977 günü gözlerim bağlı olarak oradan çıkartıldım, Ankara Emniyet Sarayına getirildim. Aynı gün Ankara Kapalı Cezaevine kondum. Ancak nasıl bir konma! Siyasi suçluların bulunduğu 8.koğuşa mı? Hayır.. Tecrite mi? O da değil. Adına 9.koğuş dedikleri ve aslında hücreden başka bir şey olmayan bir oda bozmasına sekiz arkadaşla birlikte kapatıldım. Hala da aynı hücredeyiz ve bizi siyasi tutukluların bulunduğu koğuşa almıyorlar. Bizlerin koğuşta tutulma emrinin yukardan geldiğini söylüyorlar."

Yarın

İÇERDEN İNLEME SESLERİ GELİYOR

Gözlerim bağlı başaşağı müthiş sıcaklıktaki buharın içine sallandırdılar.

5. Yıldırılabilen sanıkların diğerlerine nasihat etmelerine, kendisini ve nasihat bulundugu kişiyi hainlikle suçlamasına çalışmak.
6. Pis lağım suyu içirmek, tuzlu su içirmek.
7. İradeyi azaltıcı ilaçlı sıvılar içirmek.
8. Kurşuna dizilme sahneleri düzenlemek.
9. Gece yarılarında boğazına kadar çamurlu suya gömmek, üzerinden ateş etmek.
10. Sürekli olarak işkence ses-

rının içine sallandırmak. İdris Köylü ile birlikte işkence tarihimize geçen "SICAK BUHAR İŞKENCESİ" yani.

Şimdi işkence 77'ye dönelim ve kaldığı yerden İdris Köylü'nün anlattıklarını sürdürüelim:

İSTENEN BÜTÜN SUÇLAMALARI KABUL ETTİM

"Bu işkencenin bir iki kez tekrarından sonra öleceğimi his-

İşkenceci, kurbanıyla bir erlik savaşına girdiğini düşünmekte ve sanki ikisinin birden yaşaması olanaksızmış gibi bir ölüm düellosu başlamaktadır.

17.3.77
Vatan

Çorum ili, Osmancık ilçesi, M. Tekke köyü nüfusuna kayıtlı, evli ve iki çocuklu Faik Ünal ise "İşkence 77'nin dördüncü kurbanı. Onyediyıllık ilköğrenim öğretmeni olan Faik Ünal, her devrimci görüşlü öğretmen gibi iktidarın hissinde uğrayarak sık sık sürgünle yüz yüze gelmiş. Çorum'da görevliken, 1976 aralık ayında Erzurum'un Hınıs ilçesi Toprakkale köyüne sürülmüş. Karakışa rağmen kalkıp Hınıs'a giden Ünal tayin emrinin ora Milli Eğitim Müdürlüğüne gönderilmiş olduğunu görür ve üç aylık bir bekleyiş sırasında rahatsızlanır.

Şimdi Faik Ünal'ı dinleyelim:

"Rahatsızlığım nedeniyle Hınıs Hükümet Tabipliğinden aldığım yirmi günlük istirahatimi geçirmek üzere memleketim olan Çorum'a geldim. 30.1.1977 cumartesi günü pazara bağlanı. Gece saat 02'de evim 25-30 kadar polisçe kuşatılarak basıldı. Evin her tarafı didik didik edildikten sonra hasta hasta alınarak karakola götürüldüm. Arama sırasında, suç unsuru olabilecek en ufak birşey bulunmadı.

Pazar günü Çorum Emniyet 1. Şube Ekipleri tarafından Ankara Emniyet Sarayına götürüldüm. Hücreye kondum. Gece saat 20.00 sıralarında bulduğum hücreden gözlerim çok sıkı bir şekilde bağlandıktan sonra çıkarıldım. Bir arabaya bindirildim. Arabanın içinde kafama bir de çuval geçirdiler. Bir süre yol aldıktan sonra Ankara dışında olduğunu sandığım bir yere geldik. Burada bir odaya alındım."

Faik Ünal'ın "Kontr-gerilla" daki yaşamı bu andan itibaren başlamaktadır:

"İşkence odasına gündüzleri üç-dört, geceleri iki-üç kez götürülüyordum. Her götürülüşte birkaç saat işkence yapılıyordu. Gözlerim hiç açılmadığından işkencecileri ve işkence yerini göremiyordum. Yalnız, işkence yapanların yüksek rütbeli subay, er ve emniyet komiserleri oldukları "komutanım", "komiserim", "er" ve "posta" gibi hitaplardan anlaşılıyordu.

"Falakaya yatırılıyorum. saatlerce falakada ayaklarıma sopalara vuruluyor, falakayla birlikte vücuduma elektrik akımı veriliyordu. Ayaklarıma altı patlayınca üzerime biniliyor, saatlerce yere dökülen tuzlu su üzerinde koşturuluyor, talim yaptırılıyordu. Kum torbalarıyla böbreklerime vuruluyor, "Tak fişi bitir işi" gibi sözlerle tekrar elektrik ve falaka sürdürülüyordu. Faz'a bağır-mamam için ağzım paçavralarla kapatılıyor, ayaklarımla ağzıma basılıyordu. Bayılıyorum, ayılıyorlar, işkenceye yeniden devam ediyorlardı. Ağzımdan burnumdan kanlar boşalıyor "ölüyorum" diye bağırdığımda "Buradan sağ kurtulamayacaksınız, sizin gibi çokları burada geberdi, ama biz onların ölümlerini kitabına uydurduk. Sizinini de kitabına uydururuz"

diye kahkaha atıyorlardı.

Dilerseniz Faik Ünal'ın işkencecilerinin kahkaha attıkları bu noktada, Faik Ünal'ın anlatıklarına ara verelim. Ve işkencecinin kurbanı karşısındaki durumuna biraz eğilelim. İşkenceci kurbanına kendinden geçmişcesine saldırırken neler duymaktadır? Kendinde, hangi

güçlerin azraili mi? Yahut inandıkları güçlerin kendileri mi?

Bu adamlar kendilerine kalırsa işkence yaptıkları anda bunların hepsidirler.

İşkence görenin anlattığı olaylardan çıkarttıkları sonuçta göre, bunlar kendilerini ve kurbanlarını üstün güçlerine inandırmak isterler. Bazen de

dır."

İŞKENCECİ KURBANıyla BİR ERLİK SAVAŞINDADIR

İşkenceyle sadece fizik zarar amaçlanmamaktadır. Başka bir amacı daha var. Dr. Metin Tamer bunu da şöyle koyuyor:

"İnsanlar birbirini öldürebilir. Hayatta ortak ilkelerimiz, ya da kişisel savaşlarımız vardır. Ama işkencede amaç bir başka türdür. İşkenceci, kurbanıyla bir erlik savaşına girdiğini düşünmekte ve sanki ikisinin birden yaşaması olanaksızmış gibi bir ölüm düellosu başlatmaktadır. Ve amacı yalnızca kişiyi söyletmek değil. Dostlarına ihanet ettirmektir.

Kurban böylece herkesin gözünde aşağılanmış olacak, ihaneti onu mahvedecek ve insanlık onuru onu yok edecektir! Oysa sonuç işkencecinin düşündüğü gibi olmuyor. İnsanlık onuru her zaman işkenceciyi aşağılıyor ve yok ediyor."

Peki ya, faşist sorgulama ortamında, kurbanlarımızın durumu nedir? İşkencecileri tarafından nasıl bir duruma itilmektedirler? İşkencecinin verdiği acıları nasıl savmakta ve itiraf a (!) nasıl vardırılmaktadır?

Yine Dr. Metin Tamer'den dinleyelim:

"Biri suçlu, diğeri suçsuz iki kimseyi. alın karşınıza ve aynı davranış içinde sorguya çekiniz..."

Sorgu ortamını da şu şekilde kafamızda canlandıralım:

Küçük, karanlık bir oda. Sorgusu yapılanların yanaklarına yapıştırılmış lambalar. Bu yarı karanlıkta karşılarında görebildikleri kadar sert ve iğrenç bakan gözler. Ve ellerinde suçlarını söyletmek için çeşitli araçlar...

Bu iki kişiden suçlu olan, belirli bir dönem bu acılara katlanmakla kurtulabileceğini bilmenin bilinci içinde hareket etmektedir.

Suçsuz olan ise:

Her an buralardan ve bunların ellerinden kurtulamayacağını ve bu ortamda zaten suçsuzluğunu ispatlayamayacağını kuşkusu içinde hareket etmektedir.

Kısaca:

Suçlu, kendince bir dayanışma içinde, suçsuz telaş içindedir. Yukarıda şekillendirdiğimiz ortam, bu telaşı karmaşık bir duyguya itmekte, rahat olması gereken kişi terlemekte, renk değiştirmekte, kekeleymektedir...

İşte bu şartlardaki sorguda, yani suçsuzun suçlanabildiği ortamın var oluşu, suçsuzu suçlu durumuna kolayca düşürebilecektir."

(Sözü edilen panelde yapılan konuşmadan).

YARIN: BEŞ GÜN SÜREYLE YİYECEK HİÇ BİRŞEY VERMEDİLER.

üstün güçleri görmektedir? Ve işkenceci, kurbanına karşı nasıl bir mücadelenin içindedir? İşkenceci kimdir?

İstanbul Tabip Odası Yönetim Kurulu Üyesi Dr. Metin Tamer'in aşağıda okuyacağımız sözleri sanırım bu durumu açıklamaktadır.

İŞKENCECİ VE KURBAN

Dr. Metin Tamer, 5 Şubat 1977 tarihinde İstanbul Tabip Odasında işkence ve işkencecilerle ilişkin olarak yapılan bir panelde, soruna psikolojik ve tıbbi yönden yaklaşıyor ve durumu şöyle koyuyordu:

"İşkence yapan kişinin psikolojik davranışı tıp dilinde şu şekilde belirlenir.

Kimdir bunlar? Sadist mi? Yeryüzüne inmiş, inandıkları

insanın ehilleştirilmesi görevinin verildiği güçlü ve sert kişiler olarak görürler kendilerini, ve kurbanlarına kendileriyle aynı yapıda olmadıklarını duyurmak isterler. Bunun için de onları soyar, döver ve aşağılarlar.

Oysa bütün bunlar, akıl hastalarının oynadığı trajediden başka bir şey değildir. Yani faşist düşüncelerin korkunç maskesiyle oynanan bir trajedi.

Bu adamlarda bir de, yüzlerindeki cesaret maskesinin altında kendilerini ve efendilerini aşan inatçı bir gayretkeşlik vardır. Onların bu ruhsal durumu tabiidir ki efendisine çalışmışlığın kendi sınıfına ihanetinin verdiği bilinçsiz kölelik hazzından başkaca bir şey değildir. Onları idare edenlerin aldıkları haza tamamen başka bir haz-

